

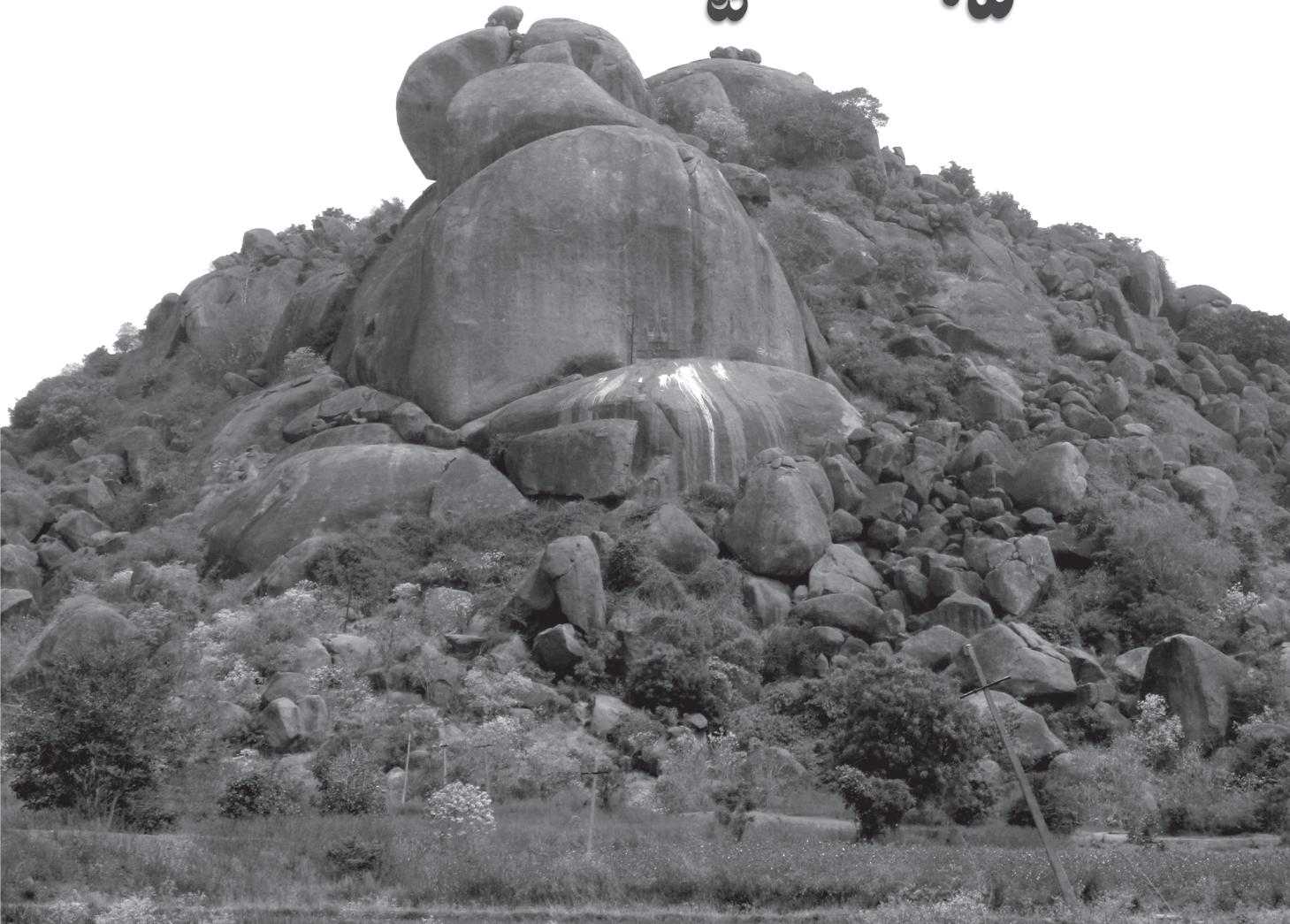
13

నగదు

తెలంగాణ ఉద్యమ సంకలనం

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ప్రచురణ

తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం

- గుట్టలు చరిత్రకు ఆనవాళ్ళు
- గుట్టల విధ్వంసం - పర్యవేక్షణలు
- గుట్టల విధ్వంసం - వలసలు
- మన గుట్టలను ధ్వంసం చేస్తే...
- పాండవుల గుట్టను కాపాడుకుండాం
- పాలగుట్టపై ఆర్థిక దండయాత్ర

తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం

TELANGANALO GUTTALA VIDHVAMSAM

First Edition : May, 2014

Price : Rs. 25/-

Published by :

M. Vedakumar, *Chairman*
Telangana Resource Centre

Edited by :

Someshwar Bonakurthy, *Co-ordinator*
Telangana Resource Centre
email: someshtrc@gmail.com

Cover Photo : T. Swamy

For Copies :

Telangana Resource Centre
"Chandram" 490, Street No. 11,
Himayatnagar, Hyderabad-500029.
email: trchyd@gmail.com
Mobile : 9030626288
website : www.trchyd.org

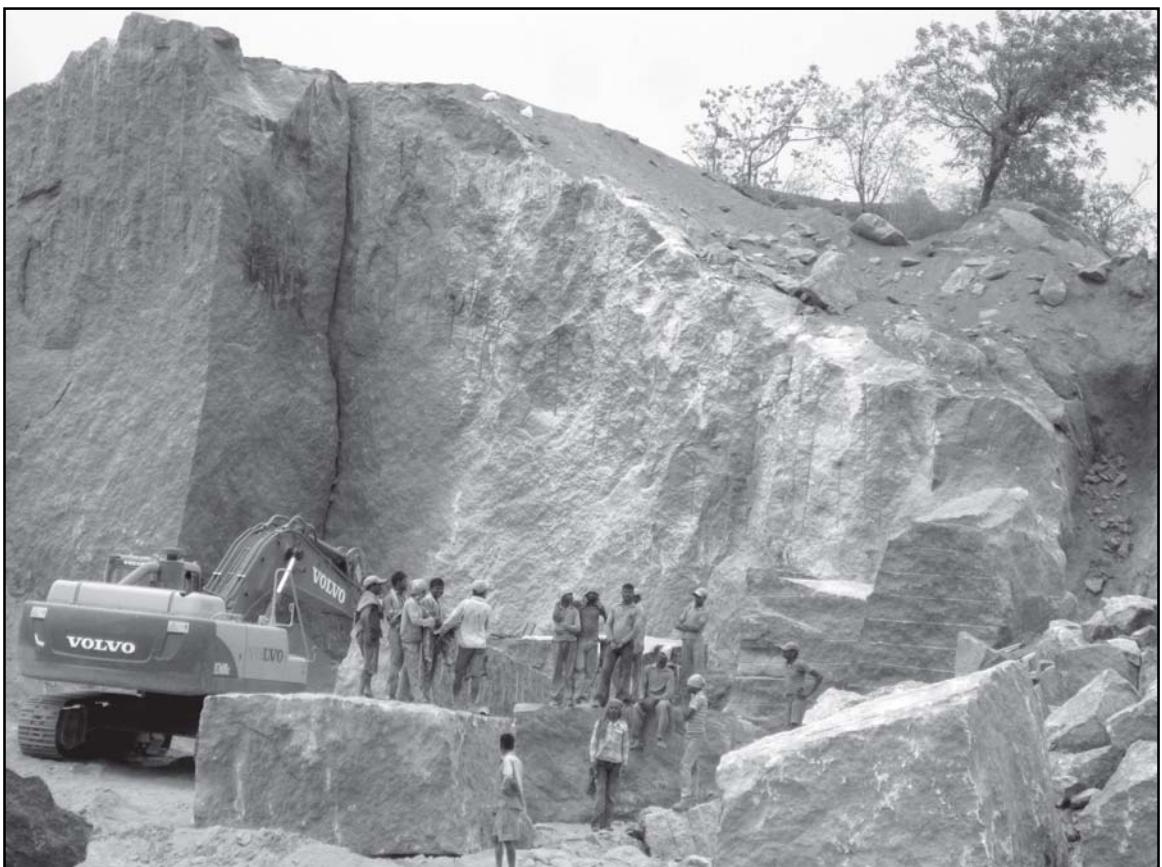
Disha Book House • Sahachara Book Mark • Navodaya Book House

Layout : Charita Impressions, Azamabad Industrial Area, Hyderabad - 500 020.

Printed at :

DECCAN PRESS Azamabad, Hyderabad. Ph.+91-040-27678411
e-mail : deccan.press@yahoo.com

తెలంగాణలీ నుట్టల విద్ధింసం

Visited Date 10-05-2012

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్
హీమాయిట్నగర్, ప్రైదరాబాద్

విషయ సూచిక

ప్రముఖమాట :

కనుమరుగవుతున్న జీవన వైవిధ్యం	-	యం. వేదకుమార్
		3

ముందు మాట :

గుట్టలు చరిత్రకు ఆనవాళ్ళు	-	సుజాత సూరేపల్లి
		4

టిఅర్ఎసి చర్చ - 12 తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం	-	బోనకుర్తి సోమేశ్వర్
		6

మన గుట్టలను ధ్వంసం చేస్తే.....	-	తోటపల్లి జగన్మహాన్రావు
		15

పాండవుల గుట్టను కాపాడుకుండాం	-	తెలంగాణ సహజవనరుల పరిరక్షణ సమితి
		21

కరీంనగర్ను కాపాడుకుండాం	-	సుజాత సూరేపల్లి
		22

కరీంనగర్ జిల్లా ఎడారి కాకుండా	-	తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం
		24

పాలగుట్టపై ఆర్థిక దండయాత్ర	-	విమలక్క
		26

బద్ధిపల్లి వేంకటేశ్వర స్వామి గుట్టను గ్రానైటు	-	తోటపల్లి జగన్మహాన్రావు
		29

చెరువులు, కుంటల పునరుజీవమే ప్రత్యామ్నాయం	-	ఉమాకాంత్ కొరిడె
		31

ఇంటాక్ కృషి వారసత్వ కట్టడాల పరిరక్షణ	-	ఎన్.నాగేంద్ర శర్మ
		33

కొండలను కొల్లగొడుతున్న దోషిడీ	-	సుజాత సూరేపల్లి
		35

వనరుల దోషిడీ పైన ఉద్యమిద్దాం	-	ల్రీనివాస్ దాసరి
		38

వెయ్యేళ్ళ చరిత్రకు ఆనవాలు బొమ్మలమ్మ తల్లి గుట్ట	-	రేండ్ల రాజేష్
		40

చెరువులను కాపాడాలె	-	జమ్ముల దామాదర్
		43

మన చెరువుల గాఢ	-	బతుకమ్మ (సండే స్పెషల్)
		45

భూ బకాసురుల మాయాజాలం చెరువుల హోంఫచ్	-	విష్ణుప్రియ
		47

రాచకొండను రక్షించుకుండాం	-	జీ.ఎన్. నాయక్
		51

మన గుట్టలను రక్షించుకుండాం రండి	-	తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం, కరీంనగర్
		53

అనుబంధం : 1

Statement showing the list of quarry leases for colour granite and block granite held in Karimnagar	-	55
---	---	----

అనుబంధం : 2

TRC Charcha List	-	68
------------------	---	----

ప్రమాదకర్త మాట

కనుమరుగవుతున్న జీవన వైవిధ్యం

- వేదకుమార్.యం

తెలంగాణ ప్రాంతం అనేక సంస్కృతుల సమేళనం. దక్కన్ చరిత్ర-సంస్కృతిని చూస్తే ఒక దేశానికి ఉండవలసిన అన్ని లక్ష్మణాలు ఇక్కడ కన్నిస్తాయి. ఈ ప్రాంతానికి వచ్చిన అనేక భాషల, మతాల సంస్కృతులు ఇక్కడి సంస్కృతిలో భాగమయ్యాయి. అదేవిధంగా ఇక్కడ అనేక రకాల వనరులు, సంపదలు ఈ ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. ఇక్కడ అటవీ సంపద, భానిజ సంపద, ఎంతో విలువైన నల్ల బంగారం బొగ్గు నిక్షేపాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి. ఈరోజు ఈ ప్రాంతంలో జరుగుతున్న పోరాటం ఈ ప్రాంత అభివృద్ధి, ఆత్మగౌరవ పోరాటంలో వనరుల పరిరక్షణ పోరాటం కలిసే ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఈ ప్రాంతం కలిసిన తర్వాత ఈ విశాలాంధ్ర పేరుతో ఇక్కడ ఉన్న అనేక వనరులు విధ్వంసానికి, దోషిడీకి గురవుతున్నాయి. అవి జల వనరులు కావచ్చు, తెలంగాణ నల్ల బంగారమైన బొగ్గు దోషిడీ కావచ్చు. వీటితోపాటు మొత్తం ఇక్కడి జీవన వైవిధ్యాన్ని విధ్వంసం చేస్తూ ఓపెన్కాస్టు మరియు గుట్టల విధ్వంసాలు మొత్తం తెలంగాణాను ఎడారిగా మార్చునున్నాయి. ముఖ్యంగా కరీంనగర్ జిల్లాను ఎడారి చేస్తున్న గ్రానైట్ మరియు క్రపర్స్ క్వారీల తప్పకాలు భిన్న ఆస్థిత్వాలకు చివరకు కనీసం జీవించే హక్కును కోల్సోనున్నామనే విషయాన్ని తెలుపుతున్నాయి.

ఒకనాడు గుట్టలు తప్పి గోడలు కట్టుకున్న దేశాలలో భూకంపాలు అధికమవుతుంటే వాళ్ళు దానిని గమనించి గుట్టలను అపురూపంగా చూసుకుంటూ ఉంటే, అద్భుతమైన పర్యావరణ సమతుల్యంగా ప్రాంతాన్ని ఎడారిగా మార్చడంలో ఆంతర్యం ఏమిటి? ఈ గ్రానైట్ క్వారీల వల్ల ఒకమైపు పర్యావరణ విధ్వంసం చరిత్రకు సాక్ష్యాలుగా మిగిలిన అవశేషాలు, ఆ గుట్టలకు అనుబంధంగా ఏర్పడిన చెరువులు, కుంటలు, చిట్టదపులు కనుమరుగవుతాయి. దీనితో అడవి సంపద, ఆ అడవిలో జీవించే జంతు సంపద, ఆ అడవితో ముడివేసుకున్న ప్రజల జీవితాలు విధ్వంసం అవుతాయి. ఆ అడవులతో, గుట్టలతో జీవనం సాగిస్తున్న ముదిరాజులు, మత్స్యకారులు, తెనుగు, గొల్ల, కురుమ, కల్లుగీత పనివారు, గ్రామాల్లో వంట చెరకుకై ఆధారపడ్డ సామాన్య ప్రజలు, సంచార తెగలు మొదలైనవారి మనగడ ప్రశ్నార్థకంగా మారుతుంది. తద్వారా వలసలు పెరిగి వారి జీవితం దుర్ఘరమవుతుంది.

వనరులను భావి తరాలకు అందించాలిన ప్రభుత్వాలు వనరుల విధ్వంసం చేస్తూ తెలంగాణ వనరులను ఇతర దేశాలకు తరలిస్తుంటే, దోషిడీకి గురవుతున్న ప్రజానీకం ఎడారిగా మారునున్న తెలంగాణాను రక్కించుకోవాలిన అవసరం ఉంది.

ఇక్కడి వనరులను, జంతు సంపదను, జీవవైవిధ్యాన్ని కాపాడడంకోసం ఈ గుట్టల విధ్వంసాన్ని ఆపివేయాలిన అవసరాన్ని గమనిస్తూ తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ నిర్వహించే “చర్చ” కార్యక్రమంలో తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం అనే అంశంపై ఏప్రిల్ 7, 2012 రోజున చర్చ కార్యక్రమం నిర్వహించింది. ఆ చర్చ ప్రసంగాలను మరియు పరిశోధకుల వ్యాసాలను సంకలనంగా తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ప్రమరిస్తున్న ఈ “నెగడు-12”లో మీకు అందిస్తున్నాం. ఈ ప్రయత్నంలో మాకు సహాయ సహకారాలు అందించిన తెలంగాణ పర్యావరణ మిత్రులకు కృతజ్ఞతలతో

- వేదకుమార్.యం

ఛైర్మన్, తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్

ముందు మాట

గుట్టలు చరిత్రకు ఆనవాళ్ళు

- సుజాత సూరేపల్లి

తెలంగాణ కోటి రతనాల వీటి మాత్రమే కాదు సహజ సంపదలు పుష్టిలంగా ఉన్న కల్పవృక్షం. ఈ సంపదను కాపాడుకోవడానికి స్వయంపాలన స్వీతంత్ర ఆకాంక్షల్ని ఎన్నో పోరాటాలను కన్నది. రాంజీ గోండు కొమరం భీం, సమ్మత్కు సారలమ్మ నుండి రైతాంగ పోరాటం వరకు మడమ తిప్పకుండా ఎగబడి కలబడింది. జల్ జమీన్ జంగల్ నినాదాలని ఇక్కడ పుట్టిన ప్రతి బిడ్డకు ఉగ్గు పాలతో నూరిపోసింది. అదీ నేటి మలిదశ తెలంగాణ ఉద్యమానికి నాంది పలికి చరిత్రలో మరొక పుటగా నిలబడ్డది.

ఈ ఆరాటాల వెనుక ఉన్నది తెలంగాణ అస్థిత్వాన్ని కాపాడుకొండామనే ఒక బలమైన ఆకాంక్ష. ఇది కేవలం రాజ్యాధికార మార్పిడికోసం జరుగుతున్న పోరాటంగా కొండరు స్వార్థపూరిత రాజకీయాన్నాయికులు ఉధాటిస్తూన్నాకూడా, ఈ ప్రాంత విముక్తికి నాలుగుకోట్ల ప్రజలు ఒకక్కటై ఉద్యమిస్తున్నారు అన్నది వాస్తవం. ఈ భూమి నీరు, గుట్టలు అన్నింటికి ఒక్కే చరిత్ర ఉంది. ఒక్కొక్క గుట్టమీద బ్రతుకు చిత్రాలు చెక్కబడ్డాయి. ఈ గుట్టలన్నీ ఉద్యమాలకి ఊపిరిలు ఉండినవే. ఉద్యమకారులను తల్లిలాగా కాపాడినవే.

తెలంగాణలోని అన్ని జిల్లాలో విస్తారంగా గుట్టలు వ్యాపించి ఉన్నాయి. ప్రతి గుట్టని తరచి చూస్తే ఏదో ఒక చరిత్ర బయటపడుతున్నది. అందులోంచి బయటపడిందే కరీంనగర్లోని కృరికోల మండలం, బోమ్మలగుట్ట. ఇక్కడ నిక్షిప్తమైన తొలుగు జనవల్లభుని శాసనం. ఇదే జిల్లాలో ఎలగందుల, మొలంగూరు, బద్దిపల్లి ... ఇట్లా చెప్పుకుంటూపోతే అనేక చారిత్రక విశేషాలు ఉన్న గుట్టలు బయటపడతాయి. ఈ గుట్టలు గత 20 సంసారంలో ఉన్న గుట్టలు ఇప్పటికి సగానికి సగం కనుమరుగైనాయి. భూమి లోపలికి దాదాపు 200మీ॥ వరకు త్రవ్యి అందమైన గ్రానైట్ రాయిని తీస్తున్నారు. ఒకవేళ గ్రానైట్కి పనికిరాదనుకుంటే కంకరరాయి కోసం గుట్టలను పిండి చేస్తున్నారు. ఎందుకు ఈ రాయి? ఎవరి అవసరాలకోసం? ఇది ఖచ్చితంగా ఇక్కడి ప్రాంత అభివృద్ధికి దోహదపడేవికావు. చైనా, జపాన్, సింగహార్, ఇండోనేషియా తదితర దేశాలకి ఈ రాయిని తరలిస్తున్నారు. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు ప్రపంచంలోని పేద అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలపైబడి అక్కడ ప్రభుత్వాలను లోచరమకొని ఆ దేశాలలో ఉన్న సహజ సంపదనుతా దోచుకుంటున్నాయి. వ్యతిరేకించినవారిపై దాడి చేస్తున్నాయి. మన దగ్గర జరుగుతున్న గుట్టల త్రవ్యకాలకి చైనా లాంటి దేశాల నుండి గాలి జనార్థన్‌రెడ్డి, జగన్‌మోహన్‌రెడ్డి దాకా సంబంధాలున్నాయి అన్న వాస్తవాన్ని మన రాజకీయ నాయకులు, కార్బోరేటు శక్తులు అతి జాగ్రత్తగా కాపాడుతున్నాయి. మునుగువేసి గ్రానైట్ త్రవ్యకాలని ‘అభివృద్ధి’ చూపేడుతున్నారు. ఈ దేశానికి ‘రాబడి’కోసం అన్న మాయమాటలు చెప్పి ప్రజలను మోసం చేస్తూ ఇక్కడ పల్లెలని, విలువైన వనమూలికలని, వన్యప్రాణులని, ఈ సహజ సంపదపై ఆధారపడ్డ దళిత, బహుజన, ఆదివాసీ జీవితాలని నాశనం చేస్తున్నారు. ప్రతి రాయి వెనుక ఒక కథ ఉంది. దాదాపుగా అన్ని కొండలమీద ఏదో ఒక దేవుడిని పెట్టుకుని ప్రజలు జాతరలు చేసుకుంటున్నారు. ఒక చెట్టుని, పుట్టుని, రాయిని, నీటిని, గాలిని పూజించి ప్రేమించే సంస్కృతిని ఇక్కడి ప్రజలనుండి ప్రభుత్వాలు నేర్చుకోవాలి. గుట్టలని కూచ్చిక్కు మిటర్ల కొలతలు వేసి, దాని రంగు, గుణాన్ని బట్టి కోట్ల గడిస్తున్న వ్యాపారస్తలు అందులో పావలా వంతు కూడా ప్రభుత్వానికి

రాయితీ రూపంలో చెల్లించటంలేదు. ఈ విషయాన్ని అడగడం ఒక భాధ్యత అని ప్రస్తుతం ఏ సంస్థ, సంఘాలు అనుకోకపోవడం చాలా విచారకరం.

గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం కరీంనగర్ జిల్లాలో గుట్టల త్రవ్యకాలకు వ్యతిరేకంగా అనేక కార్బూక్రమాలు చేపట్టింది. స్థానిక ప్రజల పోరాటాలతో మమేకమైంది. ఈ త్రవ్యకాల వల్ల జరిగే నష్టాలను ప్రభుత్వ శాఖలకు, సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి తీసుకువచ్చింది. కూడంపల్లి లాంటి గ్రామాలు పోరాటం చేస్తుంటే పోలీసుల అండతో వ్యాపారస్తులు, రాజకీయ నాయకులు ప్రజలను జైలులో పెట్టించినపుడు ప్రభుత్వ , పోలీసు శాఖల వైఫరిషై ప్రత్యక్ష పోరాటానికి దిగింది. మానవ హక్కుల వేదిక, ఈ మధ్యలోనే వచ్చిన జిల్లా పోరహక్కుల సంఘం, విమలక్క పర్యావరణ పరిరక్షణ సమితి, ఇంకా కొన్ని విద్యార్థి విభాగాలు కూడా కలిసి ఈ త్రవ్యకాలను నిలిపివేయాలని పిలుపునిస్తున్నాయి.

తెలంగాణలో ఒకవైపు బొగ్గు త్రవ్యకాలు జరుగుతున్నాయి. ఓపెన్కాస్ట మైనింగ్లో గ్రామాలే కనుమరుగవుతున్నాయి. ఇంకా పైద్రాబాద్ చుట్టూప్రక్కల ఉన్న జిల్లాలు కాలుప్యం వెదజల్లే పరిశ్రమలు, రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారులతో భూమి ఎంత కుచించుకోవాలో అంత పోతుంది. ఇక కాస్ట్ కూస్ట్ మిగిలిఉన్న గుట్టలన్నా కాపాడుకుండా అంటే ఇప్పడు గ్రానైట్ భూతం వెంటపడి అన్నింటిని మింగేస్తుంది. ఇది కేవలం గుట్టలే కాకుమడా గుట్టల చుట్టూప్రక్కల ఉన్న వందల ఎకరాల పంట పొలాలను నాశనం చేసి ప్రజలకు జీవానోపాధి లేకుండా చేస్తోంది. పర్యావరణ చట్టాలను, వన్యప్రాణుల రక్షణకు సంబంధించిన చట్టాలను తుంగలో త్రౌక్కి వ్యాపారులు డబ్బు మూటలతో లైసెన్సులను సంపాదిస్తున్నారు.

ఈ మధ్యకాలంలో రాష్ట్ర మైనింగ్ శాఖవారు మైనింగ్ పాలసీ 2013 డ్రాష్ట్ తయారీకి మమ్మల్ని పిలచి సలహాలు అడగడం జరిగింది. వారు రూపొందించిన పాలసీ అతి భయంకరంగా ఇంక ఎక్కుడా రాయి కనపడకుండా ఉండే విధంగా తయారుచేయబడ్డది. ఎక్కడ గుట్టలు ఉంటే అక్కడి ప్రాంతాన్ని ‘మైనింగ్ జోన్’గా ప్రకటించాలని ఒక ప్రతిపాదన. అంటే కరీంనగర్ లాంటి ప్రాంతాలు అన్నీ కూడా ఈ జోన్ క్రిందికి వస్తే అక్కడ జిల్లా అభివృద్ధి శుస్యం. ఒక్క ఒద్దులు అనే ప్రాంతంలోనే మనకు భీభత్వకరమైన దృశ్యాలు రోడ్డుకిరువైపులా కనబడతాయి. క్యారీ మిషన్లు, కంకర దుమ్ము, పాలిషింగ్ యూనిట్లు, స్టోన్ కట్టింగ్ మిషన్లు మొదలగు కంపెనీలతో ఈ ప్రాంతం నిండి ఉంటుంది. వీటికి అధికశాతంలో నీరు అవసరం పడుతుంది. వందలకొద్ది మీటర్లు బోర్డు త్రవ్యక్షా విపరీతంగా నీటిని వాడుతున్నారు. ఈ విషయం ఇంకా బయటికి రావటేదు. రోడ్డు రవాణా శాఖ కళ్ళు కప్పుతూ వేల ఉన్నుల లోడు తీసి లారీలను నడుపుతున్నారు. దీనివల్ల రోడ్డు ఎప్పటికప్పడు పాడయపోతునే ఉన్నాయి. కరీంనగర్ బ్రిడ్జీ కూలిపోయే పరిస్థితికి వచ్చిందంటే కారణం ఈ లారీలే. ఇప్పుడు పరిస్థితి చేజారిపోయేటట్లు కనబడుతుంది. అన్ని రాజకీయ పార్టీలు ఏదో ఒక రూపంలో ఈ త్రవ్యకాలాలో భాగస్వాములే. ప్రభుత్వమే ఇబ్బడి ముఖ్యంగా అనుమతులు ఇస్తుంది కాబట్టి ఒకరిద్దరు ఈ సమస్యను తీసుకుపోయినా పెద్దగా ఫలితం కనబడతేదు. ప్రజలు అక్కడో ఇక్కడో స్వచ్ఛందంగా ప్రతిఫుటిస్తున్నాకూడా వారిని పోలీసువాడు నిర్దాక్షిణ్యంగా కేసులు పెట్టి భయపెడుతున్నారు.

తెలంగాణ ఉద్యమంలో వనరులపై హక్కులగురించి, వనరుల సంరక్షణ గురిమచి అసలు మాట్లాడకపోవడం చాలా విచిత్రంగా, బాధగా కూడా ఉంది. బొగ్గు, గ్రానైట్ త్రవ్యకాలతో స్వశాసనాటికలా మారుతున్న తెలంగాణాని పట్టించుకోకుండా క్రొత్తగా వచ్చిన బయారం ఉక్కపై రాజకీయ పార్టీలన్నీ ఏకమై గొంతు విప్పడం చూసి ముక్కున వేలేనుకోవాల్సిందే. ఇది కాంట్రాక్టుల కోసమా లేక వీరి వెనుక కార్బోరేటు సంస్థలు ఉండి కథ నడిపిస్తున్నాయా అని అలోచించాల్సిందే.

ఏది ఏమైనా ప్రజాసంఘాలు, ప్రజలు అందరూ కలసి ఈ త్రవ్యకాలను అవకపోతే ఇక బ్రతకు గడవడమే కష్టమవుతుంది. ప్రైవేటు, కార్బోరేటు ప్రపంచీకరణ కబంధ హాస్టాలతో చిక్కుకున్న ప్రభుత్వాల కళ్ళు తెరిపించి, ప్రజలకు అండగా ఉంటూ, ఈ సహజవనరులను కాపాడుకోవాలంటే ఈ గడ్డమీద మరో ‘గుట్టల జైత యాత’ జరగాల్సి ఉన్నది. దానికోసం మనమందరం సన్నద్దం కావాల్సిన సమయం, సందర్భం ఇది.

- సుజాత సూర్యపల్లి

(ఆచార్యులు, శాతవాహన విశ్వవిద్యాలయం కరీంనగర్)

టీఆర్‌ని చర్చ - 12

తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం

అక్షరీకరణ : బోనకుర్తి సోమేశ్వర్

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్యర్యంలో 'తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం' చర్చలో పాల్గొన్న వక్తలు వరుసగా ప్రా. పి.హరినాథ్, బోనకుర్తి సోమేశ్వర్, తోటపల్లి జగన్మహానరావు, మారిగంటి అనంత్, రామచంద్రరావు.

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్యర్యంలో 'తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం' అనే అంశంపే 07.04.2012 శనివారం సాయంత్రం హిమాయత్ నగర్లోని చంద్రం భవన్లో చర్చావేదిక కార్యక్రమం జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న వక్తలు: శ్రీ జగన్మహానరావు గారు, మారిగంటి అనంత్గారు, శ్రీ రామచంద్రరావు ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత బోనకుర్తి సోమేశ్వర్ వహించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న వక్తలు: సహజ వనరుల పరిరక్షణ కమిటీ ఛైర్మన్ శ్రీ జగన్మహానరావు గారు మాట్లాడుతూ గుట్టల విధ్వంసం వలన గ్రామీణ జీవన విధానం ఎలా విధ్వంసం అవుతున్నాయో తెలియజేస్తూ, గుట్టల విధ్వంసం వల్ల వాగులు, వంకలు పోయి - సాగు, త్రాగునీరు ఉండకపోవడం, పశుసంపద అంతరించిపోవడం, ఎన్నో రకాల వృక్ష సంపద నశించిపోవడం, వర్షపాతం తగ్గడం జరుగుతుంది. తద్వారా గ్రామీణ ఆర్ద్రిక విధ్వంసం అవుతుందని తెలిపారు. సర్వేపల్లి గ్రామంలో పిచ్చివాగు పరిస్థితిని కళ్ళకు కట్టినట్లుగా తెలియజేశారు. ఒక్క కరీంనగర్ జిల్లాలోనే 6750 గుట్టల విధ్వంసానికి లీజాకు ఇచ్చిన వైనం తెలియజేశారు.

ప్రైంటర్ అర్పన్ ల్యాబ్స్ డైరెక్టరు డా. మారిగంటి అనంత్ గారు గుట్టల విధ్వంసానికి జరిగే క్రమం, వాటికి వాడే పనిముట్లు, కార్బికులకు సంబంధించి వివరాలు తెలియజేస్తూ గుట్టలు విధ్వంసం జరిగితే మొత్తంగా జంతు సంపద అంతరించి ఒక సమస్య అయితే, గుట్టలపై ఆధారపడిన ప్రజలు వాటి విధ్వంసం కారణంగా వలనలు వెళ్ళవలసిన పరిస్థితి, పట్టణాలకు వలనవెళ్ళి జీవనోపాధి కోసం కూలీలుగా మారాల్చిన పరిస్థితిని

వివరించారు. రాజస్థాన్‌లో కృష్ణజింకలను ఏవిధంగా కాపాడుకున్నారో అదేవిధంగా కరీంనగర్‌లో గుడ్డలుగులను కాపాడుకోవాలని వివరించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు న్యాయవాది శ్రీ రామచంద్రరావుగారు మాట్లాడుతూ అడవులు, గుట్టలను కాపాడుకుంటే గ్రామాలకు, పర్యావరణ పరిరక్షణకు ఎంతో మంచి జరుగుతుందని, గ్రామానికి అడవి, గుట్టలు బ్యాంకలు లాంటివని వాటిని గ్రామ ప్రజలు కాపాడుకున్న విధానం తెలిపారు. ఇంతకుముందు అడవి సంపదలను దొంగలు దోచేవారని, ఇప్పుడు రాజకీయ నాయకులే దోచుకుంటున్నారని, ప్రతి లీజు వెనుక రాజకీయ నాయకులు ఉన్నారని తెలియజేశారు.

ఈ కార్యక్రమానికి అధ్యక్షత వహించిన భోనక్కర్తి సోమేశ్వర్ గారు మాట్లాడుతూ గ్రామీణ ప్రాంతాలకి అడవులు, గుట్టలే నిధులని, గుట్టలు, అడవులు విధ్వంసం కావడానికి కారణాలు చెప్పా, సీమాంధ్ర రాజకీయ నాయకులు సర్వీభాన్ భూములు ఖభ్జా చేసిన తరువాత అడవుల మీద పడ్డడరని.... మళ్ళీ వచ్చే దసరా, దీపావళి, బతుకమ్మ తెలంగాణతోనే అనుకుంటు కూర్చుంటే తెలంగాణలో ఇంకేం మిగలవని తెలియజేశారు.

ఈ కార్యక్రమంలో వేదకుమార్. ఎమ్, ఛైర్మన్, టి.ఆర్.సి., సోమేశ్వర్, పిట్టల శ్రీశైలం, జితేందర్, మంచు రమేష్, ఒ.యు. జెఎసి ఛైర్మన్ విజయ్, బెలగం నర్సింగరావు, వివేక్, దొంత ఆనందం, అశోక్, చంద్రయ్య, టి.వెంకట్టే, నర్సింహరెడ్డి మాజీ ఎమ్మెల్స్, ప్రో. హరినాథ్గార్డు పాల్గొన్నారు.

గుట్టల విధ్వంసం - పర్యవేశానాలు : తోటపల్లి జగన్నాహన రావు

కరీంనగర్ జిల్లాలోని మద్దిపెల్లి గ్రామంలో ప్రజలు క్వారీకి వ్యతిరేకంగా ఆందోళన చేస్తున్నపుడు మేం అక్కడికి వెళ్ళడం జరిగింది. అక్కడ ఓపెన్ కాస్ట్లు అనే చాలా భాయానకమైన కార్యక్రమం ప్రకృతిని పూర్తిగా విధ్వంసం చేసే ప్రక్రియ ఇది. ఈ ఊరిమీదుగా రోజూ లారీలు వెళ్తున్నాయి, వస్తున్నాయి. ఎందుకో గ్రామ ప్రజలందరు మాకు ఈ క్వారీలు వద్ద అని ఆందోళన చేశారు. అది నా దృష్టికి రాగానే నేను మరొక మిత్రుడు కుమార్తో మద్దిపల్లి గ్రామానికి వెళ్ళడం జరిగింది. వాళ్ళు మాకు విషయం చెప్పా గుట్టమీద గుడి ఉన్నది. గుడి పడేయడం మంచిది కాదు అని అంటున్నారు. సరే గుడి ఒక్కటేనా ఇంకా ఏమైనా ప్రయోజనాలు ఉన్నాయా అని మేం గుట్ట ఎక్కి చూశాం. అప్పుడు మాకు చాల విషయాలు కన్నించాయి. స్పృష్టంగా గమనిస్తే అసలు గుట్ట ఉంది కాబట్టే ఆ గ్రామం ఉంది. ఎందుకంటే ఆ గుట్ట చుట్టు కుంటలు ఉన్నాయి. ఆ గుట్టమీద వర్షం పడితే ఆ వర్షపు నీరు ఆ కుంటల్లోకి వెళ్తుంది. ఆ కుంటల్లోని నీళ్ళతో అక్కడ వ్యవసాయం నడుస్తుంది. అక్కడ బావులు కూడా ఊటలు బావులు, కారణం ఉంది కాబట్టే అగుట్ట నీళ్లని పీల్చడంవల్ల, కుంటల్లో నీరు యింకిపోవడంవల్ల ఆ ఊటలు వస్తున్నాయి. అదేవిధంగా గుట్టమీద మాకు ఓ గొర్రెల కాపరి కనిపించాడు. అంటే ఆగుట్టలవల్ల చాలామంది గొర్రెల పెంపకం, పశువుల పెంపకం మీద ఆధారపడే వాళ్ళ కుటుంబాలు జీవనం సాగిస్తున్నాయి. ఇంక అక్కడ మాకు సీతాఫలాల చెట్లు కన్నించాయి. జౌఘాల మొక్కలను కూడా చూడడం జరిగింది. అదేవిధంగా ఇంకా సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తే సారవంతమైన భూమిలో నుండి సారం పోకుండా గుట్ట కాపాడుతుంది. అంటే గుట్ట భూమి ఉన్నవారికి, భూమి లేనివారికి కూడా ఆధారమై నిలబడుతుంది. అదేవిధంగా అక్కడ గ్రామ ప్రజలకు పొయ్యిలకు కట్టేలు కొట్టుకోవడానికి ఉపయోగపడకపోయినా, గుట్టలమైన పడిన నీరు అక్కడి చెరువులు, కుంటలు నిండేందుకు, తద్వారా వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడుతుంది. వరంగల్ నుంచి కరీంనగర్కు వెళ్తూంటే అర్థ చంద్రాకారంలో 150 కి.మీ. పొడవునా గుట్టలు ఉంటాయి. వాటిలో ఒక్క గుట్ట వైశాల్యం 15-20 కి.మీ.

ఉంటుంది. ఆ గుట్టలపై చిరుతలు, గుడ్డెళ్ళు, తోడేళ్ళు మొదటి జంతుసంపద ఉంది. ఆ గుట్టలు విధ్వంసం అవుతున్న కొద్ది ఆ జంతువులు గ్రామాల్లోకి రావడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు కోతులు లేని గ్రామం లేకుండా గ్రామాలు తయారయ్యాయి.

అక్కడ దగ్గరలో నందగిరి దగ్గర ఓ అర్ధుతమైన ప్రకృతి రమణీయత ఉన్నది. రెండు గుట్టలు ఆరెండు గుట్టలపై బండరాయి. ఆ బండరాళ్ళ మధ్యలో చోరిక, దానిపై కోనేరు. ఆ బండపైన గుడి. అక్కడ చాలా చల్లగా ఉండేది. ఆ చోరిక మధ్యలో తేనెతుట్టలు ఉన్నాయి. ఆ తేనె తుట్టలవల్ల దానికి తెట్టుగుట్ట అనే పేరు వచ్చింది. అక్కడ నివసిస్తున్న గొల్ల, కుర్క కులాలకు సంబంధించిన 150 కుటుంబాలు ఆతేనె వల్ల ప్రతి సం॥ 3 లక్షల రూపాయల ఆదాయం లభిస్తోంది. దీన్ని ఆధారంగా చేసుకుని అక్కడ చాలా కుటుంబాలు తమ జీవితాలను కొనసాగిస్తున్నాయి. కాని కొద్ది రోజులకే ఆ గుట్టలు విధ్వంసమయ్య అక్కడ నివసిస్తున్న ప్రజలను నిర్వాసితులను చేశాయి. ఆలయాన్న అనే తమిళనాడుకు చెందిన గ్రానైట్ కంపెనీవాళ్ళ దీన్ని ధ్వంసం చేశారు. అప్పుడు ఆ గ్రామస్తుల దుఃఖం వర్ణాత్మితం. తెల్లవారి అక్కడికి ఐచ్ఛిన మేం కూడా చాలా బాధపడ్డాం. ఓ 15 రోజుల ముందు వెళ్లే కనీసం కొండపైన ఆపేవాళ్ళం అన్నించింది. అక్కడ ప్రజలు బాధపడ్డు సార్ మా తేనె ఇక్కడ ఉన్న ఎన్సెల, సిబి, మరియు ఎమ్ఆర్బి, డిప్యూటీ కలక్కర్, ఎన్సపిలు వీళ్ళందరు త్రాగారు. వీళ్ళందరికి ఇయ్యంగా మేం బయట అమ్ముకునేవాళ్ళం. వీళ్ళకు ఇయ్యాల ఆ తేనె కంటే దబ్బులు ఎక్కువయినయి అని చాలా బాధపడ్డారు. ఈ విధంగా మనం పరిశీలిస్తే గుట్టవల్ల ఎన్నో ప్రయోజనాలు, జీవన వైవిధ్యం, వాతావరణ సమతుల్యం కాకుండా, వర్షపాతం, వరద కాలువలు ఇలాంటి జీవినాధారాలు పోతున్నాయి. మేం ప్రత్యక్షంగా ఒక గ్రామాన్ని పరిశీలిస్తే ఆ గ్రామానికి ఎదురుగా మూడు, నాలుగు గుట్టలు ఉన్నాయి. ఇటు గ్రామం ఉన్నది. ఆమూడు గుట్టల మీద షై ఓవర్లు కట్టారు. అవి మనమ్ముల కోసం కాదు. ఆ గుట్టల మీద ఉన్న నీరు ఊర్లో చెరువులోకి రావడానికి సీటి వంతెనలు కట్టారు. ఇప్పుడు ఆ గుట్టలు, ఆ కాలువలు పోతున్నాయి. ఇటువంటివి 100 కి.మీ. వరద కాలువ లోపలికి ఎన్నో కాలువలు ఉన్నాయి. అవస్త్రీ ఆ చుట్టూ గ్రామాల కుంటలను, చెరువులను నింపుతాయి. ఆ గుట్టల విధ్వంసం వల్ల ఆ గుట్టలు, కాలువలు, వాటివల్ల ఏర్పడ్డ కుంటలు అన్ని విధ్వంసం అయ్యాయి.

ఈమధ్యే మేం బోట్లపట్ల అనే గ్రామాన్ని పరిశీలించాం. అక్కడ ఏడెడ్డ వాగు అని అక్కడ వాగుకు పేరు పెట్టుకున్నారు. ఎందుకు ఆ పేరు అని అడిగితే ఆ వాగులో ఎప్పుడో ఏడు ఎడ్డు కొట్టుకుపోయాయి. కాబట్టి ఆ పేరు పెట్టుకున్నాం అని చెప్పారు. ఆవాగు గుట్ట ప్రక్కనే ఉన్నది. ఆ గుట్ట చుట్టూ కనీసం 10వేల తాటి చెట్లు ఉన్నాయి. ఆ చెట్ల కల్లు, వంట చెరకు లాంటి ఎన్నో ఉపయోగాలు ఉండేవి. ఇటువంటివస్తే ఆ గుట్టలతోపాటు విధ్వంసమయ్యాయి.

ఇంకో దగ్గర సర్వయిపల్లిలో - సర్వయి పాపన్న నిర్మించిన కోట ఉన్నది. ఆకోటను ఆనుకొని మూడు గుట్టల మధ్య ఓ చెరువు కట్టిందు. ఆ చెరువు మూడు గుట్టనానుకొని ఉండేది కనుక చిన్న వర్షంపడ్డా నిందేది. ఆచెరువు నుంచి నీళ్ళు పోవడానికి ఓ కాలువ కట్టిందు. ఆ కాలువ ద్వారా 6 గ్రామాలు పొరి వాగు ఏర్పడి జమ్ముకుంట నుండి మానేరులో కలుస్తుంది. కనీసం ఇది 15 గ్రామాలకు వ్యవసాయానికి ఉపయోగపడుతుంది. ఈ వాగుకు వాళ్ళు “పిచ్చి వాగు” అని పేరు పెట్టుకున్నారు. ఎందుకంటే అది ఎప్పుడుపడితే అప్పుడు పొరుతుంది. కాబట్టి దానికాపేరు. ఆ వాగెంబి అనేక ట్యూంకులు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఆ ట్యూంకుల ద్వారా వాళ్ళ పొలాలకు నీరు వస్తుంది. వీటన్నింటిని మనం పరిశీలిస్తే మనకు అర్థమయ్యది ఏమంటే గుట్టలు మనిషికి ఆవాసాలు, మనుషులకు అనేక విధంగా ఉపయోగపడుతున్నాయి. ఇటువంటివస్తే కరీంగార్ జిల్లాలో దగ్గర దగ్గర 750 గుట్టలు ఉన్నాయి. మా కు తెలిసిందేమంటే ప్రపంచంలో ఎక్కడ ఇప్పుని రీతిలో ఇక్కడ ఇన్ని గుట్టల విధ్వంసానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. దీనివల్ల వనరుల తరలింపుతోపాటు, ఇక్కడ వర్షపాతం తగ్గుతుంది. వరిపమట పండించే అవకాశం ఉండదు. గొర్రెల కాపరులకు కనీస ఆదెరువు ఉండదు. తద్వారా గొర్రెల కాపరులు రోజువారి కూలీలుగా మారారు. తద్వారా

ఎంతో మాంసం ఉత్తర్తి పోయింది. ఇంత విధ్వంసాన్ని చేస్తున్నారు కదా! దీనివల్ల ప్రజలకు ఏమన్నా ఉపయోగం ఉందా? అని చూస్తే ఏమాత్రం ఉపయోగం లేదు. మరి అలాంటప్పుడు ఈ మానవ సమాజం ఎందుకు ఒప్పుకుంటుందో నాకైతే అర్థమవడంలేదు.

అయితే మహిళా సమూహాలు అంటే భూస్వాములకు కాదు. గుట్టలవల్ల కట్టెలు, పక్కు, గడ్డి తెచ్చుకునే సాధారణ మహిళలు ఏకమై ర్యాలీలు చేసి పోరాడడం ద్వారా ఒక మూడు గ్రామాలలో గుట్టల విధ్వంసాన్ని వెనుకంజ వేయించగలిగారు. అయితే అవి రద్దు కాలేదు కానీ ప్రస్తుతానికి తాత్కాలికంగా ఆగిపోయాయి.

అన్నారం అనే గ్రామంలో 2,000 మంది కదిలారు. వాకపల్లిలో 85 మందిపై కేసులు పెట్టబడ్డాయి. అందులో 35మంది దాకా మహిళలే. ఈ పోరాటాలవల్ల జరిగిందేంటంబే అంతకు ముందు గుట్టల విధ్వంసానికి ఎమ్మెల్లో పర్మిషన్ ఇచ్చేవారు. ఇప్పుడు కలెక్టర్ నో అబ్బెక్సన్ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చే అధారిటీ మార్పుబడింది. దీనికో కమిటీ ;కూడా వేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఒక 150 క్వారీలు నడుస్తున్నాయి. ఈ రెండు సంవత్సరాలు అన్ని కూడా గ్రౌండ్లుగా మారే ఆవకాశం ఉన్నది. ఏవిధంగానయినా వీటిని ఆపకపోతే కేవలం కరీంనగర్ మాత్రమేకాదు. తెలంగాణలోని మిగతా జిల్లాల్లో కూడా జరుగుతుంది. ఎక్కడ గ్రాన్ట్ కనపడితే అక్కడ ఖమ్మం, వరంగల్, నల్గొండ ఎదారిగా మారే ప్రమాదం ఉంది. పది సంాలలో తెలంగాణలో ఎక్కడ వర్షపాతం ఉండదు.

కరీంనగర్లో అడవిపోయి గుడ్డలుగులన్నీ ఎల్లందుఖిల్లా అని ఉంది అక్కడికి చేరినాయి. అక్కడ ప్రమాదకరం అనే బోర్డుపెట్టి ఓ గార్డ్సను పెట్టారు. ఇప్పుడు ఆ మనిషిని కూడా తీసివేశారు. ఇప్పటివరకు 13మంది వాటిబారిన పడి చనిపోయారు. అలాగే అడవిలో గుట్టల్లో ఉండే జంతువులు గ్రామాల్లోకి రావడం గ్రామవాసులు భయవడడం యధావిధంగా జరుగుతున్నాయి. గ్రామాల కోసం వేసిన రోడ్స్ నోర్స్ కూడా ఎందుకో 10 సం|| నుంచి గుట్టల వద్దకే వేశారు. దాని కుట్ర ఇప్పుడు అర్థమవుతుంది. భూమి, పొలం, గ్రామాలు అన్ని అక్రమాలకు గురవుతున్నాయి. ఈ విధ్వంసంలో ప్రజలు సాగు, త్రాగునీరు లేక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ విధ్వంశాన్ని ఆపకపోతే ముందుగా కరీంనగర్ జిల్లా మొత్తం దుబాయి వలసలు లేదా పట్టణాలకు వలసలు పెరుగుతాయి. దీన్ని ఆపాలి. దీనికోసం తెలంగాణ భూపరిరక్షణ సమితి, సుజాత సూరేపల్లి కన్సైనర్సగాను, నేను (జగన్మోహన్రావు) కో-కన్సైనర్సగాను ఉన్నాం. మేము న్యాయ పోరాటం చేస్తున్నాం కానీ లీగర్గా ప్రయత్నం చేయడం ద్వారా విధ్వంసాన్ని తాత్కాలికంగా ఆపగల్లుతున్నాం. కానీ ఉద్యమాల ద్వారానే దీన్ని శాశ్వతంగా ఆపగలం. ఈ మధ్య వనరుల పరిరక్షణ సమితికి అధ్యక్షులుగా నన్ను ఎన్నుకున్నారు. ఈ గుట్టల విధ్వంసం గురించి నేను పరిశీలిస్తే ఈస్టర్ దీవులలో గుట్టల విధ్వంసం వల్ల వర్షాలు లేక 1500ల మంది ప్రజలు అక్కడ బ్రతుకలేక అక్కడి నుండి వెళ్లిపోయారు. ఇప్పుడు అక్కడ మనుష్యులు లేరు. బైనా లోపల గ్రైట్వార్ కట్టడం వల్ల ఆ ప్రాంతం కూడా విధ్వంసం అయ్యాంది. ఇప్పుడు వాళ్ళు గుట్టలను విధ్వంసంపై చాలా తీవ్రమైన చట్టలు చేసి వాటిని కాపాడుకుంటున్నారు.

కానీ మన దగ్గర సీమాంధ్ర ప్రాంత పెట్టబడిదారులు, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అన్ని రాజకీయ పార్టీలు వత్తాను పలుకుతూ ఉన్నారు. మనమంతా కలసి ఈ విధ్వంసాన్ని ఆపడానికి అందరు చేయి కలపాలని కోరుతున్నాను.

గుట్టల విధ్వంసం - వలసలు : మరిగంటి అనంత్

ఈమధ్య నేను కరీంనగర్ జిల్లాలో చాలా అభివృద్ధి జరుగుతుంది. అనే వార్త చూశాను. కరీంనగర్ పట్టణంలో చాలా షాపింగ్ మాల్ వచ్చాయి. చాలా పద్ధతి పోటల్ వచ్చాయి. విదేశాల నుండి వచ్చినవారు ఉండే ఆధునికత నగరాన్ని సంతరించుకుంది అనేది వార్త సారాంశం.

ఇక్కడ మనం అభివృద్ధిని ప్రజలు చాలారకాలుగా నిర్వచించుకోవచ్చు. కరీంనగర్లో ప్రజలు బాగా సంపాదిస్తున్నారు. కొనుగోలు శక్తి పెరిగింది కాబట్టి అభివృద్ధి అనేది ఒక ధృకోణాలో చెప్పుకుంటారు. మనం గమనిస్తే కూడా క్వార్ట్ బాగానే కన్నిస్తుంది. అక్కడినుండి ఒక 10 కి.మీ. గ్రామాల్లోకి వెళ్తే వనరులు లెక

కూర్చుండిపోయిన మనుషులు కన్నిస్తారు. అసలు జరుగుతున్నదేమంటే రైతాంగ ఆర్థిక వ్యవస్థ బలహీనపడిపోతుంది. బలహీనపడిపోతున్న రైతాంగ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఉన్నటువంటి ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి వనరులను ఒక్కసారిగా లేవెనెత్తుకొని ప్రపంచ మార్కెట్‌కు అందించగలిగినటువంటి శక్తి ఉన్న వ్యక్తులు, సంస్థలు ఈరోజుల్లో ఈ గ్రామాలలో మనకు కనిపిస్తారు. ఇంతకుముందు జగన్నోహన్ రావుగారు చెప్పిన చరిత్ర 20 సంవత్సరములది మాత్రమే అంటే 1988లో ఇక్కడికి మొట్టమొదట క్వారీలు వచ్చాయి. 1998 వచ్చేటప్పటికి చైనీస్ మార్కెట్ ఓపెన్ అయ్యాంది. చైనా వాళ్ళు వచ్చి ఇక్కడ గ్రానెట్ కొనుగోలు చెయ్యడం మొదలుపెట్టారు. అంతకుముందు కరీంనగర్ నుంచి గ్రానెట్‌ను ఇసుకను ప్రాదరాబాద్‌లోని, బెంగళూరులోని కట్టడాలకు వాడేవారు. (డొమస్టిక్ మార్కెట్‌లో) ఇప్పుడు మార్కెట్‌లో కొనుగోలు చేస్తున్నది 2 రకాల రాళ్ళు, వీటికి అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌లో 650 దాలర్ ధర ఉంటుంది. మేం అంచనా వేసిన దానినిబట్టి చూస్తే కరీంనగర్లో సం॥లో 3 వేల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారం జరుగుతుంది. ఇన్నివేలకోట్ల రూపాయల వ్యాపారం జరుగుతుంటే మరిదాని క్రింద ఎంతమంది పని చేస్తున్నారు. ఎన్ని సంస్థలు ఉన్నాయి. ఎన్నివేల ఎకరాల రాళ్ళను తవ్వుతున్నారు ఆనేది చూస్తే ఇక్కడ 600 గుట్టల విధ్వంసం జరుగుతుందని అణటున్నారు. నిజానికి ఈ 600 లకు మొత్తానికి లీజ్ క్లియరెన్స్ ఇచ్చినది కాదు. అంతాకలిపి ఇచ్చే లీజ్ 2 లేదా 3 ఎకరాలు ఉంటుంది. కానీ తప్పేది 50 అడుగుల నుంచి 80 అడుగులవరకు కూడా తవ్వుతున్నారు. ఒక్కాక్క క్వారీని 20 సం॥ నుండి 30 సం॥ నడిపే అవకాశం ఉంది. వాస్తవానికి జిరగేది ఏమంటే ఒక ఎకరం రాయి కొట్టేసిన మొత్తం గుట్టల నాశనం అవుతుంది. కరీంనగర్ నుంచి 2 లేదా 3 కి.మీ. బయటకు వెళ్ళి గుట్టలను చూస్తే గుట్ట అంతా వెన్నముద్దను కట చేస్తే ఎలా ఉంటుందో అలా చదునుగా కనిపిస్తాయి. అక్కడి యంత్రం ఒక్కటి 70 నుంచి 80 మంది చేసే పనిని చేసే మిషన్స్ ఉన్నాయి. అలాంటి ఒక్కో మిషన్స్ ధర 75 లక్షలు ఉంటుంది. ఆ మిషన్స్ ను ఆపరేట్ చేయడానికి ఇద్దరు ఆపరేటర్లు ఉంటారు. వారికి జీతం నెలకు 15000 ఉంటుంది. ఇద్దరు సూపర్వైజర్స్ మరియు 7 లేదా 8 మంది వర్కర్స్ ఉంటారు. ఇది చాలు ఒక క్వారీని నడిపించడానికి.

ఒక క్వారీని నడపాలంటే మొత్తం పెట్టుబడి ఒక కోటి రూపాయలు ఉంటే చాలు. అంతకు మించి అక్కర్చేదు. ఆ కోటి రూపాయలు కూడా పెట్టుబడి పెట్టునపసరం లేదు. ఆ కోటి రూ॥ బ్యాక్ లనుంచి అప్పు(లోన్) రూపంలో తీసుకోవచ్చు. బ్యాంక్ వాళ్ళు లోన్ ఇచ్చే అవకాశాలు ఎక్కువే. ఒకవేళ అప్పు తెచ్చుకోలేని పరిస్థితులలో మిషన్స్ ను అడ్డెకు తీసుకోవచ్చు. పెట్టుబడి చాలా తక్కువ. కార్బూకులు కూడా చాలా తక్కువ. మొత్తం అంతా కలిపి మూడువేల కోట్ల రూపాయల వ్యాపారానికి కరీంనగర్ జిల్లాలో కనీసం 3000 మంది పనివాళ్ళకూడా ఉందరు. ఉన్నా వాళ్ళలో ఎక్కువమంది రాజస్థాన్, బెంగళూరు, ఒరిస్సా, బీహార్ నుంచి వచ్చినవాళ్ళే.

ఉదాహరణగా మిషన్ ఆపరేటర్లు రాజస్థాన్ నుంచి కానీ ఒరిస్సానుంచి కానీ పస్తారు. స్థానికులు చిన్న చిన్న పనులు మాత్రమే చేశారు. వాళ్ళకూడా హెల్పర్స్‌గా మాత్రమే. ఇది అక్కడ జరుగుతున్నది. ఇది గ్రానెట్ రాయికి సంబంధించిన రంగాలలో వచ్చిన మార్పువల్ల ఎదురైన వ్యవహరం ఇది. గత ఆరు నెలలో అంతర్జాతీయ మార్కెట్‌లో కట్టడాల సంస్థలు వ్యాపారం తగ్గగానే ఇక్కడ కరీంనగర్ తవ్వుకాలు కూడా తగ్గతాయి. ఒకవేళ చైనీస్ ఎగుమతులు ఆగితే ఏమవుతుంది అనేది పెద్ద ప్రశ్న. అయితే ఇది ఒకవైపు, ఇంకోవైపు గొర్రెల కాపరులు, సీతాఫలాల చెట్లు, వంటచెరకు లాంటివాటిపై ఆధారపడి బ్రతికేవాళ్ళ చాలామంది ఉన్నారు. వాళ్ళందరు వ్యక్తిగత వస్తువులపైన ఆస్థలు సంపాదించకోవడంలేదు. అది ఉమ్మడి వనరు, దానిపైన ఆధారపడే అనియత ధృవ్యధంలో ఉన్నవాళ్ళు, ప్రభుత్వం నుంచది ఏ ఆదాయం రాక, ఉద్యోగాలు లేక, సొంత శక్తిపై ఆధారపడే పరిస్థితి లేక కొట్టుకుపోతాయి. ఇంకో నాలుగు ఐదు సంవత్సరాలు కరీంనగర్ నుంచి గల్వ్ బాటయినా పట్టలి లేదా నగరం బాటయినా పట్టలి. ఎందుకు అంటే వాళ్ళంతా ఆస్థలు ఉన్న మనుష్యులు కాదు. ఉమ్మడి వనరుల మీద ఆధారపడి బ్రతుకుతున్న మనుష్యులు. ఎప్పుడైతే వాటి విధ్వంసం జరుగుతుందో వాళ్ళు అక్కడ బ్రతికే పరిస్థితి లేదు. ఇక నగరానికి వస్తే ఎలా బ్రతకాలి? మీరు కనుక చూస్తే పైద్రాబాద్ చుట్టుపక్కల్లో రాజస్థాన్లాంటి రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చిన వాళ్ళు 2

లక్ష్మలమంది ఇసుకబట్టీలలో పనిచేస్తున్నారు. వాళ్ళు ఉండోకి రారు. శివార్థలో ఉంటారు. ఇలాగే రేపు కరీంనగర్ నుంచి వలస వచ్చేవాళ్ళ పరిస్థితిని. ఎందుకంటే ఈ నగర ఆర్థిక వ్యవస్థలో వాళ్ళు ఇమదలేరు.

కాబట్టి ఉమ్మడి వనరుల మీద ఆధారపడి నిర్వాసితులవుతున్న వారికి ఎదో ఒక ఆధారం చూపించకుండా వాటిని తొలగిస్తే ఎలా అనే కనీస ఆలోచన లేకపోతే చాలా పెద్ద సంబ్యులో వలసలు పెరుగుతాయి. నిజానికి దీర్ఘకాలికంగా ఆలోచన ఉన్నవాళ్ళకు ఇవన్నీ కన్నిస్తాయి. కానీ ఏరోజుకారోజు అని ఆలోచించే రాజకీయ నాయకులకు, వ్యాపారస్థులకు అర్థం కావడంలేదు. దూరధృష్టి లేని వ్యాపారంలో ఉద్యోగులు ఉండవు. ఎవరైనా నిలదీసి గట్టిగా మాట్లాడితే డబ్బుల ఆశ చూపించి, లేదా గ్రానేట్లో 1/4 ఎకరా వాటా ఇచ్చి నెగ్గుకొస్తున్నారు. ఈరకమైన సమాజంపై, వ్యవస్థపై, వాటి ప్రయోజనాలపై దూర దృష్టి లేని అభివృద్ధి, ఉమ్మడి ఆస్థిని విధ్వంసం చేసే అభివృద్ధి ఏదయితే ఉండో దాన్ని మనం ఎదుర్కొంచాలి. కరీంనగర్ నుంచి మనం ప్రశ్నించాల్సింది ఏమంటే

ఈ గుట్టల ప్రాంతంలో పదే వర్షం నదిలోకి కొట్టుకుపోతే మళ్ళీ నీటికోసం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ పెట్టుకొనే పరిస్థితి. మళ్ళీ ఖర్చుపెట్టాలి. జీవితంలో చాలా విలువైనవన్నీ కోల్పోతాం. చట్టం ప్రకారం కూడా గుట్టల లాంటి ప్రదేశాలను ఎవరికి ఇప్పుకూడదు. దానితోపాటు పర్యావరణ చట్టం ప్రకారం ఆలోచించి ముందుకు వెళ్ళి ఉమ్మడి ఆస్తులను రషించుకోవాలి. జీవన వైవిధ్యమైన ఈ ప్రాంతాన్ని ఎందుకు విధ్వంసం చేస్తున్నారో అనే ప్రశ్న లేవనెత్తడం ముఖ్యం.

రాజస్థాన్ కృష్ణ జింకల విషయంలో జరిగినట్టుగా పెద్దవెత్తున ఆందోళన జరిగి, ప్రజల అభిప్రాయాలను తీసుకోండి అనే పరిస్థితి వచ్చింది. ఇలాంటి విధ్వంసాన్ని ఆపడానికి పనిచేసే వాళ్ళను అభినందిస్తూ మనందరం ఏవిధంగా వాళ్ళకు సహాయపడగలమో ఆలోచించాలి.

పక్ష ఉద్యమం మాత్రమే విధ్వంసాన్ని ఆపగలదు : రామచంద్రరావు

గుట్టల పరిరక్షణ గురించి మాట్లాడాలంటే, ముఖ్యంగా పర్యావరణంలో అతిపెద్ద పొత్రవహించేవి గుట్టలు, పర్యావరణ సమతుల్యం పాటించాలంటే అడవులు, వాటర్పెండ్సు, గుట్టలు లాంటివాటిని రజ్జించుకోవాలి అనేది ఇప్పుడు కాదు కళీకా చోళుల కాలంలోనే 330కి పూర్వమే గుట్టల ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించారు. గుట్టల చుట్టూ ఉండే వాటర్ డ్యామ్సు, చెక్డ్యామ్సు, చెరువులు, కుంటలు లాంటివి పెద్ద ప్రాజెక్టులకంటే ఎక్కువ వ్యవసాయానికి నీటిని అందించాయి. విష్టుకుండీలు, కుతుబ్షాహిలు, నిజాంలు కూడా వీటికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. ఈ గుట్టలపైన ఉన్న చెట్లు, అడవులు, గుట్టలు విధ్వంసమయి రాక్ష మాత్రమే మిగిలితే వర్షం వచ్చినప్పుడు నీరు నేరుగా ఒకేసారి వాగులోకి వస్తాయి. వర్షానికి ముందు వాగులో నీళ్ళు ఉండవు. వాగు మనుషులు దాటుతుండగానే వాగులోకి నీళ్ళు వచ్చి మనుషులు కొట్టుకుపోయిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. వాతావరణ సమతుల్యం కాపాడడంలో ఎండ, వాన, చలి మొదలగు వాటిని సమతుల్యం చేసే ఈ గుట్టలను విధ్వంసం చేస్తున్నారంటే మన రాజకీయ నాయకులకు దీర్ఘకాలిక వ్యాహం లేకపోవడమే కారణం. ఇది వాతావరణానికి చాలా ప్రమాదం. నందగిరి గ్రామంలో కొండకు సంబంధించిన కేన్ నేను పైకోర్చులో వాదించాను. కోర్చులో ఎంత వాదించినా, ఎంత చేసినా, ఎన్ని స్టేలు తెచ్చినా, వాటన్నింటికంటే ముఖ్యం ప్రజలను చైతన్యం చేయడం ముఖ్యం. ఎందుకంటే ప్రతి విధ్వంసం వెనుక రాజకీయ నాయకులు ఉన్నారు. కోర్చు నుంచి స్టేరాగే సార్ అది మనోళ్ళదె అనే ఎమ్మెల్చెల ఫోన్సు వస్తాయి. ఈ విధ్వంసం వెనుక ఉన్న అసలు దొంగలు నాయకులే. ఉమ్మడి వనరులను అందరికి అందుబాటులో లేకుండా చేస్తున్నది వీళ్ళే.

గుట్ట అనేది ఒక బ్యాంక్ లాంటిది. ఆని ట్రిడ్ అనే చారిత్రకారుడు 1890లో ఒక పుస్తకం ప్రాశాడు. “భారతదేశంలో అడవులు, గుట్టలు బ్యాంక్ లాంటివి. వాళ్ళకు భోజనం లేనప్పుడు అడవి వాళ్ళకు ఆహారం ఇస్తుంది. గ్రామీణ ప్రజలు ప్రకృతితో కలసి సహజీవనం చేస్తారు” అనే విషయం, విధానం చాలా స్వప్తంగా చెప్పారు. వీళ్ళు ఎండిపోయిన చెట్లు నరికి కట్టెలు అమ్మకొని జీవనం సాగిస్తారు తప్ప, జీవంతో ఉన్న చెట్లను నరికివేయరు. అని ఇతర దేశాల చరిత్రకారులు ప్రాయడం జరిగింది. కానీ ఈ విధ్వంసం వెనుక ఈరోజు దేశాన్ని

కాపాడాల్సిన రాజకీయ నాయకులు, అడవిని రక్షించే అటవీశాఖ అధికారులే ఉన్నారు. ముఖ్యంగా రూల్స్ ప్రకారం వెళ్లే టెండర్స్ పిలవాలి, వాళ్ళు టెండర్స్ ను పిలవడం లేదు. గుట్టల లీజ్స్ లో కోట్లాది ఆదాయం వస్తుంది. అది టెండర్లు పిలిస్తే ఆ ఆదాయం ప్రభుత్వానికి వస్తుంది. అలా కాకుండా దొంగచాటుగా దరఖాస్తులు పెట్టించి వాటిని ఓకే చెయ్యడం వెనుక రాజకీయ కుట్ట దాగిఉన్నది. అసలు ప్రకటన లేదు. టెండర్ లేదు...పబ్లిక్ యాక్స్ లేదు, పర్యావరణ శాఖ క్లియరింగ్ లేదు, అటవీశాఖ క్లియరింగ్ లేదు. ఇవన్నీ లేవుకదా అంటే అసలు వీచిగురించి పట్టించుకోవాల్సిన నాయకులే ఇందులో భాగస్తులు కాబట్టి ప్రశ్నించేవారు, పట్టించుకునేవారు లేరు.

మీరు ఇప్పుడు గ్రామాలల్లోకి వెళ్లే ప్రతిగ్రామంలో కోతులు ఉన్నాయి. కారణం ఏమిటి? అడవులు, గుట్టల విధ్వంసం వల్ల వాటికి ఆహారం దొరకక, నివసించే చోటులేక కోతులు ఊర్లోకి వస్తున్నాయి. గ్రామాలల్లో ఉండే పెంకుటిళ్ళు విధ్వంసం అవుతున్నాయి. కొన్ని గ్రామాలల్లో కొండెంగలను తీసుకువచ్చి కట్టేస్తున్నారు. ఎందుకంటే కొండెంగ ఉంటే కోతులు రావు ఆని అంటున్నారు. ఈ మొత్తం విధ్వంసం, ప్రతికూల అంశాలను చూపిస్తూ పబ్లిక్ క్లియరింగ్ తీసుకొని ప్రజల సమృతంతో టెండర్లు ఇవ్వాలి కాని వీటన్నింటిని ప్రశ్నించే నాథుడేలేదు. అభివృద్ధి అంటే కొంతమంది వ్యక్తుల అభివృద్ధి కాదు. అది సుస్థిర అభివృద్ధి కావాలి. కాని అలా కాకుండా ఉమ్మడి వనరులు కొతమంది ఆస్తులు పెంచేవిగా కాకూడదు. కాని కంచె చేను మేసినట్లు ప్రజలవైపు ఉండాల్సిన నాయకులే ఈ విధ్వంసానికి కారణం. ఈ నాయకులు ప్రజలకు ఏమీ చేయకపోయినా ఘరవాలేదుకానీ, వాళ్ళ ఉమ్మడి వనరులు విధ్వంసం చేయడం దురదృష్టకరం. సొంతభూమిలో అడవి ఉన్నాకూడా వాటిని ధ్వంసం చేసే అధికారం ఆస్తిదారునికేలేదు. దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి రావాలి. కాని ఇవేమీ లేవు. ఈ విధ్వంసాన్ని ఆపాలంటే నాయకులను నిలదియ్యాలి. అప్పుడే ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది.

గుట్టల విధ్వంసాన్ని చారిత్రక కోణంలో చూడాలి : డా॥ జిలుకర శ్రీనివాస్

గుట్టల విధ్వంసం కేవలం పర్యావరణానికో, జీవవైధ్యానికో సంబంధించినది మాత్రమే కాదు ఇది చారిత్రక రాజకీయ సమస్య, గుట్టలు విధ్వంసం అవుతున్నాయంటే చరిత్ర విధ్వంసమవుతుందని అర్థం. ఆ చారిత్రక విధ్వంసానికి కారణం రాజకీయాలే అని మనకు తెలుసు. వాస్తవానికి గుట్టలలోణి భనిజాలను వాటిని అమ్మితే వచ్చే సంపదను మాత్రమే చూస్తున్నాం. గుట్టలను తవ్వడంద్వారా కనుమరుగవుతున్న వేల సం॥ల చరిత్రను మనం చూడటంలేదు.

జైకిషన్ అనే సంస్థ తెలంగాణలోని గుట్టలమీద పరిశోధన చేసి సుమారుగా ఆన్ని గుట్టలమీద కొన్ని వేల సం॥ క్రితం మానవజాతి నివసించేది అని ఆయన ఆధారాలు కనిపెట్టారు. పుస్తకరూపంలో కూడా తీసుకువచ్చారు. “గుట్టలమీద మానవజాతి-తెలంగాణ ప్రాంతంలో నివసించింది. ఈ గుట్టలమీద నాగరికత నిర్మాణమైంది. ఈ గుట్టలను ఆధారం చేసుకుని ఇనుము, ఉక్కల తయారుచేసిన చరిత్ర మూలవాసి రపజలది. ఈ దేశంలోకి ఆర్యులు రాకముందే నాగరికత నిర్మాణం చేసుకున్నారు.” అని చెప్పే ఆధారాలు ఆ గుట్టలపై ఉన్నాయి. ఈ గుట్టల పరిరక్షణ ముఖ్యంగా పురావస్తు శాఖకు సంబంధించిన అంశం. తెలంగాణలోని అన్ని గుట్టలమీద పురాతత్వ అవశేషాలు ఉన్నాయి. ఆ పురాతన అవశేషాలను పరిరక్షించే బాధ్యత ఆర్థిక్యూలజీ డిపార్ట్మెంట్‌ది. కాని ఈ విభాగం గుట్ట ఉన్న గుట్టలను మాత్రమే పట్టించుకోని గుడి లేని గుట్టలను నిర్దిష్టంచేస్తూ వస్తుంది. అందులో మళ్ళీ రాముడు, కృష్ణుడు లాంటి బ్రాహ్మణులకు సంబంధించిన గుడులను మాత్రమే పట్టించుకుంటుంది. అదే గుట్టలపైన మైస్మ్య పోచమ్ము, ఎల్లమ్ము లాంటి గ్రామదేవతల గుడి ఉన్న గుట్టల గురించి పట్టించుకోవడంలేదు. బాలాజీ గుడి ప్రక్కన తవ్వకాలు జరిపితే వాటిలో రథాలకు సంబంధించిన అవశేషాలు ఉన్నాయని పర్యాటకశాఖ ప్రకటించి అతి ఉత్సాహాన్ని ప్రదర్శించిన ఆర్థిక్యూలజీ శాఖ, అదే కరీంనగర్ జిల్లాలో బంకూరు గుట్టలమీద బ్రాహ్మణులు (ఆర్యులు) ఈ దేశానికి రాకముందే ఒక నాగరికత నిర్మాణం చేసుకుని, ఇనుము, ఉక్కలతో నాటేలు తయారు చేసిన ఇటుకను కాల్చి ఇటుకలతో నిర్మాణాలు చేసుకున్న నాగరికతకు సంబంధించిన ఆధారాలు ఉన్న గుట్టలనుకొని, రంగారెడ్డి జిల్లాలో ఉన్న అలాంటి అవశేషాలు ఉన్న గుట్టలను కార్బోరెట్ కంపెనీలు విధ్వంసం చేస్తున్న పట్టించుకోవడంలేదు. గుట్టలను విధ్వంసం చేసి, మైట్రోప్ సిటీ, హోటల్స్ కట్టుకున్నారు. ఈ గుట్టల

విధ్వంసం కేవలం డబ్బుకోసం జరుగుతున్న విధ్వంసమైనా, లేదా చారిత్రక, సాంస్కృతిక అవశేషాలను నాశనం చేసి మూలవాసి చరిత్రను బయటకు రాకుండా చేసే కుట్ట ఇందులో ఉన్నదా? ఈ ప్రాంతంలో ముస్లిం పాలకులు నిర్మించిన కోటులకు రక్షణలేదు. బ్రాహ్మణ అవశేషాలను కాపాడడంలో ఉన్న శ్రద్ధ మూలవాసి చారిత్రక ఆధారాలు ఉన్న గుట్టలను విధ్వంసం చేస్తుంటే మౌనంగా ఉన్నాయి. వీటన్నింటి వెనుక కుట్ట ఉన్నది. కాబట్టి ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని చేసే ఉద్యమం నిర్మించుకోవాలి. లేకపోతే ఉద్యమం, దాని వెనుక ఉన్న లక్ష్మీ, ప్రజా ప్రయోజనాలు విఫలమవుతాయి.

తెలంగాణలో నగరీకరణ ఎక్కువైంది. నగరీకరణ ఎక్కడ పెరిగినా ఆక్కడ గుట్టలు విధ్వంసం అవుతున్నాయి. ప్రకృతితో సహజీవనం చేసిన తెలంగాణ ప్రజలు ఈరోజు ప్రకృతికి దూరమయుతున్నారు. ఇంత విధ్వంసం అవుతున్న పట్టించుకోని ఆర్థికాలజీ విభాగం మొత్తం బ్రాహ్మణుల చేతిలో ఉన్నది. ఈ మధ్యే జాగిరెడ్డి అనే రెడ్డి చేతిలోకి వచ్చింది. కాబట్టి ఈ కుట్టను తిప్పికొట్టి మనం ఉద్యమించాలి.

బెలగం నర్సింగరావు :

మాగ్రామం అడవి కమలాపురం, వరంగల్ జల్లా. మాగ్రామస్థలు అంటుంటారు అసలిప్పుడు అడవే లేదు కాబట్టి అడవిలేని కమలాపురం ఆని పేరు పెడదాం అని అంటుంటారు. గుట్టల బేగంపేటలో గుట్టలు లేవు ఈ విధ్వంసాన్ని ఆపాలి. ఈ కార్యక్రమంకంటే ముందు గుట్టల విధ్వంసం వల్ల ఇంత నష్టాలు ఉన్నాయని తెలియదు. వీటిని కాపాడుకోవడం మనందరి కర్తవ్యం. చర్చలాంటి ఆద్యుతమైన కార్యక్రమం చేపడుతున్న తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్కి కృతజ్ఞతలు. ఈ గుట్టల విధ్వంసం కేవలం కరీంనగర్ మాత్రమేకాదు. మెదక్, నల్గొండ, జిల్లాలలో ప్రవేశం జరిగాయి. మనం ఆలస్యం చెయ్యకుండా ప్రజలను చైతన్యపరచి కార్యాచరణ ప్రకటించాలి.

తడకమళ్ళ వివేక, తెలంగాణ హిస్టరి స్టోర్టీస్ :

తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం జరుగుతున్న ఉద్యమంలో ప్రధానంగా వనరుల రక్షణ అనేది ప్రధానం. కాని వీటిని ఉద్యమానికి లింక్ చెయ్యడంలేదు. వీటిని రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమంలో, ఉద్యమ కార్యాచరణలో ఈ విధ్వంస వ్యతిరేక కార్యాచరణను భాగం చెయ్యాలి. లేకపోతే ఈ వనరులన్ని తరలించుకు పోయిన తర్వాత విధ్వంసం పూర్తిగా జరిగిన తర్వాత వచ్చే తెలంగాణ ఎవరికోసం? కాబట్టి ఉద్యమంలో ఏర్పడ్డ జాక్లు మూన విధానంలో కాకుండా వనరుల పరిరక్షణ గురించి ఆలోచించాలి.

దొంత ఆనందం, ఆర్టిసి జె.ఎ.సి. :

తెలంగాణ ఉద్యమానికి కారణం వాస్తవంగా వనరుల రక్షణ. వాటికోసం ఉద్యమించాలి. చట్టలకంటే ఎక్కువ ప్రజల చైతన్యం అనేది చాలా ప్రధానం తెలంగాణ నాయకులు సీమాంధ్ర నాయకుల తొత్తులుగా ఉంటాయి. వాళ్ళ స్వార్థ ప్రయోజనాలు తీర్చుకుంటున్నారు. వాటి పనిపడితేనే తెలంగాణ వస్తుంది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ప్రశ్నించే చైతన్యం ఇచ్చింది. కాబట్టి ప్రజలకు వనరుల విధ్వంసంపైన వారికి అవగాహన కల్పిస్తే వారిని ఉద్యమంలోకి తీసుకురావచ్చు.

అశోక, తెలంగాణ ఛాంబర్స్ ఆఫ్ కామర్స్ :

ఈరోజు ఈ చర్చ ద్వారా వచ్చిన అవగాహన తర్వాత మనం ఎంతవరకు ముందుకెళ్లాం? ఈ విధ్వంసాన్ని ఎంతవరకు అపగలం అనేది ప్రశ్నించుకుంటే ఈరోజు జరిగే తెలంగాణ ఉద్యమం వనరుల పరిరక్షణ ఉద్యమమే కాని పోకన్ మారుతుంది. కాబట్టి జీవవైధ్యాన్ని సష్టుపరిచే ఈ విధ్వంసాన్ని పరిరక్షణకు పనిచేసే వాళ్ళంతా ఒక ఉమ్మడి జాక్లగా ఏర్పడాలి. అప్పుడు మాత్రమే సమస్య పరిష్కారం జరుగుతుంది. ఎందుకంటే ఈ గుట్టల విధ్వంసం వల్ల జరిగే నష్టాలను ప్రజలకు తెలియజేయడమే పరిష్కారం.

జితేందర్, జర్వులిస్ట్ :

తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని చూస్తే 2004 వరకు విధ్వంసం పెరిగింది. గుట్టల విధ్వంసం కావచ్చు, సింగరేణి ఓపెన్కాస్ట్ కావచ్చు, కారణం తెలంగాణ ఉద్యమానికి ముందు ప్రజా సంఘాలు వనరుల పరిరక్షణకోసం ఉద్యమంచేసి విధ్వంసాన్ని అడ్డుకున్నారు. ఇప్పుడు ఆపని చేసే సంఘాల దృష్టిని మరల్చడంలో విధ్వంసం చేయడంలో అన్ని రాజకీయ పార్టీల నాయకుల కుట్ర ఉన్నది.

కొమ్మిడి నర్చింహార్డ్ :

ఈ గుట్టల విధ్వంసం వెనుక మొత్తంగా తెలంగాణ వనరుల విధ్వంసం వెనుక అంధ్ర పెట్టుబడిదారుల దుర్భాగ్యం కనబడుతుంది. భారత ప్రభుత్వం అంధ్రప్రదేశ్లో 137 చారిత్రక కట్టడాలను గుర్తించింది. అందులో తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందినవి 5 మాత్రమే. అవి: చార్పినార్, గోల్కొండఫిలా, వరంగల్కోట, వేయస్థంభాల గుడి... ఈ మధ్య భారత ప్రభుత్వం మరో 5 కట్టడాలను గుర్తించింది. అందులో అల్లూరి సమాధి కూడా ఉన్నది. అయితే ఇందులో అల్లూరిని మేం కాదనటంలేదు కాని తమ హక్కులకోసం, జీవనం కోసం పోరాటం చేసిన కొమరంబీం సమాధి ఏం పాపం చేసింది అనేది ప్రత్యు. కేంద్రం నుంచి వచ్చిన నిధులను ఒక ప్రాంతానికి కేటాయించడం - అడిగితే నామ్సు, రూల్సు అంటారు. ఆవి ఏమిటి? పురాతనమైనది ఆని నిరూపించాలి అంటారు. ఆమాటకు వస్తే భువనగిరి గుట్ట పురాతనమైంది కాదా? దాన్ని ఇవాళ కట్టలేదుకదా! అని అడుగుతున్నం. ఇవన్నింటిని మనం రక్షించాలి. అదేవిధంగా అక్కస్తు - మాదన్న గుడికూడా, ఇంగ్లీషు వాళ్ళ పాలనను కొనసాగిస్తున్న వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణ రక్షించుకోవాలి.

పిట్టల శ్రీశైలం :

ఈ గుట్టల విధ్వంసం వెనుక మన ప్రాంతం నాయకులు ఉన్నారు. రాజీనామా చేసినపుడు గెలిపించడంకాదు. ఈ విధ్వంసాన్ని ఆపే బాధ్యత వాళ్ళదేనని వాళ్ళకు గుర్తు చేయాలి. తెలంగాణ వస్తేనే వీటిని కాపాడుతాం అది కరెక్షుకాదు. ఆలోపు జరగాలిన విధ్వంసం జరుగుతుంది. కూకట్టపల్లి, మూసాపేట మధ్యలో కేతాపూర్ అనే గ్రామం ఉండేది. ఆ గ్రామంలో పురాతనమైన గుట్ట ఉండే. అశోక బిల్ల్ర్ దాన్ని మొత్తం నాశనం చేశారు. రామాంతపూర్ నుంచి ఉప్పల్ పోయే దారిలో పార్సు డవిన్ కంపెనీ దగ్గర ఉన్న గుట్టలను మొత్తం విధ్వంసం చేశారు. కనీసం మిగిలిన వాటినన్న కాపాడుకోవాలి.

ప్రో॥ హరినాథ్ :

గత 20 సం॥ జరుగుతన్న ఈ విధ్వంసాన్ని ఆపడంకోసం ఉద్యమం చేస్తున్నప్పటికి ఫలితంఉండాలికదా! కాబట్టి ఈ విషయాలు ప్రజలకు చేరాలి. పూర్తిగా సమాచారాన్ని ప్రచారం చేయాలి అప్పుడు మాత్రమే ప్రజలు ఉద్యమంలోకి వస్తారు.

చంద్రయ్య, ఆర్టిసి జాక్ :

ప్రపంచంలో పుట్టిన నదులన్నీ గుట్టలవల్లనే పుట్టినాయి. మూసీనది రంగారెడ్డి జిల్లా అనంతగిరి కొండలదగ్గర పుట్టింది. గంగా, సింధు, బ్రహ్మాపుత్ర హిమాలయాల్లో పుట్టాయి. ఈ గుట్టల విధ్వంసాన్ని అపకపోతే మొత్తం ప్రకృతి, ప్రపంచం నాశనమవుతాయి. నిజంగా గుట్టలను కూడా తిని జీర్ణించుకుంటున్నారంటే వాళ్ళనేమనాలి? మళ్ళీచే దశరా, దీపావళీ, 2014, 2019, 2024 అనుకుంటా పోతే తెలంగాణ వచ్చేలోపు ఎడారే మిగులుతుంది.

అక్షరీకరణ : బోనక్కర్తి సోమేశ్వర్

మన గుట్టలను ధ్వంసం చేస్తే.....

- తోటపల్లి జగన్మహారావు

రాజుల సొమ్య రాళ్ళపాలు అని సామెత ఉంది. అయితే ఇప్పుడు రాళ్ల సొమ్య పాలకుల పాలు అని తిరగేసి వాడుకోవలసిన అవసరం వచ్చింది. కానీ అప్పుడైనా ఇప్పుడైనా రాళ్లగుట్టలు పగులగొట్టినప్పుడు అష్టకష్టోల పాలయింది సామాన్య ప్రజలే అన్నది నిజం.

చైనా దేశస్తులు 2400 సం॥ క్రితమే 6000 కి.మీటర్ల పొడవున రెండు లారీలు సులువుగా పోగల్గే వెదల్చుతో, 9 గజాల ఎత్తున ఉత్తర సరిహద్దులలో గ్రానైటు రాళ్లతో పెద్దగోడ కట్టినారు. దానికి రాయిని వేలాది గుట్టలను పగులగొట్టి తరలించడం వల్లనే ఇప్పటికి చైనా భూకంపాలతో బాధపడుతూనే ఉంది.

దక్కిం పసిఫిక్ మహాసముద్రంలోని ఈష్టర్ దీవులలో వందల ఏండ్రుక్రింద సుమారుగా 10-15 గజాల ఎత్తున వందలాదిగా శిలా విగ్రహాలను, ఆ దీవులలోని గుట్టలనన్నిటిని పగులగొట్టి నిలబెట్టగా ఆనాటి ప్రజలు తీవ్రమైన కరువు కాటకాలకు బలై ఒకరినొకరు చంపుకు తిని 'పోలీసేషియన్' జాతికి జాతే అంతరించి పోయింది.

అతి త్వరలో మన కరీంనగరం జిల్లాను కూడా చైనా, ఈష్టర్ దీవులలాగా మార్థనున్నారు.

ఎండాకాలంలో ఏపూరికి వెళ్ళినా, ఆ వూరి ప్రక్కను గల చెరువునో, కుంటనో ఘాఢిక తీస్తూ గ్రామీణ ఉపాధి కూలీలు తీరిక లేకుండా పనిచేయడం సామాన్యంగా కనబడుతుంది మంచిదే. కానీ అదే సమయంలో సదరు చెరువుకు నీటిని ఇచ్చే గుట్టలను యధేచ్చగా పగులగొట్టి రాళ్లను విదేశాలకు తరలించడం కూడా సామాన్యంగా కనబడే దృశ్యం. ఓష్ణేషు చెరువులను బాగుచేస్తూ, మరోవైషు చెరువులకు నీరు చేరకుండా చేయడం తెలంగాణా ప్రజలను నమ్మించి ఎడారిలో గావు పట్టడమే.

గుట్టలు వర్షాకాలపు మేఘాలకు అడ్డుగా నిలవడం వల్లను, మరియు గుట్టల చుట్టూ ఉపరితలం ఎక్కువ వైశాల్యం ఉండడం వల్లను మన జిల్లాలో 600 మి॥మీటర్ల నుండి 1000 మి॥మీటర్ల వర్షపాతం పడుతుంది. గుట్టపైన పడిన వాననీరు మొదటగా గుట్టలోనికి ఇంకిపోగా, మిగిలిన నీరు వరదల రూపంలో సమీపంలోని కుంటలను, చెరువులను నింపుతూ వాగులకు, వంకలకు ఆధారమౌతాయి. ఇక గుట్టలపైన ఇంకిన నీరు గుట్టల క్రిందకు జాలువారడానికి కొన్ని వందల ఏండ్రు పడుతుంది. అందులకే గుట్టలు సహజసిద్ధమైన ఓవర్ హెడ్ వాటర్ ట్యాంకులాంటిది. అందువల్లనే గుట్టల క్రింద ఊటలుగా మారి బావులలో జలాలు పుప్పలంగా లభిస్తాయి. కొన్ని గుట్టలనుండి జాలులుగా నీరు ఉఖికి రావడాన్ని మనం గమనించే విషయమే. ఒక గుట్టను తొలగిస్తే చుట్టూ పట్టనున్న గ్రామాలకు కూడా నీరందరు.

సైకిల్సోటారు ఇంజనుకు గల పిన్లు ఎలాగైతో, ఇంజన్ను చల్లపరుస్తాయో, అలాగే భూమిపైన గల గుట్టలు నిరంతరం సూర్యాడి నుండి వచ్చు ఊష్టాన్ని తిరిగి వాతావరణంలోకి వెదజల్లి భూమి వేడి కాకుండా కాపాడుతాయి. గుట్టలు లేనిచో భూమి వేడక్కి నివాసయోగ్యం కాకుండా పోతుంది.

గుట్టలుపిడుగుపాట్లనుండి జంతుజాలాలను రక్కిస్తాయి. సుండిగాలులు రాకుండా అడ్డుకుంటాయి. ఈ క్రమంలోనే క్రమగతిగా వాతతాప క్షుయకరణకు గురై సారవంతమైన నేలలుగా మారుతాయి. వాగులకు, వంకలకు ఇసుకను అందిస్తాయి.

గుట్టలపై గల ఖనిజాలతో గాలి కలిసి ప్రాణవాయువును మరియు ఇతర వాయువులను నియంత్రిస్తాయి. గుట్టలపై పెరిగే చిట్టదవులు వాతావరణంలోని గాలిని శుభ్రవరుస్తాయి.

గుట్టలపైగల చిట్టదవులలో సీతాఫల చెట్లు, (సీతాఫలాలు చాలా బలవర్ధకమైన పండు, చాలా తక్కువ దరకు దొరికే తెలంగాణా ఆపిల్), రేగు, పరికి, వెలగ మొదలగు ఘల వృక్షాలకు నిలయాలు. తునికి, మోదుగ ఎరువులుగా మారి వాన నీటికి కొట్టుకవచ్చి గుట్టక్రింద గల పంట పొలాలను సారవంతం చేస్తాయి. గుట్టలపై లభించే కట్టిలు చుట్టప్రక్కల ప్రజల అవసరాలను తీరుస్తాయి. గుట్టలపై నీటి ఊటలే ఆధారంగా గుట్టలకింది గ్రామాలలో ఈత, తాటి వనాలు పెరుగుతాయి. గుట్టలు తేనెటీగలకు ఆవాసాలు. ఈవిధంగా తెలంగాణలో గుట్టలు లక్ష్మాదిమందికి సహజమైన ఉపాధి వనరులు.

గుట్టలపై అనేక వన్యప్రాణాలు జీవిస్తాయి. అవి అన్ని జీవ వైవిధ్యం కలిగి ఉండి వాతావరణ సమతూకాన్ని కాపాడతాయి. గుట్టలు సహజమైన పర్యాటక కేంద్రాలు. గుట్టలు ఎక్కు దిగుతూ పిల్లలు, యువకులు తమ వ్యక్తిత్వాన్ని ధైర్యసాహసాలను సంతరించుకుంటారు. గ్రామీణాలు వనభోజనాలకై గుట్టలనే ఆశ్రయస్తారు. చాలా గుట్టలు గ్రామ దేవతల పేరున ఉంటాయి.

గుట్టలపై రాబందులు, గుడ్డగూబలు, గ్రద్దలు మొదలగు రకరకాల పక్కలకు ఆవాసాలు, అవి భూమిపైన పడిన ఇతర జంతుజాల కళ్ళెబారాలను తిని రకరకాల అంటువ్యాధుల నుండి మానవులను రక్షిస్తాయి. అవి నశించినచో మానవులు రకరకాల అంటురోగాలపాలవుతారు. ఆ పక్కలే ఎలుకలను పట్టుకొని తిని పైరు పంటలను ఎలుకల నుండి రక్కిస్తాయి.

గుట్టలను పగులగొట్టగా చెలరేగే దుమ్ము ధూళులతో కరీంనగరం ప్రజాసీకం భయంకరమైన సిలికోసిన్ వ్యాధి బారినపడనున్నారు. బండరాయి దుమ్ము కళ్ళలో దూరగా అంధత్వం బారిన పడనున్నారు. భూగర్భ జలాల్లో అధికమైత్తంలో రకరకాల ఖనిజ కాలుఫ్కారకాలు చేరి కరీంనగరం ప్రజాసీకం రకరకాల వ్యాధులబారిన పడనున్నారు. గుట్టలు పగులగొట్టులపుడు వెదజల్లబడే బండపొడి సమీప పంటపొలాలపైన, ఆకు అలములపైన, గడ్డిగాదాలపైనా, పండ్కతోటలపైనా పేరుకొని దిగుబడి తగ్గుతుంది. వాటినే పశువులు, గొల్రెలు, మేకలు మేసి రోగాలపాలపడుతాయి. వీటినే తిన్న మనుష్యులు కూడా రోగాలపాలవుతారు.

మన జిల్లాలోని చెరువులకు, కుంటలకు ఈగుట్టలపైన పడిన వర్షాల వలనే నిండి, మత్తత్థుగాను, అలుగులుగాను పారిగుట్టలకు దిగువ ఉన్న ఇతర చెరువు, కుంటలకు పడవాటు నీటిని అందిస్తాయి. గుట్టలవల్లనే మిట్టపల్లులు ఏర్పడగా వాటినే ఆధారంగా అనేక గొలుసుకట్టు చెరువులు కుంటలు కాకతీయ, బహమనీ, నిజాముల పాలనలో నిర్మించబడినాయి. దాదాపు 800 సంవత్సరాలుగా ఈ చెరువు కుంటలే మన వ్యవసాయానికి సాగునీటిని, పశుపక్క్యాదులకు, మనకు త్రాగునీటినిస్తున్నాయి.

ఇక్కడ గుట్టను పూర్తిగా తొలగించి, భూగర్భంలో కూడా గ్రానైటును తీస్తావున్న ఒద్దారం గ్రామంలో నీటి మట్టం ఎలా పడిపోయినవో పరిశీలిద్దాం. 1991 సం॥లో మేనెలలో 7.87 మీటర్లు లోతులో నున్న భూగర్భ జలాలు 2000 నాటికి అనగా గుట్టను తొగించిన 10 సం॥లోనే 11.25 మీటర్లకు తగ్గి (11.25 మీటర్లకు తగ్గినచో భూగర్భ జలశాఖ వారి ప్రమాణాల ప్రకారంగా) పూర్తిగా తగ్గినాయి. ఇట్టి సందర్భాలలో ఆ గ్రామ ప్రజలేకాక చుట్టుపట్ల గ్రామాల ప్రజలు బోరుబావులమీద బోరుబావులు త్రవ్వి లక్ష్మిలాది రూపొయలు నష్టపడినారు. అయినా బోరుబావులు కూడా ఎండిపోయినాయి. వారు కేవలం ప్రత్యేకంగా పరిమితమైపోవలసివచ్చింది. లేదా అనారోగ్యం (సిలికోసిన్) పాల పడగల గ్రానైటు పనుల్లోకి నెట్టబడినారు.

కరీంనగరం జిల్లా ప్రజల ప్రయోజనాలను ఘణంగాపెట్టి, మన జిల్లాను ఎడారిగా మార్చే ప్రక్రియను అంద్రా ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ప్రజల ఆవాసాలకు, గుడులకు, బడులకు, నీటి వనరులకు (చెరువులు, కుంటలకు, నదులకు) పంటపొలాలకు 2 కీ॥మీ॥ దూరంలోనే క్వారీలు ఉండాలని, ముఖ్యమైన రహదారులకు కనీసం ఒకటిన్నర కీ॥మీ॥

దూరంలో ఉండాలని, పర్యావరణ చట్టము, మరియు నుప్పిం కోర్ష్ట్ నిబంధనలు విధించినది. చట్టాలనన్నిటిని ఉల్లంఘించి మన జిల్లాలో 550 పైగా గ్రానైటు క్యారీలకు అధికారులు అక్రమంగా అనుమతులు ఇచ్చినారు.

గోరుచుట్టుపై రోకటి పోటన్నట్లు కరీంనగరం మండలంలో 82, గంగాధరలో 61, వెళ్లటూరులో 51, శంకరపట్టంలో 36, మానకొండూరులో 20, తిమ్మపూరులో 21, రామగుండంలో 24, పెద్దపల్లిలో 21, సుల్తానాబాదులో 27, ధర్మరంలో 32, కమాన్ పూర్లో 24, మల్యాలలో 12, రామడుగులో 14, బోయినపల్లిలో 12, జగిత్యాలలో 12, హాజూరాబాదులో 10, వీణవంకలో 8, ఓదెలలో 7, ఎల్పత్తుర్లిలో 7, పెగడపల్లిలో 5, భీమదేవరపల్లిలో 5, మిగతా మండలాలో కలిపి 560కి పైగా గ్రానైటు క్యారీలకు అనుమతులు ఇచ్చినారు. మరో 150కి పైగా ఇష్టసున్నారు.

దీని కంతటికి కారణం గ్రానైటు బండలను విదేశాలకు ఎగుమతి చేసి కోట్లు గడించాలన్న కొందరి పెట్టుబడిదారుల అత్యాశే కాక దేవైనా సరే అమ్మి సామ్ము చేసుకుండాం అనుకునే ఆంధ్రా సర్పారు కారణం. ప్రజా సంక్షేపం దృష్ట్యా మధ్య నిషేధాన్ని, గనులను, గుట్టలను, అడవులను రక్కించాలిన సర్పారు ఆయా శాఖలను ముఖ్యమైన ఆదాయ వనరుగా మార్పుడం దారుణమే కాక రాజ్యంగ అదేశిక సూత్రాలను తుంగలో తొక్కడమే కాగలదు.

ఈ సందర్భంలో వరద కాలువ గురించి కూడా కొంత చర్చించాలిన అవసరం ఉంది. ఈ వరదకాలువ మొదటినుండి చాలా లోతుగా తప్పబడింది. ఇది కరీంనగరం ఎగువ పశ్చిమ ప్రాంతాన్ని మరియు తూర్పు ప్రాంతాన్ని ఆడ్డంగా విభజిస్తూ తప్పబడింది. దీనివల్ల ఎగువ ప్రాంతాల నుండి దిగువ ప్రాంతాలకు జారే భూగర్భ జలాలు అడుగంచినాయి. దానితో మెట్టపల్లి, జగిత్యాల, కథలాపూర్, మల్లాల, పెగడపల్లి, గంగాధర, ధర్మపల్లి మొదలగు మండలాల నుండి, వాటి గుట్టల నుండి జారే భూగర్భ జలాలు అందక కోరుట్ల వాగు, పెద్దవాగు, రామడుగు (ఇరుకుల్లవాగు హనస్మేమియా వాగులు ఎందిపోసున్నాయి. గోరుచుట్టుపై రోకటి పోటులా ఉన్న గుట్టలన్నీ పగులగొట్టగా గుట్టల పరిసరాల గ్రామాలేకాక మొత్తం జిల్లా 10, 12 సంవత్సరాలలో ఎదారిగా మారసుంది.

ఈ సందర్భంగా కురిక్యాల, వెదిర మధ్య గుండా తప్పబడిన వరదకాలువ వల్లను మరియు ఈ కాలువ చుట్టుపక్కల గల గుట్టలను పగులగొట్టగా రాగల ప్రమాదాన్ని పరిశీలిద్దాం.

కురిక్యాల, నేలకజ్ఞండపల్లి పడమటివైపుగాను, కొండన్నపల్లి, వెదిర గ్రామాలను తూర్పువైపుగాను చీల్చుతూ వరదకాలవ చాలా లోతుగా తప్పబడింది. ఈ కాలువకె కొండన్నపల్లికి ఉత్తరంగా కొచ్చగుట్ట, మాలగుట్ట, మరియు కురిక్యాలలో బొమ్మలమ్మ గుట్టలు కలవు. కొచ్చగుట్ట జలాలు వరదకాలువను దాటించి వెదిరలోని నెమిళ్ళ గుట్టను ఆనుకొని ఉన్న నెమిళ్ళ చెరువును చేరడానికి ఈ వరద కాలువపై ఒక ఒవర్ ఫ్లో వంతెనను నిర్మించినారు. అదే విధంగా కొచ్చగుట్ట, మాలగుట్టల మధ్యగల లొట్టిగండి జలాలు వరద కాలువ దాటించుటకు మరియుక వరదవంతెను కట్టినారు. అదేవిధంగా బొమ్మలమ్మగుట్ట వరదను దాటటానికి దిగువన మరొక వరద వంతెనను వరద కాలువపై నిర్మించినారు. అయితే, ఏ గుట్టల వరదల ద్వారా నెమిళ్ళ చెరువుకు చేరు వరద వంతెనలు నిర్మించబడినవో, అట్టి గుట్టలను అనగా మాలగుట్ట, కొచ్చగుట్ట మరియు బొమ్మలమ్మ గుట్టలను క్యారీలకు అనుమతులు ఇచ్చినారు.

ఇటు వరద కాలువపల్ల భూగర్భ జలాలను, మరియు కొచ్చగుట్ట, మాలగుట్ట, బొమ్మలమ్మగుట్ట మరియు వెదిరలోగల నెమిళ్ళ గుట్ట, మల్లన్న (మల్లన్న దేవడున్న) గుట్టలను క్యారీలు చేయడంవల్లను ఇటు ఉపరితల, మరియు భూగర్భ జలాలు లేక వెదిరలోని నెమిళ్ళ చెరువు, కొత్తపల్లి, ఆరెపల్లి, సీతారాంపురం, తీగలగుట్ట పల్లి, వల్లంపాడు గ్రామాలకు ఇటు ఉపరితల మరియు భూగర్భ జలాలు అడుగంటనున్నాయి. ఇందులో కొత్తపల్లి, ఆరెపల్లి, సీతారాంపురం, తీగలగుట్టపల్లి, మరియు వల్లంపాడు గ్రామాలు కరీంనగరంనకు ఆనుకొని ఉండి శీప్రంగా పట్టణికరణ చెందుతున్న గ్రామాలు. ఇకపై ఈ గ్రామాలన్నీ కూడా మానేరు ద్వారా నీటిపైనే ఆధారపడవలసి ఉంటుంది.

ఇప్పటికే గోదావరికి నాలుగవ ముఖ్యమైన ఉపనది అయిన మంజీర నదినీటిని త్రాగునీటి పేరిట హైదరాబాదుకు తద్వారా మూసినది నుండి కృష్ణానదికి తరలించగా నిజాంసాగర్ ఎండిపోగా, శ్రీరాంసాగర్కు నీరందడంలేదు. అంతే కాక ఎల్లంపల్లి, ప్రాణహిత ఎత్తిపోతలద్వారా ఉత్తర తెలంగాణకు చెందవలసిన గోదావరి జలాలను హైదరాబాదు పేర ఆంధ్రాకు తరలించే కుట్ట జలయజ్ఞం ద్వారా జరుగుతుంది. నిజానికి ఇంతకన్న తక్కువ ఖర్చుతో చాలా చవకగా కృష్ణ పరివాహక ప్రాంతంలోని నీటిని అదే పరివాహక ప్రాంతంలోని హైదరాబాదుకు తరలించడం జరగడంలేదు. దీనికి కారణం కృష్ణ నదిలోని తెలంగాణా వాటా నీటిని మనకు దక్కకుండా ఆంధ్ర ప్రాంతానికి కాక, పెన్నా పరివాహక ప్రాంతాలైన నెల్లారు, రాయల్సీమ, మద్రాసులకు తరలించడమే కారణం.

ఇలా సకల సంపదలకు మూలం అయిన నీటిని మనకు దక్కకుండా చేయడానికి ఆంధ్ర ప్రభుత్వం ఎందుకు సర్వప్రయత్నాలు చేస్తుందో కారణం కనుక్కుండాం.

ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం జూన్ నుండి నవంబరు వరకు రెండు మూడు తుఫానులు తీర ప్రాంతాన్ని ముంచేత్తుతాయి. ఆ సమయంలో చేతికి అందిన పంట ముంపుకు గురియై నాసిరకంగా ఉండి మానవులు తినడానికి పనికిరాకుండా పోతాయి. అయితే వాటినే ప్రభుత్వం ఆంధ్ర వ్యవసాయదారుల నుండి అధిక మద్దతు ధరకు కొని తెలంగాణాలోని ప్రజలకు కిలో 2 రూపాలకు అటు నోట్లు ఇట్లు దండుకుంటున్నారు. ఆంధ్ర పాలకులు, పశువులకు కూడా పనికిరని ఈ ధాన్యాన్ని తెలంగాణా ప్రజలకు రేపున్ పాపుల ద్వారాను, బిడులలో ఉచిత ఆహారంగా అందిస్తు ప్రజలను తీవ్రమైన సామూహిక అనారోగ్యాలపాలు చేస్తూ ఉన్నారు. ఇట్టి ప్రక్రియలద్వారా తెలంగాణా జాతికి జాతినే అనారోగ్యమేడిత జాతిగా మార్పుతున్నారు. ఇట్టి ప్రక్రియను తెలంగాణా ప్రజలకు శాశ్వతంగా అంటగట్టాలంటే తెలంగాణాలోని అన్ని విధాలైన నీటి వనరులను ధ్వంసం జేయాలనే ఆంధ్ర పాలకుల కుట్టునే కారణం.

రామగుండం, మంథని తాలూకాలో 40 చక్కిమీ॥ ప్రాంతంలో బొగ్గు నిక్కిపొలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికే రామగుండం ప్రాంతంలో 4 ఓపెన్కాస్ట్ బాపులు 350 మీ॥ లోతుల్లో తీస్తున్నారు. దీనితో గోదావరినది నీటి మట్టం దారుణంగా పడిపోవడమే కాక వేసికిచాలంలో పూర్తిగా ఎండిపోతున్నది. ఇక ఇప్పుడు మానేరుకు దిగువన తాడిచర్ల వద్ద తవ్వబోయే ఓపెన్కాసుల బావివల్ల మానేరు నది నీరు 350 మీ॥ లోతుల్లోకి జారనున్నాయి. తాడిచర్లలో 350 మీటర్ల లోతుతో త్రవ్వబోయే ఓపెన్కాస్ట్ బొగ్గుబాయితో మానేరు ఎండిపోనుంది.

ఇక గుట్టల భ్లాస్టింగుల వల్ల ఉపరితలంతోనున్న కట్టడాలేకాక, భూమికూడా పగుళ్ళబారిన పదుతుంది. దీనితోపాటు భూగర్జుంలోని రాతి పొరలుకూడా పగుళ్ళబారినపడతాయి. అప్పుడు భూ ఉపరితలపు నీరు పగుళ్ళబారిన రాతి పొరలద్వారా భూమిలోకి చేరి, భూగర్జుంలోని వేడి నీటి ప్రవాహాలతో కలిసి నీటి ఆవిరిగా మారుతాయి. అట్టి నీటి ఆవిరి ఒత్తిడికి లోనైన రాతిపొరలు మరింతగా పగులుతాయి. ఈ విధంగా భూగర్జుంలో విపరీతమైన ఒత్తిడి పెరిగి భూప్రకంపనలకు దారితీస్తాయి. ఇది చర్చితచరణంగా జరిగి మన జిల్లాలో తీయబడుతున్న బొగ్గుగనుల ప్రకంపనలతో చేరి పెద్ద భూకంపాలకు దారితీస్తాయి. అంతేకాక ఉపరితలంలోని చెరువులు, కుంటలు, ఒట్రెలు, నదులలోని నీరు, భూగర్జు నీటిలో కలగలుస్తాయి. అందువల్ల ఉపరితలంలోని కుంటల, చెరువుల, నదుల, నీళ్ళు విషపూరితమై చేపలు, ఇతర జలచరాల ఉత్సత్తి తగ్గడమేకాక, పూర్తిగా అంతరించే ప్రమాదం అతి త్వరలోనే జరగనుంది. దీనితో మన జిల్లా ప్రజలకు బలమైన చేపల ఆహారం కరువోతుంది. జాలరులకు ఉపాధి దౌరకదు, త్రాగునీరు కలుషితము అవుతాయి.

దిగువ మానేరు కట్టినప్పుడు అది భూకంప జోనులో ఉందని, అది కట్టడం ప్రమాదభరితం అని ఆనాడే భూగర్జు శాస్త్రవేత్తలు పోచ్చరించినారు. వారి పోచ్చరికలను మరచి దిగువ (యల్.యం.డి) మానేరు, మరియు ఇప్పుడు కడుతున్న మధ్య మానేరు ప్రాజెక్టుల చుట్టూడన్న తిమ్మాపూర్, కరీంనగరం, గంగాధర, బెజ్జంకి మరియు ఇల్లంతకుంట మండలాల్లోని గుట్టలను భ్లాస్టింగులు చేయగా సదరు చెరువుల భూగర్జుంలోని రాతిపొరలు పగులుతాయి.

దానితో ఆ చెరువులలోని చేపల ఉత్సత్తి పడిపోగా, పూర్తిగా అంతరించి, చివరగా భూకంపం సంభవించి కరీంనగరం పట్టణంతోనహి జిల్లా మొత్తం తుడిచిపెట్టుకొని పోనుంది.

ఈ గుట్టలనుండే గోదావరికి ఉపనదియైన పెద్దవాగు రాయికల్, మల్లాల, గొల్లపల్లి, పెగడపల్లి, వెల్లటూరు మండలాలగుండా ప్రవహించి కోటిలింగాలవద్ద గోదావరిలో కలుస్తుంది. ఆయా మండలాలలోని గుట్టలను పగులగొట్టగా ఈ పెద్దవాగు నశించనుంది.

ఇక కరీంనగరం జిల్లాకు జీవధారమైన మానేరు, నది మెదక్, నిజామాబాదులలో పుట్టి, ఎగువ మానేరు ప్రాజెక్టు వద్ద కరీంనగరంలో ప్రవేశించి తూర్పువైపుగా 36 మండలాల పరివాహక ప్రాంతాన్ని కలిగివుండి 220 కి.మీ॥ ప్రయాణించి దామెర వద్ద గోదావరిలో కలుస్తుంది. కరీంనగరం జిల్లాలోని మధ్య పశ్చిమ మండలాల్లోని గుట్టలన్నింటిని పగులగొట్టగా మానేరుకు ఉపనదులైన మోయతుమ్మెద, మూలవాగు, ఇరుకుళ్ళవాగు, హూస్సెమియావాగు, కొరకల్-వీణవంక వాగులు, మీర్జాహూర్ నుండి మీర్జుంపేట వరకు పారే చలివాగులు ఎండిపోగా, మానేరు పేగుతడి పూర్తిగా ఆరిపోనుండి దానితో కరీంనగరం జిల్లా ఎడారిగా మారనుంది.

2009లో ఆసెంబ్లీలో ప్రభుత్వము 'గ్రానైటు మైనింగ్ డెవలమెంట్ అండ్ రెగ్యులేషన్' అను చట్టాన్ని ఎలాంటి చర్చకు పట్టకుండానే (ఆంధ్రా అధికారులు మైనింగ్ పారిశ్రామికవేత్తలకు అనుగుణంగా తయారు చేసిన చట్టాన్ని) ఆమోదించినారు. అందులోనే నివాస సముదాయాలకుగాని, నీటివనరులకుగాని, గుడులకు, బడులకు కేవలం 45 మీటర్ల దూరం ఉంటే చాలు మైనింగ్కు అనుమతులు ఇష్టవచ్చని ఆమోదించినారు. దీనిని మన తెలంగాణా శాసనసభ్యులు ఎలాంటి అభ్యర్థితరాలు చెప్పకుండా ఆమోదించడం చాలా సిగ్గుచేటే కాక మన తెలంగాణా ప్రజలపట్ల, వనరులపట్ల వారికి ఏమాత్రం శ్రద్ధాశక్తులు లేవని రుజువు చేస్తోంది. పై చట్టాన్ని ఆమోదించిన తర్వాత మరింత తామరతంపరగా తెలంగాణా అంతటా గ్రానైటు, క్రష్ణరూల మైనింగ్ మరింత వేగపంతమైనాయి.

అంద్రా సర్చార్య ఆమోదించిన ఈ చట్టం వచ్చిన తర్వాతనే చారిత్రక కట్టడాలకు, గడీలకు, కోటలకు, గుడులున్న గుట్టలకు, బడులకు, జనావాసాలకు, చెరువులకు, కుంటలకు, కాలువలకు, రహదారులకు, భారీ నీటి వనరులకు, రైల్వే లైనులకు అతిదగ్గరలోనే మైనింగ్ జరుపుతున్నారు. చాలాచోట్ల గుట్టలను చిన్న కమతాలుగా విదగొట్టి, పర్యావరణ చట్టాలనుండి తపిప్పంచినారు. ఇందులో పంచాయతీ వార్డు మెంబరునుండి, మంత్రులవరకు ప్రజాక్లేమాన్ని గాని పర్యావరణ పరిరక్షణను గాని పరిగణనలోకి తీసుకోకపోగా, ప్రజాస్వామ్య స్వార్థిని అపహస్యం చేశారు. గ్రామ సభలను నిర్ణయం చేసారు.

మన కరీంనగరం జిల్లాను ఎడారి చేయగల క్వారీల అనుమతులకు మన ప్రజా ప్రతినిధులు తలలు ఊపడమేకాక, కొండరు గ్రానైటు వ్యాపారులే శాసన సభ్యులుగా ఎన్నికై, మిగతా చోటూ మోటా నాయకులకు ఆదర్శ నాయకులైనారు. దీనికి అధికారి, ప్రతిపక్ష, తరతమ భేదాలు మరచి సమైక్యంగా అమలు జరిపిస్తున్నారు కూడా.

ఇట్టి గ్రానైటు క్వారీలు ఖమ్మం, వరంగల్, మెదక్, రంగారెడ్డి, ఆదిలాబాదు, నిజామాబాదు, కరీంనగరం జిల్లాలో విష్టులవిడిగా జరుపుతున్నారు. దీనితో రాబోవు 10 సంవత్సరాలలోనే మొత్తం తెలంగాణా ఎడారిగా మారనుంది.

1957లో ఆమోదించిన కేంద్ర ప్రభుత్వ మైనింగ్ చట్ల ఉద్దేశాలనునునించి పునరుత్పత్తికాని ఖనిజాలను మన కనీస అవసరాలకు పొదువుగా వాడుకొని, వాటిని భావి తరాలకు అందించాలని లక్ష్యంగాపెట్టుకుంది. కాని ప్రపంచీకరణ సరళీకరణ తర్వాత (అంతకుముందునుంచి కూడా) మరింత వేగంగా మన రాష్ట్రంలోని ఇనుము, అల్యూమినియం, గ్రానైటు, కంకర, ఇసుక మెదలగు ఖనిజాలను విదేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. చివరకు మంచినిటిని అమెరికన్ కంపెనీల బహుళజాతి కంపెనీలైన కోకాకోలా, పెప్పీకోలా మరియు కిన్లే లాంటి మినరల్ బాటిళ్ళ కంపెనీలకు అతి చవకగా అంటగట్టడం జరిగింది. అందులో మన శాసన సభ్యులు, ఎంపీలకు, అధికారులకు, బదా పారిశ్రామికవేత్తలకు ప్రమేయం ఉంది.

ప్రజలకు బలమైన ఆహారాన్ని, అరోగ్యాన్ని, విద్యా, శైఖ్య అవసరాలను, ఆహోదకర పరిసరాల్లో అందించడం ప్రజా ప్రభుత్వాలు చేయవలసిన పని. కానీ నేటి పాలకులు అన్నిటిని మరచి అన్నిరంగాలలోను ప్రజలను పీడించడమే కాక, ప్రకృతి ప్రసాదించిన అందమైన గుట్టలను, చిట్టడవులను, చెరువు కుంటలను, ఇంధును కూల్చుతూ, తెలంగాణ ప్రజలను అనారోగ్యపీడిత దరిద్రులుగా మార్చుతున్నారు. గుట్టను ధ్వంసం చేయడం ద్వారా తెలంగాణా భూభౌతిక స్వరూపాన్నే ప్రపంచంలోనే ఎక్కడ లేని విధంగా మార్చునున్నారు.

ఇదివరకే గ్రామాలకు గ్రామాలనే బొగ్గుగనులు మింగగా వరదకాలువకు వందల ఎకరాల రైతుల భూములను సేకరించినారు. అట్లాగే ఎల్లంపల్లి, ప్రాణహితలకుకూడా ఆ వేల ఎకరాలు సేకరించి గోదావరి నీటిని కరీంగరం ప్రజలకు ఇవ్వకుండా హైదరాబాదు పేర, ఆంధ్రాకు తరలించనున్నారు. వరద కాలువగను 60 నుండి 100 అడుగుల లోతునకు తవ్వి త్రేరాంసాగరం నుండి కరీంగరం వరకు ఒక ఎకరానికి కూడా నీరు ఇవ్వలేని పరిస్థితి వుంది. దానితోపాటు భూగర్జు జలాలను నాశనం చేయగల మరియు చట్టానికి విరుద్ధమైన, పర్యావరణానికి హోని కలిగించే క్వారీలు మన కరీంగరం జిల్లా రపజానీకానికి కాక రాబోవు తరలకు కూడా హోని చేయగలవు. 10 నుండి 12 ఏండ్లలోనే మన జిల్లా ఎడారి కానుంది. కావున గ్రామైటు కార్బోన్లను వ్యతిరేకిస్తూ ఉద్యమించవలసినదిగా రపజలను, మేధావులను, రచయితలను, కళాకారులను కోరుతున్నాము.

మన జిల్లాను క్వారీల బారినుండి రక్కించుకోవడానిక్క కొందరు ‘తెలంగాణా భూమి రక్షణ సంఘం’గా ఏర్పడినారు. ఇప్పటికే వీరు విస్తృత ప్రచారంద్వారా ప్రజలను చైతన్యపరచగా బిడ్డిపల్లి, అన్నారం, నందగిరి, మ్యాడంపల్లి గ్రామాల ప్రజలు రగానైటు క్వారీలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటుతున్నారు. ఆయా రగామాల ప్రజలు కోర్టులనుండి ‘స్టేప్స్’ ఆర్దరులు తెచ్చుకున్నారు.

నందగిరిలోని తెట్టు గుట్టకు 10 ఎకరాలకు అనుమతి తీసుకుని 118 ఎకరాల గుట్టను పగులగొట్టినారు. ఈ గుట్టపై గల పెద్ద సారకెలో తేనెటీగలు తమ గూళ్ళను పెడుతుండేవి. అట్టి తేనెను ఆ గ్రామంలోని 300 ముదిరాజ కుటుంబాలు అమ్ముకొని సంవత్సరానికి 2 లక్షల రూపాయలు, మరియు సీతాఫలాలతోటి 6 నెలల ఆదాయాన్ని పొందేవారు. వారంతా తమ వారసత్వ శాశ్వత ఉపాధిని కోల్పోయినారు. వారు చట్టవిరుద్ధమైన ఆ క్వారీకి వ్యతిరేకంగా హైకోర్టు నుండి ‘స్టేప్స్’ ఆర్దరు తీసుకుని రాగా దానిని ధిక్కరించి గ్రామైటు మైనింగ్ జరుపుతున్నారు. గ్రామస్తులు, మళ్ళీ కోర్టు ధిక్కరణ కేసును వేసినారు. ప్రజలు వ్యతిరేకిస్తూ ఉద్యమాలు చేస్తే కేసులు పెట్టే పోలీసులు, రెవెన్యూ తదితర అధికారులూ ఎలా గ్రామైటు యాజమాన్యాలతో మిలాఖైనారో ఈ ఉదంతం చక్కగా వివరిస్తుంది. ఇట్టి పరిస్థితులే ప్రజలకు చట్టబద్ధపాలనపై నమ్మకం లేకుండా చేస్తాయి.

ఇట్టి పరిస్థితులలో మన జిల్లాలో గల క్వారీలను మూసించియించుటకు ప్రజలంతా తెలంగాణా భూమి రక్షణ సంఘంలో చేరగలరని మనవి, మనమంతా కలసి ఉద్యమించి మన గుట్టలను రక్కించుకుండాం రండి. మన వోనం మననే బలి చేస్తుందని మరవకండి.

- తోటపల్లి జగన్మహాన్రావు

05.05.2010, “మరో సరస్వతి కానున్న గోదావరి”

పాండవుల గుట్టను కాపాడుకుందాం

- తెలంగాణ సహజవనరుల పరిరక్షణ సమితి

వరంగల్ జిల్లా రేగొండ మండలం తిరుమలగిరి శివారులోని పాండవుల గుట వెంకటేశ్వరపల్లి దగ్గర బుగులోని గుట్టల్లో గూడుపురాణి జరుగుతోంది. ఈ గుట్టలను చరిత్రాత్మక పర్యాటక ప్రాంతంగా ప్రభుత్వం గుర్తించింది. గత ఏడాది ఈ ప్రాంతంలో డోలమైట్ ఖనిజ నిక్షేపాలు ఉన్నట్లు సర్వేలు వెల్లడించాయి. దీంతో అందరి దృష్టి పాండవుల గుట్టల సమీపం భూములపై పడింది. ఇక్కడి వేలాది ఎకరాల భూమి అన్యాక్రాంతం అవుతున్నది. పలుకుబడి కలిగిన అక్రమార్థులు రెవెన్యూ అధికారులతో కుమ్మక్కె ఎకంగా పట్టా పాసుపుస్తకాలు పొందుతున్నారు. రెవెన్యూ రికార్డుల ప్రకారం 7,653 ఎకరాలలో నాలుగువేల ఎకరాలకు పైగా అక్రమార్థుల అధినంతో ఉన్నట్లు అధికారిక లెక్కలు వెల్లడిస్తున్నాయి. కోట్లాది రూపాయలు ఖర్యచేసి అటవీశాఖ పెంచుతున్న జామాయిల్ తోటలు, నిజాంపల్లిలోని వెదురు తోటలను ధ్వంసం చేస్తున్న అటవీ, రెవెన్యూ శాఖ అధికారులు చేర్యం చూస్తున్నారు. ఈ ఏడాది పాండవుల గుట్టపైనే 220 మీటర్ల ఎత్తులో 25 ఎకరాల్లో పత్తి సాగు చేశారు. ఈ విషయాన్ని పత్రికలు ‘పాండవుల గుట్టల్లో కౌరవులు’ అంటూ కథనాలు వెల్లడించాయి. దీంతో అధికారులు నామ మాత్రపు కేసులు నమోదుచేసి చేతులు దులుపుకున్నారు. ఇదేవిధంగా బుగులోని గుట్ట పక్క నే 35 ఎకరాల అటవీ భూమిలో అటవీశాఖ పెంచుతున్న కానుగ చెట్లన్న ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. దాని చుట్టూ కండకం తప్పారు. అయినా అధికారులు ఏమీ చేయలేకపోతున్నారు. దీంతో వీరికి బడా నేతల అండదండలు ఉన్నాయని ప్రజల్లో అనుమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. పాండవుల గుట్ట బుగులోని గుట్టల్లోని వనసంపద నాశనంతో పర్యావరణానికి ప్రమాదం ఏర్పడిందని ప్రజలు వాపోతున్నారు.

అపారమైన ఖనిజ నిక్షేపాలు కైవసం చేసుకునే ప్రయత్నాల్లో భగంగానే బడా బాబులు రైతుల్ని ముందుపెట్టి ఆ తరువాత వాటిని హస్తగతం చేసుకునేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. దీనికోసం అనేక రకాలుగా పాపులు కదుపుతున్నారు. ఇట్లాంటి చారిత్రాత్మకమైన పర్యాటక స్థలాన్ని పర్యావరణపరంగా కాపాడుకోవాలి. పాండవుల గుట్టల్ని దాని పరిసర భూములన్నింటిని రక్కించుకోవాలి. పాండవుల గుట్టల్ని దాని పరిసర భూములన్నింటిని రక్కించుకోవాల్సిన బాధ్యత అందరిమీద ఉంది. ఇప్పటికేనా అటవీ, రెవెన్యూ అధికారులు ఆక్రమణకు గురైన ప్రాంతాల్ని గుర్తించి ఆక్రమణదారులపై కలిన చర్యలు తీసుకోవాలి.

- భూపతి కృష్ణమూర్తి, నల్లెల రాజయ్య, పులి అరుణ, రమాదేవి, నుద్దాల నాగరాజు, గోనెల దేవేందర్, వి రమేశ్, జనగాం కుమారస్వామి, సానబోయహిన అశోక, గద్దల సంజీవ, భారతి.

- తెలంగాణ సహజ వనరుల పరిరక్షణ సమితి

21/01/2012, నమస్తే తెలంగాణ

కరీంనగర్ను కాపాడుకుండాం

- సుజాత సూరేపల్లి

సాహుటైన వచ్చిన రచనలను చదువుతుంటే గుండెల కలుక్కుమన్నట్టెంది. అల్లం అన్న కలం పడితే ఏడుసుడే. నిన్న వచ్చిన సాహు ముచ్చట్లన్ని ఎంత చదివినా చదవాలనిపిస్తుంది. స్వార్థం నించిన ప్రంపంచంల గింత మంచి మనసున్న మనుషులు కూడా ఉంటే... వాళ్ళతోని సావాసం కాని, కనీసం చూసే భాగ్యం కూడా లేకపాయె అని ఒక్కటే దిగులుపట్టుకుంది. ఈ మధ్యన ఓ అన్న మాటల సందర్శంల ఒక ముచ్చట చెప్పిందు. ‘భూతద్వం బెట్టి ఎతికినా మంచోళ్ళు దొరుకుతలేరు. మాట్లాడేటోళ్ళు అంతకంటే లేరు. పని చేసేటోళ్ళు ఏడనుంచి వస్తరు’ అని అవును నిజమే అనిపించింది. ఎవరి దగ్గరకు బోవాలన్నా భయం. మనకంటే ముందే మన గురించి ఒక ఛాయా చిత్రం వేసుకొని రెడీగా ఉంటారు. వాళ్ళగురించి కూడా వాళ్ళూ వీళ్ళూ చెప్పింది జని మనం కూడ అంత మంచిగా మాట్లాడలేము. అయితే, పోలేపల్లిలో పనిచేసే రోజుల్లో అనేకమంది పెద్దవాళ్ళను కలిసి మాట్లాడేది. అప్పుడు వాళ్ళందరూ చెప్పిన ముచ్చట ఒక్కటే. ఎవరు ఏమనుకున్నా పనిచేస్తునే ఉండాలే. మన పనే మన గురించి ప్రజలకు చెపుతుంది అని. పోయిన సంవత్సరం సాహు ఊర్ల తెలంగాణ ధూమ్ ధామ్ జరిగింది. ఆ జాగల అడుగుపెడుతుండంగనే మిత్రులు చెప్పిన సాహు అన్న సాహస కథలు వినిపోతే ఒక పవిత్ర స్తలానికి పోయినట్టనిపించింది. ఈ భూమి కోసం తపించి, ఈ భూమిలనే కలిసిపోయినరు కదా! ఎంతమంది సాహులకు ఊపిరినిచ్చిందో ఎవరికెరుక? విష్ణువాలకు రంగులు పూసి, పేర్లు పెట్టి, చిత్రహింసలు పెట్టి చంపడంలో మనకన్నా గొప్పేల్లు ఉన్నారా? వాళ్ళపేర్లు పోలీసోల్లో, ప్రభుత్వాలో, కోబ్రాలో, గ్రీన్సహంటోలో, తెలుస్తలేదు.

రెండు సంవత్సరాలక్రింద కరీంనగర్ ఉద్యోగం చేయబట్టి రావాల్చి వచ్చింది. చిన్నప్పటి నుంచి ఉత్తర తెలంగాణల పని చేయాలని కోరిక. అప్పడవుడు కొంతమంది విష్ణువకారులని చూసి, ఒకటో రెండో పుస్తకాలను చదివి ఈ ప్రాంతం అంటే చానా గొప్పగా ఊహించుకుని కలలు కనేది. మొదట ఎవ్వరూ తెలవని ఊర్ల ఎట్ల ఉండాలనో అనుకుంట వచ్చిన. నేను రాకముందే నాగురించి తెలిసిన జగన్మహాప్రాపు ఇంక ఒకళ్ళిద్దరు రోజు వచ్చి పలకరించేటోళ్ళు. ఇంక అక్కడినుంచి మొదలైంది ప్రయాణం. నా అదృష్టమో, దురదృష్టమో కాని అదే సంవత్సరంలో తెలంగాణ ఉద్యమం మొదలైంది. ఉద్యమ రాజకీయాలతో మమేకమై, మాట్లాడుడే కాకుండా, లోతుల్లోకి వెళ్ళి పరిశీలించే అవకాశం దొరికింది.

కరీంనగర్ విష్ణువానికాస్తే ఇక్కడ ఉన్న మనుషులది ఒక ప్రపంచ. విష్ణువం ఊపిరిగా బతికినోళ్ళు అని చెపుతారు. గాల్చో, భూమిలో, అడవిలో, నీళ్ళల్లో కూడా ఆ విష్ణువ ఛాయలు కనిపిస్తున్నట్టు ఉంటాయి ఈ గడ్డమీద. ఎవరిని తట్టినా, ఏది తవ్వి తీసినా ఒక చరిత్ర, ఒక గుర్తు, ఒక జ్ఞాపకం. రెండోళ్ళగా తెలంగాణ ఉద్యమం, గుట్టల ఉద్యమం కొరకు దాదాపు అన్ని గ్రామాలు తిరుక్కుంట వస్తునే ఉన్నాం. కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎన్కొంటర్లు అయి తమకంటూ ఒక ముద్రను వేసుకున్నాయి. ఇప్పటికి కూడా భయం భయంగా ఉండే ప్రాంతాలు కొన్ని అయితే, బిడ్డలను పోగొట్టుకొని, భర్తలను పోగొట్టుకున్న ఆడవాళ్ళ కళ్ళల్లో తడి ఇంకా ఆరనేలేదు. ‘గప్పుడు వాళ్ళో వీళ్ళో వచ్చి మనకు అన్యాయం అయితుందని సెప్పేటోళ్ళు, ఇప్పుడు దోసుకపోయిందాకా తెలుస్తలేదు బిడ్డా’ అని ఒక

ముసలవు అన్న మాటలు ఎప్పటికీ మరచిపోలేదు. అనలు వాళ్ళ త్యాగాల ముందు మనమెంత? ఎక్కడ తిరుగుబాటు ఉంటదో, అక్కడనే అణచివేత ఉంటది. రెండింటిని రెండు కళ్ళలెక్క చూస్తానే ఉన్నది కరీంనగర్ షహర్.

కరిగిపోతున్న కరీంనగర్ను ఎట్ల కాపాడుడు? గుట్టలు పోతున్నయి బాబు అంటే ఎవరు పట్టించుకోవట్లేదు. నిజంగా గుట్టలు నోట్ల కట్టలు సంపాదించే కట్టలేనా? మరి గుట్టలమీద ఉన్న చెట్లు, చేమలు, చెలిమలు? ఎలుగుబంట్లు, నెమలులు, కోతులు, కొండెంగలు, ఉడుతలు, కుండేళ్ళు? బొమ్మల గుట్ట చరిత్ర తవ్వితీసి గగ్గోలుపెడితే ఎట్లనో వదిలేసిస్తు. అట్లనే ప్రతి గుట్టకు ఒక చరిత్ర ఉండనే ఉది కదా? అయ్యా కరీంనగర్ చరిత్ర అంతా ఈ గుట్టలతోనే పోతుందేమో అని నిద్ర పట్టని రాత్రులు ఎన్నో. బొగ్గు బాయిలు తవ్వి తవ్వి ఎవనికో కరంటు ఇయ్యేనికి ఉత్తర తెలంగాణ అంత బొందలు తవ్వుతనే ఉన్నారు. ఎక్కడ విఘ్వవాలు? ఏమైనయి? దోషకుతినేటోడికి అడ్డు ఎవడు? పోలీసులెవరు? ప్రభుత్వం ఎవరిది?

ఇక్కడ ఈ పోరాటాల గడ్డల ఏంది పరిస్థితి? హక్కుల సంఘర్షాలోళ్ళు తిరుగతనే ఉన్నారు. విద్యావంతుల వేదిక ముందుండి సమస్యలను బయటపెడతనే ఉన్నది. పిట్టల రవీందర్ మీబింగులు పెట్టి మీడియాలో బొగ్గు గురించి, వనరుల గురించి రాస్తానే ఉంటాడు. ఎప్పటిలెక్కనే, మేము కూడ ఉన్నం అని రచయితలు, కళాకారులు తమకు తోచింది చేస్తున్నారు. కోటిలింగాలను కాపాడండి, శాతవాహనుల గుర్తులు చెడిపోసీయకుడి, జైనులు, బొధులు సమాచారం ఇక్కడున్నదుంటే ఎంత గొప్పగా చూసుకోవాలి? రాకాసి గూళ్ళు అంటే ఆదిమానవుల అవశేషాలు, నాగ జాతి ఆనవాళ్ళు అన్ని ఉన్నవి గుట్టలవల్లనే, వేల ఏళ్ళ చరిత్ర ఉన్న తెలంగాణను ఎవడో బొంద పెడుతున్నదు? కొన్ని నెలల నుండి విమలక్కముందుపడి వనరులను కాపాడుదాం అని ఊరూరా తిరుగుతున్నది. గద్దరన్న ఏదో ఒకటి చేద్దాం గుట్టలక్కు అని ప్రేమతో ఎంట బడతనే ఉన్నారు.

ఇంక గోదావరిభాని ఎప్పడు ఖాన ఖన మని నిప్పురవ్వలెక్క ఉంటది. ఎవరు అలసిపోయినా అక్కడ రాజగోపాల్ లాంటి వాళ్ళు అలసిపోరు. కిషన్జీ దగ్గరి నుమచి చరిత్రలను కంటికి రెప్పలా దాచుకుని నిమ్మలంగా అగ్గి ఆరకుండా చూస్తుంటరు మాచాసు రాంమూర్తి. న్నా ఇండియా పార్టీ మిత్రులు. ‘నా జిల్లా పేరు చెపితేనే జల్లుమనాలె, అంధ్రోని గుండెల్లో గుబులు పుట్టాలే’ అని పాట అందుకొని చిందులేనే శాతవాహన విద్యార్థులు..... మంచివాళ్ళు ఇతరుల కోసం, అవతలివాడి బాధ చూసి తపిస్తారు. వాళ్ళ పేర్లు అందరికి తెలిసినవే కదా! ఆ తరువాత తరంలో ఎక్కడిదో ఎప్పడో ఏన్న చూసిన గుర్తులు... అవి చెరిగిపోసీయొద్దు.

ఇక్కడే వనరులు పోతున్నయి అంటే జీవనోపాధులన్ని పోతున్నట్టే. మా కళ్ళముందే కొన్ని వేలమంది గొర్ర కాపరులు రోడ్మిద పడ్డరు. గుట్టల మీద పండ్లు, సీతాఘలాలు, రేగుపండ్లు, తేనె, అమ్మకునే వాళ్ళు అందరూపనిలేక, వంద రూపాయల పనికి పోలేక, తిండికి కూడా ఎల్లక అల్లాడుతున్నారు. చెరువులన్నీ ఎండిపోయినయి, ఉన్నవి కాస్త గుట్టల జ్ఞాపింగ్, దుమ్మతోని, ఎండిపోయినయి. ఆదివాసీల గోడు ఇనే నాథుడే లేదు. కరీంనగర్ల ఇది ఊహించరాని విషత్తుర పరిస్థితి. ఎంతమంది ఉన్నా, ఎన్ని రంగాల వాళ్ళ తమ వంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్వహిస్తున్నా, అనలు వాళ్ళ కనికరిస్తాలేరు. రాజకీయ నాయకులు నోరు మెదుపుతలేరు. రాక్షసుడి పానం ఎక్కున్నో చెట్టుమీద పెట్టేల ఉన్నట్టు ఈ సమస్యలన్నింటికీ మందు ఒక్కటే.

అవును అన్నింటికీ పరిప్పారం ఒక్క తెలంగాణనే. అదే సమాధానం. అదే జీవితం. కరీంనగర్ కల. గుట్టలు, ఊర్లు, కల్లు, కోడి, గొడ్డ, గోదా అన్నికాపాడుకోవాలె. ఇక్కడ ఒక సాహు చరిత్ర అజరామరంగా ఉండాలె. ఒక ఆదిరెడ్డి యాది తడి ఆరకుండా చూడాలె. అనభేరి నగారా ఎప్పడూ గుండెల మొగుతనే ఉండాలె. విఘ్వవాల గొంతును వినిపిస్తనే ఉండాలె. రాండి కరీంనగర్ను కాపాడుకుండాం. చరిత్రను పునర్చిర్చిద్దాం. పోరాటాలను బతికిద్దాం. ఎందరో మహానుభావులు అందరికి మనం ఇచ్చేది, చెప్పేది ఒక్కటే. జై తెలంగాణ! మీ ఆశయాల సాధనకై నిరంతరం పోరాటం చేస్తాం....!

- సుజాత సూర్యపల్లి

నమస్తే తెలంగాణ, 22/03/2012

కరీంనగర్ జిల్లా ఎడారి కాకుండా రక్షించుకుందాం రండి!!

- తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం

“జిల్లాలో రామగుండం, మంథని ప్రాంతాల్లో తరగని బొగ్గు నిక్షేపాలు ఉన్నాయి. ఓపెన్కాస్ట్ బావులు 350 మీటర్ల లోతు దాకా తప్పదంతో గోదావరి నీటిమట్టం తగ్గిపోవడమే కాకుమడా వేసవికాలంలో శ్వార్తిగా ఎండిపోతోంది. ఇప్పుడుమానేరుకు దిగువన తాడిచర్ల వద్ద తప్పబోయే ఓపెన్కాస్ట్ బావివల్ల మానేరు కూడా ఎండిపోతోంది.

జిల్లాలో 720కి పైగా క్వారీలకు ప్రభుత్వం అనుమతినిచ్చింది. అయితే ఈ క్వారీలవల్ల పర్యావరణానికి ముప్పు కలగడమే కాకుండా, వస్యప్రాణులు అంతం కానున్నాయి. కాకతీయుల కాలం నుండి ఉన్న కుంటలు, చెరువులు ఎండిపోయి పంట దెబ్బతినే ప్రమాదం పొంచి ఉంది. మనం వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను ఇతర ప్రదేశాల నుండి దిగుమతి చేసుకొనే తప్పరలోనే రానుంది.

చిగురుమామిడి, కోహెడ్, ముస్తాబాద్, బెజ్జంకి, భీమదేవరపల్లి, తిమ్మాపూర్ మండలాల్లోని గుట్టలను క్వారీలుగా మార్చటంవల్ల మానేరు ఉపనదులు ప్రోయతుమ్మెద, బతుకమ్మ వాగులు ఎండిపోనున్నాయి. ముస్తాబాద్, సిరిసిల్ల, బోయినపల్లి, మేడిపల్లి, కొడిమ్మల, వేములవాడ, గంగాధరలోని క్వారీల వల్ల ఎగువ మానేరు (పెద్దవాగు) మూలవాగులు ఎండిపోనున్నాయి. శంకరపట్టం, పుజురాబాద్, వీణవంక, తిమ్మాపూర్, మానకొండూర్ మండలాల్లోని గుట్టలు పెకలించడం వల్ల వీణవంక కోరుకల్, శంకరపట్టం వాగులు, చలివాగులు ఎండసున్నాయి. ఈ మానేటి ఉప నదులన్ని ఎండిపోగా, మానేరు పేగుతడి శ్వార్తిగా ఆరిపోయి కరీంనగర్ జిల్లా ఎడారిగా మారనుంది.

కరీంనగర్ జిల్లా ప్రజల ప్రయోజనాలను ఘణంగా పెట్టి, మన జిల్లాను ఎడారిగా మార్చే ప్రక్రియను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ప్రజల ఆవాసాలకు, గుడులకు, బడులకు, నీటి వనరులకు (చెరువులు, కుంటలు, నదులకు) పంట పొలాలకు 2 కి.మీ॥ దూరంలోనే క్వారీలు ఉండాలని, ముఖ్యమైన రహదారులకు కనీసం ఒకటిన్నర కి.మీ॥ దూరంలో ఉండాలని, పర్యావరణ చట్టం, మరియు సుట్టిం కోర్టు నిబంధనలు విధించింది. చట్టలన్నిటిని ఉల్లంఘించి మన జిల్లాలో 550 పైగా గ్రానైటు క్వారీలకు అధికారులు అక్రమంగా అనుమతులు ఇచ్చినారు.

ఈ సందర్భంగా వరద కాలువ గురించి కూడా కొంత చెప్పుకోవాలి. ఈ వరద కాలువ మొదటి నుండి చాలా లోతుగా తప్పబడింది. ఇది కరీంనగరం ఎగువ పళ్ళిమ ప్రాంతాన్ని మరియు తూర్పు ప్రాంతాన్ని అడ్డంగా విభజిస్తూ తప్పబడింది. దీనివల్ల ఎగువ ప్రాంతాల నుండి దిగువ ప్రాంతాలకు జారే భూగర్భ జలాలు అడుగంటినాయి. దానితో మెట్టపల్లి, జగిత్యాల, కథలాపూర్, మల్యాల, పెగడపల్లి, గంగాధర, ధర్మపరి, గౌల్లపల్లి మొదలగు మండలాలనుండి, వాటి గుట్టల నుండి జారే భూగర్భ జలాలు అందక కోరుట్ల వాగు, పెద్దవాగు, రాముడుగు (ఇరుకులువాగు) మరియు హుస్సేన్ మియా వాగులు ఎండిపోనున్నాయి. గోరుచుట్టు మీద రోకటి పోటులా గుట్టలన్ని పగులగొట్టగా గుట్టల పరిసరాల గ్రామాలే కాక మొత్తం జిల్లా 10 సంవత్సరాలలో ఎడారిగా మారిపోనుంది.

ఇక గుట్టల భ్లాస్టింగ్ల వల్ల ఉపరితలంతోనున్న కట్టడాలేకాక, భూమి కూడా పగుళ్ళబారుతుంది. దీనితోపాటు భూగర్భంలోనీ రాతిపొరలు కూడా పగుళ్ళబారిన పడతాయి. అప్పుడు భూఉపరితలపు నీరు పగులుబారిన రాతిపొరల ద్వారా భూమిలోనికి చేరి, భూగర్భంలోని వేడి నీటి ప్రవాహాలతో కలిసి నీటి ఆవిరి ఒత్తిడికి లోనైన రాతి పొరలు

మరింతగా పగులుతాయి. ఈ విధంగా భూమిపై ఆధారపడ్డ భూగర్భంలో విపరీతమైన ఒత్తిడి పెరిగి భూప్రకంపనలకు దారితీస్తాయి. ఇది చర్చితచరణంగా జరిగి మన జిల్లాలో తీయబడుతున్న బొగ్గుగనుల ప్రకంపనలతో పెద్ద భూకంపాలకు దారితీసే ప్రమాదం ఉంది. అంతేకాక ఉపరితలంలోని చెరువులు, కుంటలు, ఒట్టెలు, నదులలోని నీరు, భూగర్భ జలాలు ఎండిపోతాయి. అందువల్ల ఉపరితలంలోని కుంటలు, చెరువులు, నదుల నీళ్ళు విషపూరితమై చేపల మరియు ఇతర జలచరాల ఉత్పత్తి తగ్గడమే కాక, ఫూర్తిగా అంతరించే ప్రమాదం అతి త్వరలోనే జరుగనుంది. దీనితో మన జిల్లా ప్రజలకు బలమైన చేపల ఆహారం కరువొతుంది. జాలరులకు ఉపాధి దొరకదు. జిల్లాలో ఈత, తాటి చెట్లు ఎండిపోయి గీత కార్బూకులు వృత్తి కోల్పేతున్నారు. ముదిరాజీలు సీతాఫలాలు, ఇతర పండ్ల తోటల జీవనాధారం కోల్పేతున్నారు. ఈ వ్యాపారానికి అన్ని రాజకీయ పార్టీలు అండదండగా నిలుస్తున్నాయి.

దీనికంతటికి కారణం గ్రానైటులు బండలను విదేశాలకు ఎగుమతి చేసి కోట్లు గడించాలన్న కొందరి పెట్టుబడిదారుల అత్యాశే కాక దేవైనా సరే అమ్మి సామ్య చేసుకుందామనుకొనే ప్రభుత్వం కారణం. ప్రజా సంక్లేషమం దృష్ట్యా మర్యాద నిషేధాన్ని, గనులను, గుట్టలను, అడవులను రక్షించాలిన సర్పార్థ ఆయా శాఖలను ముఖ్యమైన ఆదాయవనరుగా మార్పుడం దారుణమే కాక రాజ్యంగ ఆదేశిక సూత్రాలను తుంగలో తొక్కడమే కాగలదు. భూమిపై ఆధారపడ్డ దళిత, ఆదివాసీలు ఇతర కులాలు రోడ్డున పదే పరిస్థితి దాపురిస్తుంది.

ఆదివరకే గ్రామాలకు గ్రామాలను బొగ్గుగనులు మింగగా, వరదకాలువకు వందల ఎకరాల రైతుల భూములను సేకరించినారు. ఎల్లంపల్లి, ప్రాణహితలకు కూడా వేల ఎకరాలు సేకరించి గోదావరి నీటిని కరీంనగరం ప్రజలకు ఇవ్వకుండా హైదరాబాద్ పేర, ఆంధ్రాకు తరలించసున్నారు. వరద కాలువను 60 నుండి 100 అడుగులో లోతునకు తవ్వి త్రీరాంసాగర్ నుండి కరీంనగరం వరకు ఒక్క ఎకరానికి కూడా నీరు ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఉంది. దానితోపాటు భూగర్భ జలాలను నాశనం చేయగల, చట్ట విరుద్ధమైన, పర్యావరణానికి హాని కలిగించే క్వారీలు మన జిల్లా ప్రజానీకానికి కాక రాబోవు తరాలకు కూడా హాని చేయగలవు. కావున గ్రానైటు క్వారీలను వ్యతిరేకిస్తూ ఉద్యమించాలినిగా ప్రజలను, మేధావులను, రచయితలను, కళాకారులను కోరుతున్నాము.

మన జిల్లాను క్వారీలబారినుండి రక్షించుకోవడానికి సమాజ హితం కోరే ప్రజాసామికవాదులు, తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘంగా ఏర్పడినారు. ఇప్పటికే వీరు విస్తృత ప్రచారం ద్వారా ప్రజలను చైతన్యవరచగా సూర్యాపేట, కొత్తకొండ, పొట్లపల్లి, బద్దిపల్లి, అన్నారం, నందగిరి, మ్యాడంపల్లి గ్రామాల ప్రజలు గ్రానైట్ క్వారీలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్నారు. ఆయా గ్రామాల ప్రజలు కోర్చు నుండి ‘స్టే’ ఆర్డర్లు తెచ్చుకున్నారు. కుక్కాల, బొమ్మలమ్మ గుట్టకే వీరితోపాటు రచయితలు, మేధావులందరూ అందోళన చేయగా ఆ గుట్ట గ్రానైటు రాక్షసులనుండి కాపాడబడింది.

మిగతా 720 క్వారీలను మూసివేయించి 10,12 ఏండ్లలో మన కరీంనగర్ జిల్లాను ఎడారి కాకుండా రక్షించవలసిన అవసరం ఉంది. దానికి మనమంతా కలసి ఉద్యమించి గుట్టలను కాపాడి తద్వారా మన జిల్లాను ఎడారి కాకుండా రక్షించుకుండాం రండి. మన హౌనం మననే బలి తీసుకుంటుందని మరవకండి.

“మానవ మనుగడకై గుట్టలను కాపాడుకుండాం”

పర్యావరణ చట్టాలు మరియు సుప్రింకోర్చు తీర్పులకు విరుద్ధంగా ఇచ్చిన క్వారీల అనుమతులు అన్నింటిని వెంటనే రద్దు చేయాలి.

విదేశాలకు రాయి ఎగుమతులను రద్దు చేయాలి.

గ్రానైట్ క్వారీలను రద్దు చేసుకుండాం! జిల్లాను కాపాడుకుండాం!!

గ్రానైట్ క్వారీలు - కరీంనగర్ జిల్లాకు గోరీలు!!

- తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం

పాలగుట్టపై ఆర్థిక దండయాత్ర

- విమలక్క

సరిగ్గా మానేరు నది తల్లిపేగు మొదలయ్యే దగ్గరే రంగురాళ్ల నిక్షేపాల వేట మొదలై, గుట్టలన్ని నేలమట్టం కానున్నాయి. అందుకు ముందుగా రంగురాళ్ల పాలగుట్ట బంగారు గుడ్లు పెట్టే కోడిపెట్టయింది. ఇప్పుడు కోసుకుని తినడానికి ఎగబడ్డన్న కాంట్రాక్టర్లు కోడికి నూకలు జల్లినట్లు ఊరుకిన్ని లక్షలు, గుడికిన్ని, బడికిన్ని పైసలు అంటూ ఎగజల్లతున్నారు.

ఒకవైపు సీమాంధ్ర వలస కుబేరుల ప్రతినిధిగా వైవెన్ విజయమ్మ సిరిసిల్ల యాత్ర దండయాత్రగా ముగిసింది. నేతన్నల ఆత్మహత్యలు - ఆకలిచావులపై మొసలి కన్నీరోలుకుతూ సాగిన ఈ యాత్రలో పాలకుల ఆదేశంలా గుండాల కండబలం, పోలీసుల జలుం కలగైసాగాయి. మానుకోటు మొదలు పాలకుర్లి, సిరిసిల్ల దాకా పాలకప్పీల పేరేమైనా వాటి లక్ష్యం తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆకాంక్షను తొక్కి పెట్టడమే. మరొకవైపు సిరిసిల్లకు సమీప దూరంలోనే రంగురాళ్ల పాలగుట్టను సీమాంధ్ర వలస కుబేరులకు, తెలంగాణ దళారీలకు కట్టబెట్టే తంతొకటి ఈ రకంగానే జరుగడానికి రంగం సిద్ధమైంది. గూడెం - నామావరం గ్రామల మధ్య ఉన్న పాలగుట్టపై పబ్లిక్ హాయిరింగ్ తంతు ద్వారా ఆర్థిక దండయాత్ర జరుగుతోంది. ఇటీవలే ఈ పబ్లిక్ హాయిరింగ్సు నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ప్రజలు తమ గొంతు విన్నించగలిగారు. ఇప్పటికే జిల్లాలో విస్తరించి ఉన్న వందలాది గుట్టలు 80 శాతం సీమాంధ్ర కాంట్రాక్టర్లకు కట్టబెట్టబడి కరీంనగర్ జిల్లా ప్రజల మనుగడనే ప్రమాదంలో పడ్డది. ఇక కరీంనగర్ జిల్లా పేగుతడి అయిన మానేరు నది మొదట్లో జరుగున్న ఈ విధ్వంసం ఆర్థిక లూటీకి, పర్యావరణ నష్టానికి పరాకాప్టగా మారున్నది. ఆశ్చర్యకరమైన విషయమేమిటంటే ఇలాంటి ఆర్థిక లూటీకి పాల్పడుతూ, రాజకీయ ఆధిపత్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ, తెలంగాణ అంశాన్ని తొక్కిపుడ్డున్న సీమాంధ్ర వలస కుబేరుల దోహింపై తెలంగాణ ఉద్యమ పార్టీ పెదవి విప్పకపోవడం. ఈ మౌనముద్ర వెనుక ఉన్న సంకేతాలు ప్రజలకు అర్థం అవుతూనే ఉన్నాయి. ఎందుకంటే మౌనం కూడా పంపాల్చిన వారికి తన సందేశం పంపిస్తూనే ఉంటుంది. అది దోహించారుకు వీనులవిందుగా, ప్రజలకు కర్మకర్తలోరంగా వినిపిస్తుంది.

ఇనుము, గ్రానైట్, రంగురాళ్లు, బాక్టైన్ మొదలైన ఖనిజసంపదతో 2004 నుంచి ఎగుమతి వ్యాపారం ఉపందుకుంది. అందుకే వైవెన్ ఆర్తో పాటు రాష్ట్రంలోనూ, కేంద్రంలోనూ అధికార పగ్గాలు చేబూనిన పాలకులే బదావ్యాపారాలు చేస్తూ బింబి కంపెనీల అవతారాలత్తారు. ప్రకృతి సహజసంపదము ప్రజలందరికీ సమానంగా అందజేయాలనే రాజ్యాంగ సుఖార్థికి తిలోదకాలిచ్చారు. పైగా కార్బోరేట్ సంస్థల వనరుల దోహింపికి మరింత అవకాశం కల్పిస్తూ 1884 వలసవాద భూసేకరణ చట్టాన్ని, ప్రజావసరాల నిర్వచనాన్ని, గనుల భూస్టింగ్ చట్టలన్నింటినీ, 'అభివృద్ధి' ముసుగులో అనేక కత్తిరింపులో మార్పులు-చేర్పులకు గురిచేశారు. అందులో భాగంగా గనుల తవ్వకాలు, గుట్టల భూస్టింగ్లు గ్రామాలకు జనావాసాలకు, పంట పొలాలకు, చెరువులు, కుంటలకు, రవాణా మార్గాలకు, చారిత్రక కట్టడాలకు, నదులకు, ఆసుపత్రులకు, గుడులు-మసీదులు-చర్చిలకు కేవలం 45 మీటర్ల దూరంలో ఉంటే చాలని 2009లో వైవెన్అర్ ప్రభుత్వం చట్టాన్ని చేసి ప్రజలపై రుద్దింది. అలాగని ఇతర ప్రతిపక్షాలు ఈ

అన్యాయాన్ని వ్యతిరేకించింది లేదు. గత చట్టాల ప్రకారం ముస్లిమ్ కార్బోరేషన్కు 8 కి.మీ. మున్సిపాలిటీకి 5 కి.మీ. గ్రామపంచాయితీ మొదలు, చెరువు-కుంటలు, పంటపొలాలు, నదులు, అన్ని రకాల రవాణా మార్గాలు, గుడులు, బండులు మొదలగు వాటికి కనీసం 2 కి.మీ. దూరంలో మైనింగ్ జరుగాలనే పాలనీ గాలికెగిరి పోయింది. ఈ మేరకు సుప్రీంకోర్పు మార్గదర్శకాలు, పర్యావరణ చట్టాలు కూడా పెట్టుబడిదార్జ లాభాల వేటలో కానరాకుండా పోయాయి. దీంతో ముఖ్యి రకాలకు మించిన భానిజాలకు భాండాగారంగా నున్న తెలంగాణ గడ్డపై ఈస్టిండియా కంపెనీలను తలపించే సీమాంధ్ర వలస కుబేరులు, కార్బోరేట్ సంస్థలు, తెలంగాణ దళారీ కోటీశ్వర మూకుమ్మడి దండయాత్ర తీవ్రమైంది. అదిప్పుడు పాలగుట్ట రంగురాళ్ గుట్టతోపాటు, మెదక్ - కరీంనగర్-నిజాముబాద్ జిల్లా సరిహద్దు గుట్టలన్నింటినీ మింగే దాకా విస్తరించింది. లంచాలు గుమ్మరించి లీజులు, లైసెన్సులు పొందిన వలస కోటీశ్వరుల చుట్టూ పాలకులు-పాలనా యంత్రాంగం -పోలీసులు కలిపి నడిపిస్తున్న పభ్లిక్ హియరింగ్ తతంగమే పాలగుట్ట ప్రాంతం లోనూ సాగనున్నది. ప్రజలారా.. పారాహలపార్!

ఇప్పటికే కరీంనగర్ నగరం చుట్టూ ముఖ్యి కిలోమీటర్ల పరిధిలోనే 386 గ్రాన్టేట్ క్వారీలు, 308 కంకర-బండ క్వారీలు లీజుకిచ్చిన విధ్వంస కాండ చేదు ఘలితాలు ప్రజల అనుభవంలోనికి వచ్చాయి. బావుపేట చుట్టూ డబ్బన్కొలది గ్రామాల్లో భూగర్భజలాలు అడుగంటాయి. ఇక ప్రభుత్వం బాకాలూదే 'అభివృద్ధి'కి చిహ్నంగా క్వారీ కార్బుకులకు సిలికోనీన్ లాంటి ప్రాణాంతక వ్యాధులు వ్యాపించాయి. వ్యవసాయం, చేతివృత్తుల ప్రజలకు ఉపాధి కరువైంది. సకల జీవరాశులు దెబ్బతినడమే గాకుండా పర్యావరణంపై, రుతుక్రమంపై దీర్ఘకాలిక దుష్ప్రభావాలు ఏర్పడనున్నాయి. జిల్లాలోని తూర్పున మంథని-మహదేవ్పూర్ అటవీ ప్రాంతం, పడమటన కరీంనగర్-నిజాముబాద్ జిల్లాల సరిహద్దు పొడవునా, తూర్పు - పశ్చిమ డివిజన్లుగా అడవులు విస్తరించి ఉన్నాయి. 750 గుట్టల సముదాయం నుండి సహజసిద్ధంగా ఏర్పడ్డ ప్రవాహాలే వాగులు, వంకలై నాయి. మెదక్ జిల్లా నుండి కూడెల్లి వాగు, నిజాముబాద్ జిల్లా నుండి పలంచ వాగులు కలిసే కరీంనగర్ జిల్లా నర్యాల గ్రామం నుండే మానేరు నది ప్రారంభమవుతుంది. జిల్లా పొడవునా 150 కి.మీ.లు ప్రవహించి గోదావరిలో కలిసే మానేరులోకి వచ్చిపడ్డున్న మూల వాగు, పెద్దవాగు, బితుకమ్మవాగు, ఇరుకుల్లవాగు, శనిగరంవాగు, మౌయతుమ్మెద, కోరకల్ వాగు, చలివాగు, హుస్సెమియా వాగు తదితరలన్నింటి జన్మస్థలం ఈ గుట్టల శ్రేణులే. మరికొన్ని వాగులు నేరుగా గోదారివైపే ప్రయాణిస్తాయి. వీలి చుట్టే జిల్లా ప్రజల సాగునీటి-తాగునీటి అవసరాలు, సమస్త వృత్తి ప్రజల జీవనాధారం, సకల జీవరాశుల మనుగడ, పర్యావరణం అంతా ముడిపడి ఉన్నాయి. సరిగ్గా మానేరు నది తల్లిపేగు మొదలయ్యే దగ్గరే రంగురాళ్ పాలగుట్ట బంగారు గుడ్లు పెట్టే కోడిపెట్టుయింది. ఇప్పుడు కోసుకుని తినడానికి ఎగబడ్డున్న కాంట్రాక్టర్లు కోడికి సూకలు జల్లినట్లు ఊరుకిన్ని లక్షలు, గుడికిన్ని పైసలు అంటూ ఎగజల్లుతున్నారు. ఇప్పటికే 520 క్వారీలకు అనుమతినిచ్చి జిల్లాను ఎదారిగా మార్చే తెలంగాణ వ్యతిరేక, సహజసిద్ధ ప్రకృతి వ్యతిరేక విధ్వంస చర్యలను తీవ్రం చేస్తున్నారు.

వాస్తవంగా సైజాం కాలంలో (1942) నిర్మాణమైన ఎగువ మానేరు ప్రాజెక్టు 16,000 ఎకరాల సాగునీరందించాల్సి ఉండగా ఇసుక దొంగ లతో, మరమ్మతుల లేమితో తన సామర్థ్యాన్ని కోల్పేతుంది. ఇప్పటికే మానేరు ఉపనదులైన పలంచ, మూలవాగుల క్యాచెమెంట్ ఏరియలోని భీమగల్-చిమన్వల్ గుట్టల్లో 18 గ్రాన్టేట్ కంపెనీలు అడవుల్ని నరికి, గుట్టల్ని పగులగొట్టి తోడేస్తున్నాయి. అలాగే మెదక్ జిల్లా కూడెల్లివాగు జన్మస్థలంలో రసాయ కర్కాగారాల విస్తరణ జోరుగా సాగుతున్నది. మరొకవైపు గోదావరి నది తీరాన రామగుండం నుండి తాడిచెర్ల వరకు 30 వేల ఎకరాల అటవీ-మైదాన భూమయిన్ ఓపెన్కాస్ట్ బొగ్గు గనులతో పాతాళందాకా తప్పిపోయడం జరుగుతునే ఉంది. ఇక గోదావరి వరద కాలువ పేర పశ్చిమ నుండి తూర్పుకు లోతుగా తవ్వడం మూలాన, ఎగువ ప్రాంతాల నుండి దిగువ ప్రాంతాలకు ప్రవహించే భూగర్భ జల ఊట అడుగంటుతుందని తోటపల్లి జగన్మహారావు పరిశోధించి చెబుతు న్నారు. మానేరు వాగు మరో సరస్వతి నది కానుందని పోచ్చరిస్తున్నారు.

సమీప భవిష్యత్తులో జిల్లా ఎడారిగా మారే ప్రమాదాన్ని ఎదురొంటున్న స్థితిలో, రాజకీయ పార్టీలు వ్యాపార పోటీల్లో మనిగితేలుతున్నారు. అందుకే ప్రజాహిత వేదికలు, పర్యావరణవాదులు కల్పి తెలంగాణ సహజవనరుల పరిరక్షణ సంఘంగా ఏర్పడ్డాము. సహజవనరుల పరి రక్షణకైనా, తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనకైనా, తెలంగాణ సహజవనరులను దోచుకుని బలుస్తున్న సీమాంధ్ర వలస కుబేరులు-వీరి తెలంగాణ తాబే దార్జే అడ్డమని చాటుతున్నాము. అందుకే వారి ఆర్థికమూలాలు దెబ్బతీసే, తెలంగాణ సాధించుకోవాలని పోరాదుతున్నాము. లేదంటే తెలంగాణ సామ్యతిని సమైక్యంద్ర పాట పాదుతున్న వారి దండయాత్రలు పాలక్కురి, సిరిసిల్లల్లగే మరిన్ని తీవ్రమవతాయి.

రంగురాళ్ళ గుట్ట పబ్లిక్ హియరింగే అయినా అది రంగు-రంగుల పార్టీలే కాదు, తెలంగాణ రంగు పార్టీ వైఫలిని కూడా బహిరంగం చేస్తుంది. లేదంటే ప్రజల గొంతులన్ని కలిసి పాలకులతో పాటు, అన్ని రంగుల పార్టీల బ్రహ్మ చెముడును వదలగొడ్డాయి. సీమాంధ్ర వలస కుబేరులు-తెలంగాణ దళారీల గుప్పల్లో నుండి గుట్టలను-ప్రజల బ్రితుకులను-పర్యావరణాన్ని కాపాదుకొని తెలంగాణ సాధించు కోవడా నికి పోరాటాలు తీవ్రం చేసి ముందుకు సాగుతాయి.

(రచయితి అరుణోదయ సాంస్కృతిక సమాఖ్య అధ్యక్షురాలు)

- విమలక్క

తెలంగాణ యునైటెడ్ ప్రంట్ కో-షైర్పర్సన్

సెప్టెంబర్ 2012, డక్కన్ల్యాండ్ మాసపత్రిక

గుట్టల విధ్వంసానికి వ్యతిరేకంగా నినదిస్తున్న తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ నాయకులు

బద్ధిపల్లి వెంకటేశ్వర స్వామి గుట్టను గ్రానైటు రాక్షసుల నుండి రక్షించుకుండాం రండి

- తోటపల్లి జగన్నోహనరావు

కరీంనగరం పట్టణానికి దగ్గరలో నున్న బద్ధిపల్లి గ్రామమునకు అతి దగ్గరలోనే తూర్పువైపున 56 ఎకరాల వైశాల్యంలో పెద్దపెద్ద గుండ్రతో కూడిన గుట్టపై పూర్వకాలం నుండి శ్రీ వెంకటేశ్వరాలయం ఉన్నది. గుట్టపైగల దేవాలయము ఎండోమెంటు పరిధిలోనికి వచ్చినది. పూజారితో సహా మరొకరికి ఉపాధి దేవాదాయ, ధర్మాదాయ శాఖ కలిగించింది. ఆ గుట్టను ఆనుకొని 5 చిన్న చిన్న కుంటలున్నాయి. ఆ కుంటలకు ఈ గుట్టపై పదే వర్షపు నీరే ఆధారము ఆ గుట్ట క్రింద గల బోరు బావులకు మరియు వ్యవసాయ బావులకు గుట్టనుండి వచ్చు నీటి వూటలే మూలము. ఈ గుట్ట క్రమగతిగా వాతాతాప శైథిలాల్యానికి గురియై పరిసర వ్యవసాయ భూములను సారవంతం చేస్తూ ఉంది.

ఆ గ్రామస్తులు ప్రతీ రోజు పొలు, కూరగాయలు కరీంనగరం తీసుకొచ్చి అమ్ముతారు. అట్టి అమ్మకాలు సంాకు సుమారుగా 20 లక్షలుగా ఉండగలదు. గుట్ట చుట్టూ సుమారు 200 ఎకరాలలో పంటచేసులు, తోటలు కలవు. చింతలు, వేపచెట్లు కూడా కలవు. చింతలు, వేపచెట్లు కూడా కలవు. గుట్టపై సీతాఫల వృక్షాలుచాలా కలవు. వాటిపై ఆధారపడి చాలామంది ముదిరాజులు రబతుకుతున్నారు. తేనె కూడా సేకరిస్తారు. ఆగుట్టపై వనమూలికలు లభిస్తాయి.

ఆ గుట్టపై తోడేళ్ళు, అడవిపందులు, నక్కలు మొదలగు వన్యప్రాణులు కలవు. ఆ గుట్ట జీవవైవిధ్యానికి అలవాలమై ఉన్నది. ఆ గుట్టపైగల గుహలలో ఆదిమానవుని నివాసాలు ఉన్నాయి. రెవెన్యూ అధికారులు ఆగుట్ట ప్రాంతాన్ని వన సంరక్షణ సమితి ద్వారా చెట్లు కూడా నాటించారు.

ఆ గుట్ట ఎక్కి దిగుతూ ప్రజలు దేవుడిని కొలుస్తా, అధ్యాత్మిక మరియు మానసిక ఆనందాన్ని పొందుతున్నారు. పిల్లలు, యువకులు గుట్టను ఎక్కుతూ, దిగుతూ ఆత్మశైర్యాన్ని, సాహసప్రవృత్తిని, మూర్తిత్వాన్ని సంతరించుకుంటారు. గుట్టతో మానసిక అనుబంధాన్ని పెంచుకుంటారు. శ్రీ వెంకటేశ్వరస్వామిని ఆ గ్రామ ప్రజలే కాక చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల ప్రజలు, సందర్భస్తారు, ఆరాధిస్తారు. ప్రతీ సంవత్సరం శ్రావణ మాసంలో వనభోజనాలకు వెళతారు. స్వామివారికి మొక్కలు చెల్లించుటయేకాక, మరియు ప్రతీ సంవత్సరం చైత్రమాసంలో జాతర జరుపుతారు.

ఆ గుట్ట చుట్టుతా 4500ల ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ నిర్మాణాలు బదుగు, బలహీన వర్గాల ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు నిర్మిస్తా ఉన్నారు. మరో 70 ఎకరాలు ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ నిర్మాణాల కొరకు సేకరించింది. అందులో కొన్ని ఈ గుట్టకు 100 నుండి 150 మీటర్ల దూరంలోనే కలవు.

ఈ గుట్ట గ్రామానికి దగ్గరగా ఉండడంవల్ల పిడుగుల నుండి ప్రజలు సురక్షితంగా ఉంటున్నారు. ఈ గుట్ట సుడిగాలులను అదుపులో ఉంచి ప్రజల ప్రాణాలను, ఆస్తులను కాపాడుతుంది. గుట్టపై దౌరికే గడ్డిగాదాల వల్ల పశువులకు, గొట్రెలకు, మేకలకు మరియు పక్కలకు గ్రాసము లభిస్తుందిఈ గ్రామ మరియు పరిసర గ్రామ ప్రజల మనోభావాలకు వ్యతిరేకంగా క్వారీకోసం అనుమతి ఇవ్వబడింది.

బద్ధిపల్లిగుట్టను క్వారీకి ఇచ్చినవో చుట్టుప్రక్కల ఉపోస్తేగ్రత పెరుగగలదు. జీవ వైవిధ్యానికి పర్యావరణానికి

ఎనలేని హోని కలుగును. పైగా ఈ క్యారీ వల్ల వెలువదు దుమ్ముధూళులతో చుట్టుప్రక్కల ప్రజలకు సిలికోన్స్ అను భయంకర శ్వాసకోశ వ్యాధి వచ్చే అవకాశం కలదు.

కావున ప్రజలంతా ఈ బద్దిపల్లి గుట్ట క్యారీకి వ్యతిరేకంగా ఉద్యమించి, క్యారీని ప్రభుత్వమువారు రద్దుచేయు వరకు పోరాదవలసిందిగా కోరుతున్నాము. అట్టి న్యాయమైన పోరాటానికి మానవ హక్కుల వేదిక ఎల్లవేళలా సహకరిస్తూ ఉంటుంది.

- బద్దిపల్లి గుట్టక్యారీని రద్దుచేయాలి.
- పర్యావరణానికి, ప్రజలకు హోని కలిగించే క్యారీలను వెంటనే మూసివేయాలి.

- తోటపల్లి జగన్మహారావు

17/06/2010, “మరో సరస్వతి కానున్న గోదావరి”

Visited Date 10-05-2012

చెరువులు, కుంటల పునరుజీవమే ప్రత్యామ్నయం

- ఉమాకాంత్ కౌరిడ

మన దేశంలో వ్యవసాయ బావులు, చెరువులు, కుంటలు మొదలైనవి ప్రథాన సాంప్రదాయక చిన్న నీటి వనరులుగా విరాజిల్లుతూ వస్తుందనేది వాస్తవం. కానీ అవన్నీ జనాభా పెరుగుదలతో పాటుగా నీటి వనరుల కోసం పెరుగుతున్న ఒత్తిడి కారణంగా ముఖ్యంగా చెరువులు, కుంటలు మాయమైపోతున్నాయి. లోపభూయిష్టమైన నీటి నిర్వహణ విధానం వల్ల గ్రామాల్లోని బావులపై ఒత్తిడి పెరుగుతోంది. ఇబ్బడిముఖ్యడిగా బావులను తవ్వటం, అతిగా నీటి వినియోగం, దానికితోడు చెరువులుమాయమటంతో రీచార్జ్ జరగకపోవటం మూలంగా భూగర్భ జల నిక్షేపాలుమాయమయ్యే ప్రమాదం ఏర్పడుతోంది. ఇక ఓపెన్ బావుల ద్వారా వ్యవసాయం కొనసాగించడం అనివార్యం అవడంతో చాలా కష్టతరం అవతుంది. కారణం మోటార్డును ఉపయోగించి నీటిని తోడాల్చి రావటం మూలంగా దానికి కావలసిన కరెంట్, డీజిల్ ధరలు చుక్కలనంటుతున్నాయి. దాంతో సామాన్య రైతుకు వ్యవసాయం గుదిబండగా మారుతోంది.

ఒక పెద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి సాధారణంగా కావాల్చింది మిట్లులు, గుట్టలతో కూడుకున్నటువంటి, తరంగాల వంటి ఘైదాన ప్రాంతం, ఎగుడు, దిగుడులతో కూడుకున్నటువంటి స్థలాకృతి కలిగిన చిన్నపాటి లోయలు సహజ నీటిపారుదల లైఫ్ ఏర్పాటుకు, వివిధ ట్యూంకులు దగ్గర్లో ఏదేని పెద్ద నీటిపారుదల ప్రాజెక్టు కాలువ వ్యవస్థ ద్వారా ప్రయోజనం పొందే అవకాశం ఉంటుంది.

భారతదేశంలో హిమపాతంతో సహా సగటు వార్ల్డ్ క వర్షపాతం 4000 బిలియన్ క్యూబిక్ మీటర్లు (బిసిఎమ్). సెంట్రల్ హాటర్ కమీషన్ (సిడబ్బుస్) అంచనా ప్రకారం వ్యధా అంతా పోగా ఉపయోగింలోకి వచ్చే సగటు వర్షపాతం కేవలం 1869 బిసిఎం మటుకే. అందులో కూడా సగటున మనం ఉపయోగించుకోగలిగేది 690 బిసిఎం మాత్రమే (ఒక బిసిఎం 35,315 డిఎంసి ఫీటు సమానం), స్వాతంత్ర్యం తర్వాత గత యాబై ఏళ్ళలో మనదేశం నీటి నిలయపడల, వ్యవసాయ నీటివృద్ధి, నీటిద్వారా విద్యుదుత్తుత్తీ, తాగునీటి సరఫరా వ్యవస్థ నిర్మాణంలో గడనీయమైన అభివృద్ధిని సాధించింది.

1951లో కేవలం 300 డ్యూంలు మటుకే నిర్మాణం కలిగిన మన శక్తి నేడు 4,300కి పెరిగింది. నీటి నిల్వ సామర్థ్యం కూడా 177 బిసిఎం వరకు పెరగడమే కాక ప్రస్తుతం నిర్మాణంలో ఉన్న ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తయితే 2020 వరకు మన దేశవాళీ ప్రాజెక్టుల నీటి నిల్వ సామర్థ్యం 380 బిసిఎం వరకు పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది.

కానీ ఈ నీటి నిల్వ సామర్థ్యాన్ని 2050 కల్గా 164 బిలియన్ ప్రజల తాగునీరు, వ్యవసాయక అవసరాలకు సరిపడే విధంగా పెంచవలసిన అవసరం ఉంది. ఇది ఎలా సాధ్యమని ఆశ్చర్యపోతున్నారా? కేవలం 100 ఎంఎం వర్షపాతాన్ని పొందుతున్న మద్ద నాజర్ ఎదారిలోని ఒక కుగ్రామాన్ని చూసినపుడు మైఫోల్ ఎవనారి అనే ఇజ్జాయిల్ శాస్త్రవేత్తకి ఇటువంటి సంకట స్థితే కలిగింది. కానీ ఆశ్చర్యమేమిటంటే ఆ గ్రామస్థలకి వ్యవసాయానికి, మంచినీటికి కావలసినంత నీరు పుష్టలంగా ఉంది. దీనిపై ఆయన చేసిన పరిశోధనల ఫలితంగా చిన్న చిన్న కుంటలు పెద్ద వాటికంటే ఎక్కువ నీటి నిల్వ చేయగలదన్న సత్యం ప్రపంచానికి తెలియవచ్చింది. ఆశ్చర్యంలో ముంచేత్తాయి. దాదాపు ఒక 300 హెక్టార్ విస్తరణం గల నీటి కుంట నిల్వ చేయగల శక్తికంటే ఒక 0.1 హెక్టార్లో ఇమదగల

3000 సూక్ష్మకుంటలు నిల్వచేసే నీటి సామర్థ్యం దాదాపు ఐదు రెట్లు ఎక్కువగా ఉంటుందని ఎవనారి పరిశోధనలో వెల్లడైంది. దురదృష్టవశాత్తు మన దేశంలో వర్రపునీరుని వందల కిలోమీటర్ల పారి పెద్ద నదిలో కలిసేంత వరకు వృధాగా పదిలేసి తిరిగి ఆ నీటిని మళ్ళీ తిరిగి కాలువల ద్వారా అది పడ్డ ప్రదేశానికి తెచ్చుకోవడానికి కొన్నివేలు, లక్షల కోట్ల రూపాయలు వెచ్చిస్తున్నాం.

వర్షాధారితమైన మన భారతదేశంలోని గ్రామాలు అధిక వర్షప్రాతం కేవలం 30 నుంచి 40 గంటల వ్యవధిలోనే నమోదవుతుంది. సాధారణ వర్షప్రాతం 100 గంటల సమయంలో సాధ్యమవుతుంది. అంటే సంవత్సరంలో వర్షంలేక మిగిలిన 8,660 గంటలు వృధాపోయినట్టే. అంటే ఈ 100 గంటలు పడిన నీటినే మనం పదిలపర్చుకుని నీరులేని మిగిలిన సమయంలో జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలి.

సాధారణంగా నీటి నిర్వహణ అనేది ఉప్పుమండలాల్లోని వ్యవసాయ భూమి ఉత్సాదకత మొరుగుపర్చడంలో ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తుంది. ఎక్కడైతే నీరు నిల్వ ఉంటుందో అక్కడ ప్రకృతి, మానవ, జంతు జీవజాలం అభివృద్ధి చెందుతుంది. తద్వారా సమాజ నిర్మాణం, నాగరికత పురోగమనం చెందుతుంది. ఒక ముక్కలో చెప్పాలంటే గ్రామాల ఉనికి చెరువులతోనే సాధ్యం. గ్రామ ఆర్థిక, సాంస్కృతిక, సామాజిక మూలాలు చెరువులతోనే ముఢిపడి ఉంటుంది. చెరువులు లేకపోతే గ్రామాలే ఉండవు. గ్రామాలు సుఖిక్కంగా ఉండాలంటే సంప్రదాయమైనటువంటి మన చెరువులు, కుంటలు, బావులు మరి ఇతర నీటి నిల్వచేసే వ్యవస్థలన్నిటినీ కూడా మళ్ళీ పునరుజ్జీవింపచేయడమే ప్రధానమార్గం. అప్పుడే ప్రకృతి సిద్ధంగా లభించే వర్షపునీటిని మానవాలి అవసరాల కోసం భవిష్యత్తురాలకు ఉపయోగించుకోగలుగుతాం. వీటిపై ఒక సమగ్రమైన శాస్త్రీయమైన అధ్యయనంచేయడం ఎంతో అవసరం. తద్వారా మన గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థలతోపాటుగా పర్యావరణం కూడా దెబ్బతినకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నవాళ్ళమువుతాం. ఈ సందర్భంగా చెప్పుకోగలిగేది అంతర్జాతీయ ప్రకృతి పరిరక్షణ సంస్థ (ఐయసిఎస్), వరల్డ్ వైడ్ ఫండ్ ఫర్ నేచర్ (డబ్బ్ల్యూడబ్బ్ల్యూఎఫ్ఎస్) భారతదేశంలోని తడి భూముల (మాగాణి భూముల) పునరుద్ధరణను గుర్తించి వాటి ప్రాముఖ్యతను గూర్చి పేర్కొనుటం ముదావహం. ఆ రిపోర్టు ఆధారంగా అనేక చట్టాలు ఉదహరించింది. అయినా వర్షాభావ పరిస్థితులవల్ల అనేక ప్రాంతాల్లో కరువు నెలకొని తీవ్ర ఆర్థిక, సామాజిక సమస్యలకు దారితీస్తోంది. కాబట్టి గ్రామాల్లోని పాత కొత్త చెరువులు, కుంటలన్నీ కూడా దగ్గర్లో ఏదేని మధ్య లేక భారీ నీటిపారుదల కెనాల్కు అనుసంధానం చేయడం అత్యావశకం. దీని ద్వారా చెరువులు, కుంటలను రీచార్జెచేయడం సులభతరం అవుతుంది.

నీటి నిర్వహణ కింద కొన్ని సులభమైన చర్యలు అవసరం. అవి రాత్రిపూట నీటి విడుదల ద్వారా నీరు ఆవిరి అయ్యే ప్రమాదంనుంచి కాపాడుకోవచ్చు. అంతేగాక రాత్రి నీటి వినియోగం తక్కువగా ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో స్నాయిన్ గేట్లు పూర్తిగా మూసివేయటంవల్ల ఒక రోజు సరిపడే వర్షపు నీటిని ఆదాచేయవచ్చు. ఈ రెండింటి కాంపినేషన్ ద్వారా కూడా సాధించవచ్చు. ఔత్తు విధానాలు అవలంబించడం ద్వారా నీటి ప్రవాహానికి ఫీల్డ్ చాసల్న్ని పెంచాల్సిన అవసరం ఏర్పడదు. ఉన్న నీటితోనే రెండో పంటకు కూడా సేద్యపు నీటిని అందించగలుగుతాం. అంతేగాక జనాభా పెరుగుదల మూలంగా నిర్వహణలో లేని చెరువు నీటి కింది భూములపై వత్తిడి పెరుగుతుంది. తద్వారా సారవంతమైన భూముల విలువ కూడా పెరగడం మూలంగా కూడా ఇది ఏర్పడుతుంది. ఫలితంగా భూ ఆక్రమణకు దారితీనే అవకాశముంటుంది. ఇది సామాజికంగా విభజనకు దారితీనే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి నీటి నిర్వహణా సామర్థ్యం పూర్తిగా కుంటుపడే ప్రమాదం ఉంది. ఈ క్లిప్ప పరిస్థితుల్లో చెరువుల కింద సేద్యపు బావులు ఆదుకుంటాయి. ఇక చెరువులు నిర్వహణ సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తూ ఎప్పటికప్పుడు రీచార్జెచేయటం ద్వారా భూగర్జు జల నిక్షేపాలు మెరుగుపడటంతోపాటు బావులకుండే సహజమైన హైడ్రో జియోలాజిక్ లక్షణాలతో దాని చుట్టూపక్కల భూములకు కావలసినంత సేద్యపు నీరు అందగలదు.

- ఉమాకాంత్ కౌరిడె

రచయిత రిటైర్డ్ చీఫ్ ఇంజనీర్

ఇంటాక్ కృషి వారసత్వ కట్టడాల పరిరక్షణ

- ఎన్.నాగేంద్ర శర్మ

కరీంనగర్ జిల్లాలో ఉన్న ప్రాచీన చారిత్రక కట్టడాలైన కోటలు, భవనాలు, శాసనాలు, దేవాలయాలు, ఆరామాలు, బోధ-జైన మందిరాలు, చెరువులతో పాటు ప్రాచీన జానపద కళలు, తాళపత్ర విజ్ఞానం, వన-వ్యక్తి జంతు, పతు, పక్షి సంపదల పరిరక్షణకు ఇంటాక్ కృషి చేస్తుందని, ఈ జిల్లా శాఖను మరికొంత మందిని చేర్చి బలోపేతం చేయనున్నట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇంటాక్ విభాగం కో-కన్సైనర్ ఎం. వేదకుమార్ అన్నారు. ఈ నెల 22న ఆయన జిల్లాలోని 9వ శతాబ్దం నాటి బొమ్మలమ్మ గుట్ట శాసనాన్ని, 12వ శతాబ్దానికి చెందిన కాకతీయుల కాలం నాటి నగునూర్ దేవాలయాన్ని, జిల్లా ఇంటాక్ సభ్యులు, చరిత్రకారులతో కలసి సందర్శించారు. జిల్లాలో ప్రాచీన కట్టడాల పరిస్థితిని అధ్యయనం చేశారు.

క్రీ.శ. 945లో వేములవాడ చాళుక్య చక్రవర్తి రెండవ అరికేసరి ఆస్తాన కవి, కన్నడ ఆది కవి పంపడి సోదరుడు జినవల్లభుడు గంగాధరకు సమీపంలోని కుడిక్యాల బొమ్మలమ్మ గుట్టపై వేయించిన త్రిభాషా శాసనాన్ని గ్రానైట్ మాఫియా పరిధి నుంచి రక్షించిన చరిత్రకారులకు, రచయితలకు, కొండన్నపల్లి గ్రామస్తులకు ఆయన కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. 250 అడుగుల ఎత్తుగల ఈ కొండలోని గండశిలపై వేయించిన మూడు భాపల శాసనాన్ని, జైన ఆత్మంకరుల మూర్తులను, జినచ్కోశ్చరిని, పాదాలను చూచి ఇంటాక్ సభ్యులు అశ్వర్యపోయారు. ప్రాచీన తెలుగుభాష హోదాను సంపాదించడంలో ఈ శాసనం (తొలి తెలుగు వంద పదాలు 3 ఇందులో రాయబడ్డాయి) ఎంతగానో ఉపకరించిందని, వెయ్యేళ్ళ చరిత్ర గల ఈ శాసనాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దడమే గాకుండా, అద్వంకి బారువోజ తొలి తెలుగు శాసనం లాగా, కరీంనగర్ కలెక్టరేట్ కార్యాలయంలో ఈ శాసన నమూనా ఫలకాన్ని, తొలి కథాకారుడైన గుణాధ్యాది విగ్రహాన్ని నెలకొల్పాలని ఇంటాక్ ప్రతినిధులు డిమాండ్ చేశారు. రూ. 10 లక్షల నిధితో ఈ గుట్ట అభివృద్ధికి నిధులు కేటాయించబడ్డాయి.

కరీంనగర్ మండలం లోని నగునూర్ దేవాలయాలు, కాక తీయ చక్రవర్తి రుద్రదేవుని కాలంనాటివని, రామప్ప, వేయిస్తుంభాల గుడులు ఇక్కడి దేవాలయాల నిర్మాణాల తరువాత నిర్మించబడ్డాయని, నగునూర్ నల్గుడి (త్రికూటాలయం క్రీ.శ. 1271)ని పునర్ నిర్మించడానికి ఒక ప్రైవేటు ట్రిస్టు ముందుకు రావడం ముదావహమని ఇంటాక్ సభ్యులన్నారు.

బొమ్మలమ్మ గుట్ట, నగునూర్ నల్గుడి దేవాలయాల పునర్ నిర్మాణ పనులు జిల్లా పురావస్తు శాఖ నిపుణుల పరిధిలో జరగాలని, ప్రాచీన కట్టడాల పరిరక్షణ విధివిధానాలు పురావస్తు శాఖకే సొంతమని ఇంటాక్ రాష్ట్ర ప్రతినిధి వేదకుమార్ అభిప్రాయపడ్డారు. నగునూర్లో ఎరగుడి త్రికూటాలయం, బయ్యన్న గుడి, ప్రసన్న కేశవ ఆలయం, 3 ధ్వజస్తుంభాలతో పాటు ఇక్కడ ఉన్న 14 దేవాలయాలను పూర్తిగా రెవెన్యూ, పురావస్తు శాఖల సంయుక్తాధ్వర్యంలో దాక్షయొంటేషన్ చేయించి, హద్దులను సరి చేసి, దురాక్రమణలకు గురికాకుండా చూడాలని, ఇందుకు ఇటీవల 2010లో నవరించిన పురాతన కట్టడాలు, ప్రదేశాలు, అవశేషాల పరిరక్షణ చట్టాన్ని అమలు పరచాలని, ఇంటాక్ బృందంలో పర్యాటించిన జిల్లా చరిత్రకారులు డాక్టర్ మలయల్, సంకేపపల్లి నాగేంద్రశర్మలు

డిమాండ్ చేశారు. రక్షిత కట్టడాలకు 100, 200 మీటర్ల పరిధిలో నిర్మాణాలకు రాష్ట్ర పురావస్తుశాఖ అనుమతి అవసరమని, ఈ చట్టాన్ని కరినంగా అమలు చేయాలని ఇంటాక్ ప్రతినిధి వేదకుమార్ కోరారు. ప్రొదరాబాద్ అర్ధన్ హారిటేజ్ రెగ్యలేషన్ యాక్ట్సు రాష్ట్రమంతటా విస్తరించాలని కోరారు.

ప్రాచీన కట్టడాల పర్యాటన అనంతరం కరీంనగర్ లోని పురావస్తు సహాయ సంచాలకుల కార్యాలయంలో ఏర్పాటు చేసిన మీడియా సమావేశంలో వేదకుమార్తో సహ పురావస్తు శాఖ అధికారి మల్లికార్జున రావు, జిల్లా పిత్రోబ పెద్ది శ్రీనివాస్, భూమి రక్షణ సంఘం ప్రతినిధులు ప్రాఫేసర్ సూరేపల్ సుజాత, మావ్యాది సుదర్శన్, తెరవే జిల్లా శాఖ అధ్యక్షుడు గారోజు నాగభూషణం, శాతవాహన తెలుగు విభాగం సహాయ ఆచార్యులు తడవాల సుజాత, నాస్తిక సమాజం ప్రతినిధులు జీతి సారయ్య, కవులు అస్వపరం దేవేందర్, మోహది నారమి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

కరీంనగర్లో ఆరేళ్ళ కిందట ప్రారంభించిన శాతవాహన విశ్వవిద్యా లయంలో చరిత్ర, టూరిజం, పురావస్తు శాఖ విభాగాలను, అధ్యయన కోర్సులను ప్రారంభించాలని వీసీకి, రాష్ట్ర గవర్నర్కు ఇంటాక్ ప్రతి నిధులు విజ్ఞప్తి చేశారు. జిల్లాలో చరిత్ర పట్ల అవగాహన పెరుగుతోందని, చరిత్ర విద్యావేత్తలు విశ్వవిద్యాలయం కోర్సుల ద్వారా వెలుగులొకి వస్తారని పేర్కొన్నారు.

జిల్లాలోని ప్రాచీన జానపద కళలను, చెరువులను, సింగరేణి పాత భవనాలను, ఐవి శాఖ అతిథి గృహాలను, మానేరు నదిపై నిజాం కాలం నాటి పాత వంతెనలను, కరీంనగర్-జగిత్యాలలోని గడియారాలు, కమాన్ కట్టడాలను వారసత్వ సంరక్షణ పరిధిలోకి తేనున్నట్లు, జిల్లాలోని ప్రాచీన కోటులు, కట్టడాలు, గుట్టలు, గుహలు, జలపాతాలు, దేవాలయాలను డాక్యుమెంటేషన్ చేయస్తామని, వివిధ ప్రభుత్వ శాఖల సహకారం, వివిధ వృత్తి, కులసంఘాల సహకారంతో జిల్లాలో వారసత్వ కట్టడాలు, కళల పరిరక్షణకు ఇంటాక్ జిల్లా శాఖ కృషి చేస్తుందని ఇంటాక్ రాష్ట్ర ప్రతినిధి ఎం.వేదకుమార్ అన్నారు. కరీంనగర్లోని పురావస్తు శాఖ ముఖ్యజియాన్ని, భవనాలను ఆధునికరించాల్సిన అవసరం ఉందని, ఇవి శిథిల దశకు చేరుకుంటున్నాయని అన్నారు. జిల్లాలోని 400 ఏళ్ళ పైడిముడుగు మరిని పరిరక్షించాలని కోరారు.

శాతవాహనుల తొలిస్థావరమైన కోటిలింగాల లోని కోటులు, స్నానవాటికలు, బురుజులు, శ్రీపౌరుసాగర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణంలో మునగకుండా చూడాలని, ఇక్కడ ఆగిపోయిన పురావస్తు తవ్వకాలను సత్వరమే కొనసాగించాలని, సైట్ ముఖ్యజియాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని, కోటిలింగాలలో మునుల గుట్టను పరిరక్షించి, గ్రానైట్ మాఫియాపరం కాకుండా చూడాలని వేదకుమార్ డిమాండ్ చేశారు. జిల్లా కలెక్టర్, జిల్లామంత్రి శ్రీధర్ బాబు, సంబంధిత శాఖ మంత్రి వచ్చి వసంత కుమార్ను కలసి జిల్లా సమస్యలు వారి దృష్టికి తీసుకొనిపోనున్నట్లు తెలిపారు. ధూళికట్ట బోధ స్థాపన్ని అభివృద్ధి చేయాలని, పెద్ద చూంకోర్ శాతవాహనుల స్థావరంపై నేతల కన్న పడిందని, ఈ స్థావరాన్ని పురావస్తు శాఖ రక్షిత ప్రదేశంగా ప్రకటించి, అన్యాక్రాంతం కాకుండా చూడాలని జిల్లా ఇంటాక్ శాఖ కోరింది. రాష్ట్ర ఇంటాక్ శాఖ వెబ్‌సైట్సు తీర్చిదిద్దాలని, పత్రికను నిర్వహించాలని జిల్లా ఇంటాక్ శాఖ కోరింది.

- ఎస్.నాగేంద్ర శర్మ

సెప్టెంబర్ 2012, దక్కన్ల్యాండ్ మానపత్రిక

కొండలను కొల్లగొచుతున్న దోషిదీ

- సుజాత సూరేపల్లి

కరీంనగర్లో 550కి పైగా గ్రానెట్లు, క్రష్ణరకు (కంకర)కి అనుమతులు ఇచ్చినారు. అయితే ఏ ఒక్కటి కూడా నిబంధనలకు లోహాది ఉన్నాయినుకోవడం బ్రమనే అవుతుందేమో. దాదాపు సంవత్సరం నుండి తిరుగుతూ ఉంటే అనేక రకాలైన విషయాలు బయటవడుతున్నాయి. మైనింగ్ అధికారులు, పోలీసులు, రెవెన్యూ అధికారులు, వీరికి తోడుగా రాజకీయ నాయకుల హాస్తం అండగా ఉండని తెలుసుకోవడానికి ఎక్కువ సమయం పట్టలేదు. ముందుగా రాళ్ళు మాత్రం పోతున్నాయనే భాధతో మొదలైన ప్రయాణం, ప్రజలు, నీళ్ళు, పర్యావరణందాకా పోయింది. కొద్దిగా అనుమానంగా ఉన్నా కూడా ఇప్పుడు పూర్తిస్థాయిలో నివృత్తి అయింది. ఇక్కడి మిత్రులు నీళ్ళకు, గుట్టలకు ఉన్న ప్రకృతి సిద్ధమైన సంబంధాన్ని ఇంకా పరిశోధన్నానే ఉన్నారు. చుట్టుపక్కల ఉన్న ఇళ్ళు, పొలాలకి కలుగుతున్న తీవ్ర నష్టాన్ని, భిద్రమవుతున్న జన, జీవ, జంతుజాలాన్ని చూసి ఆవేశం పెల్లుబుకుతుంది. ఎందుకు ఇంత నిర్రిపుత్త జనాల్లో అని ఆరా తీస్తే, ఇంత దోషిదీ కూడా చాపకింద నీటిలా మెల్లగా జరుగుతోంది. దీని గురించి మాట్లాడాలంటే ఇది మేజర్ మైనింగ్ కిందకి రాదు అని అధికారులు తెలుపుతున్నారు. ఓవెన్కాప్ట్ మైనింగ్ లాంటివి మాత్రమే మేజర్ మైనింగ్ కిందకి వస్తాయి. అయితే అది సింగరేణి అధీనంలో ఉంటుంది కాబట్టి, పెద్ద పోరాటాలే చేయాల్సి వస్తుంది అని ప్రజలు భావించి ఉండొచ్చు.

ఈ సమస్య గురించి మాట్లాడాలంటే ముందుగా ఎక్కడనుండి మొదలు పెట్టాలో తెలియలేదు. పెద్దలు జగన్ మోహన్ రావుగారు ఏదోఒకటి చేయాలని పట్టుపట్టడంతో ఆలోచనలు మొదలయినాయి. ప్రతి ఊరికి కరపత్రాలు రాసుకొని ఆయన ఒక్కడే ముందుగా తిరిగినారు. ఎవరు పద్గా పట్టించుకోలేదు. తరువాత కుమార్, సుదర్శన్, మానవ హక్కుల వేదిక ద్వారా కొంత ప్రచారం జరిగింది. నెమ్మడిగా కొన్ని తెలంగాణ సంఘాలని కలుపుకొనిపోవడం ప్రారంభించాం. ప్రజలు కదలడం మొదలుపెట్టారు. అసలు సమస్య అంతా, అసలు ఇది సమస్య అని చాలమంది ప్రజలకు తెలియకపోవడం. చదువుకున్న వారికి కూడా. పద్గ రాతి బండలు లారీల మీదుగా తరలిపోతునే ఉన్నాయి. ప్రతిరోజు ఏదో ఒక ఊరిలో భ్లాస్టింగ్ శబ్దాలు వినపడుతునే ఉన్నాయి. అయితే గత సంవత్సరం బిల్ఫిపల్లిలో కొంత బ్రమపద్మాకప్రజలు తీవ్రంగా తిరగబడ్డారు. అక్కడ రెండువేలకి పైగా ఇందిరమ్మ ఇళ్ళ కడుతున్నారు. వాటికి నష్టం జరుగుతుంది. చుట్టూ పచ్చని పంట పొలాలు నాశనం అవుతాయి అని చెప్పడం జరిగింది. ముఖ్యంగా కొండపైన ఉన్న గుడి అంటే అక్కడ ప్రజలకు విపరీతమైన నమ్మకం. మొక్కలు, పండుగలు చేసుకుంటారు. కేవలం ఆ ఒక్క నమ్మకమే ఆ గుట్టని కాపాడగలిగింది. మీదియా పుణ్యమా అని అన్ని టివి చానళ్ళలో ప్రసారమైనది. అన్ని వార్తా పత్రికలూ ప్రచురించాయి. అది తాత్కాలికంగా నిలిపివేయబడ్డది. అది ఒక రాజకీయ నాయకుడి గ్రానెట్ కంపెనీకి సంబంధించింది. అక్కడి నుండి హన్స్‌బూద్ధ్ లంబాడాలు ప్రతిఫుటీంచారు. అక్కడ అడవిపందులు, ఎలుగుబంట్లు, కోతులు, కొండెంగులు ఉశ్శల్మీద పడి ఇండ్లని, పొలాలని పాడుచేస్తున్నాయని ప్రజలు తమ గోడు వెల్లబోసుకొని, క్యారీ మిషన్లని ధ్వంసం చేసారు. ఎక్కడ గొడవ జరిగితే అక్కడ రాజకీయ ప్రతినిధులు జోక్యం చేసుకోవడం, లేదా తెరవెనుక నుండి పావులు కదపడం చేస్తున్నారు. ప్రజలని కులాలుగా, మతాలుగా విడగొట్టడం, గొడవ చేసేవారిని బెదిరించడం రోజు జరిగే సర్వ సాధారణ విషయం.

ఒకవైపు ప్రజలను అప్రమత్తం చేస్తూనే మరోవైపు ప్రభుత్వం, మైనింగ్ అధికారుల చుట్టూ తిరగడం జరుగుతోంది. ఒకవైపు సమాచార హక్కుకింద సమాచారం సేకరించడం, దానిని కరపత్రాల రూపంలో ప్రజలకు తెలియజేయడం, మీటింగులలో మాట్లాడడం, అనేక సంఘాలని ఈ ఉద్యమంలో రమ్యుని ఆహ్వానించడం నేటికి కూడా జరుగుతోంది. ఈ క్రమంలోనే తెలంగాణ భూమి పరిరక్షల సంఘం అనే ఉద్యమవేదిక ఏర్పాటు చేసి, దాని ద్వారా జిల్లా కలెక్టర్, మైనింగ్ అధికారులకు, ఇతర ప్రభుత్వ శాఖలకి ప్రజా ప్రతిఫుటని తెలియజేస్తూ 'ఇల్లూ క్వారీలు, కరీంనగర్ గోరీలు' అని పలు రకాలుగా ప్రచార ఉద్యమం నడుస్తోంది. చాలా ఊర్లలో గ్రామ పంచాయతీ తీర్మానం అయినట్టు తెలియదు. సదరు జిల్లా రెవెన్యూ అధికారి లేదా మైనింగ్ కంపెనీ ముందుగానే ఒక లోఫోయకారి ఒప్పందాన్ని సర్వంచులతో లేదా కొద్దిమంది మనుషులతో జరువుకుంటారు. గంగాధర మండలం కొండనపల్లి ప్రజలు ఇప్పడు తిరుగుబాటు చేస్తున్నారు. మైనింగ్ ప్రదేశంలో బ్లాస్టింగ్ ను ఆపివేసి, మీడియా సహాయంతో, సాక్ష్యాధారాలతో పోలీసులకి కంప్లెంట్ ఇస్తే కీసం వారు నమోదు కూడా చేసుకోలేదు. అన్నారం గ్రామం మానకొండూర్లో కూడా ఇదే పరిస్థితి. అయితే ఒక రాజకీయ పార్టీ జోక్యంతో, వారుకూడా ధర్మ చేయడంతో కాని కంప్లెంట్ తీసుకోలేదు.

ఇక గంగాధర నాయకపోట్లు సున్నపురాయి కోసం అధికారులు సర్వే చేయడానికి వస్తే వారిని తరిమికొట్టారు. ఇక్కడి గుట్టలకు వారి జీవితాలకి మధ్య విడదీయలేని బంధాలు అక్కడికి పోతేకాని తెలియలేదు. ఇక్కడకేవలం మహిళలు ప్రత్యుష యుద్ధానికి దిగారు. అయితే ఇంకా భయంతోఛే ఉన్నారు. ఇక బొమ్మలగుట్ట, ఈ మధ్యకాలంలో విపరీతంగా ప్రాచుర్యంలో ఉంది. కారణం అక్కడ పురాతన తెలుగు, కన్నడ శిలా శాసనాలు, జైనుల చిహ్నాలు, పూజా స్తలాలు ఉండడం. ఉప్పు లింగయ్య అనే స్థానికుడు, అత్యంత పట్టుదలతో ఈ గుట్టకి జరిగే అన్యాయాన్ని బయటపెట్టి, అనేక విధాలుగా ప్రచారం చేయగా అనేకమంది హక్కుల కార్యకర్తలు, రచయితలు తరలివచ్చారు. ప్రముఖ రచయితలు కవితలు రాశారు. ఈ అంశానికి సంబంధించి అన్ని పత్రికలలో ఎవరో ఒకరు నేటికి రాస్తున్నారు. ఇంకా ఇంటర్నెట్లో కూడా ఈ సమాచారం పొందుపరచగలిగినం. ఇప్పటికి బొమ్మలగుట్ట ఆగగలిగింది.

ఈ మధ్యకాలంలో కర్రాటక సుప్రీం కోర్టు తీర్పు (సి.ఎ.నె.ఎ.నె.7042/2001 అండ్ విత్ డి.ఎ.నె. 7043/2001 ఆర్డర్ ఇష్టాండ్ బై సుప్రీం కోర్టు ఆఫ్ ఇండియా, 08-04-2009) గ్రావైట్లమీద ఇచ్చిన అతి ముఖ్యమైన మార్గదర్శక సూత్రాలు సంపాదించి వాటిని ఇక్కడ కూడా అమలుచేయాలనే డిమాండ్ పెడుతున్నారు. 1997 కర్రాటకలో ఓబియ్ పూజారి అనే ఒక వ్యక్తి ప్రజా వ్యాజ్యం (పిల్ నె. 17078) దాఖలు చేశారు. దానికి కర్రాటక ప్రైకోర్టు ఇద్దరు న్యాయమూర్తులతో కూడిన బెంచ్ 98లో అనుకూలంగా తీర్పునిచ్చింది ఇందులో మైనింగ్లు జనావాసాలకు, గుడులకు, బదులకు, నీటి వనరులకు, జాతీయ రహదారులకు కనీసం రెండు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉండాలని సూచించింది. అయితే దీనిని సవాలు చేస్తూ క్వారీ అసోసియేషన్ సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళింది. అక్కడ సుప్రీం కోర్టు 2009లో కర్రాటక ప్రభుత్వానికి కొన్ని మార్గదర్శక సూత్రాలను అనుసరించమని కోరింది. ఈ తీర్పులో ప్రజలకు క్వారీలవలన జరిగే జల, వాయు, శబ్ద కాలుప్యాలను వివరించింది.

ప్రజలకు అందులో ఉన్న అంశాలను వివరిస్తూ వారిని ఉద్యమాలవైపు మళ్ళీంచడానికి చేసే ప్రయత్నం అతి కీఫ్వమైనది. ముందుగా వారు ప్రభుత్వాలను ఎదిరించడం సాధ్యమేనా అనే ప్రశ్న వేస్తారు. ఈ దేశంలో ప్రజలు తమ హక్కులను తాము కాపాడుకోవడంలో కూడా అమాయకులే. వారికి హక్కులు అంటే తెలియదు. ప్రభుత్వం అంటే తిరుగులేనిది అంతే. గతి లేని పరిస్థితిలో ఉద్యమాలకు సిద్ధపడుతున్నారు. ఇక రెండవ ప్రశ్న మీకు ఏమి లాభం లేకపోతే మాదాక ఎందుకు వస్తారు అని. ఇది కూడా కష్టంగానే ఉంటుంది వింటే. కొన్ని రకాల సంస్థలవలన కేవలం డబ్బుకోసమో, లాభాలకోసమో, కొన్నిసర్లు పేరు కోసమో ప్రజల దగ్గరకు ఇతరులు పోతారు అని నమ్మకం కలిగించినవాళ్ళం మనమేనేమో. ఈ దేశంలో ఎసి రూముల్లో ప్రజల గురించి, చట్టాల గురించి చర్చలు ప్రజలు లేకుండా జరువుతారు. ఎంతో ఖర్చుపెట్టి సదస్యులను నిర్వహిస్తారు. గొప్ప సామాజిక కార్యకర్తలమని అనిపించుకుంటారు. వారు ఏం చేస్తారో మాలాంటి వారికి కాని, చదువులేని వారికి కానీ తెలియదు. అవి కూడా ఉద్యమాలే అంటారు పైగా ఒకవైపు ప్రజలు అనేక రకాలుగా ఇబ్బంది పడుతుంటే మరోవైపు ఇది నిరంతరం జరిగే పని. ఇక మైనింగ్, పోలీసు, కలెక్టర్, రాజకీయ ప్రతినిధులు కదలకపోవడంతో కోర్టులను ఆశ్రయించకతపులేదు.

అన్నారం, నందగిరి ప్రజలు కోర్టు నుండి స్టే ఆర్డర్లు తెచ్చుకున్నారు. ఈ పని ఎంతో ఖర్చుతో, సమయంతో కూడుకున్నది. అందరికి అందునా 550 క్యారీలకు ఈ విధంగా చేయడం చాలా కష్టం. ఇక తీవ్రంగా లాయర్ల వేటలో పడ్డాం. చాలామంది లాయర్లకు సమయం లేదు. సమయం ఉన్న లాయర్లకు సహానం లేదు. దబ్బు లేకుండ వారు పని చేయలేరు. ఇక్కడ మాత్రం బాలగోపాల్ని ఎన్ని వేలసార్లు తలచుకొన్నామో గుర్తులేదు. ఎప్పుడూ ఫోన్సేనించి వెంటనే సమాధానం దైర్యం చెప్పేవాడు, ఇప్పుడు అలాంటివాళ్ళు ఎవరు కనపడబ్లేదు.

ఇక ప్రభుత్వాధికారులకు కోపం వస్తే ఏం చేస్తారో అన్నారం గ్రామ ప్రజలను చూస్తే తెలుస్తుంది. అక్కడ కవిత అనే దళీత యువతి మండల ఆఫీసర్లుపైన ఎన్సి అత్యాచార నిరోధక చట్టం కింద కేసు నమోదు చేసారు. దానికి కూడా ఉద్యమం చేయాల్చి వచ్చింది. పోలీసు వారు కేసులుపెట్టారు. అయినా బెదరలేదు. ఈ కేసు విచారణకు వచ్చే సమయానికి కవితని తమ వాళ్ళతోటే తిట్టిపించడం, కుల బిషాపురణ చేయడం, ఆమెను పొదువు సంఘంలో నుండి తప్పించడం అనేక రకాలుగా కష్టాలు పెడుతున్నారు. ఇక అదే ఊరికి చెందిన మరో ఇద్దరు యువకులకు మాఫోయిస్టులతో సంబంధాలు ఉన్నాయని, కేసులు పెడతామని వారిని బెదిరంచడం, వారికి వచ్చే రేప్స్ కార్టులను, కుల, ఆదాయ ధృవ పత్రాలను ఇవ్వకపోవడం లాంటివి చేస్తున్నారు. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే ఎన్నో... కేసు వాపసు తీసుకునే దాక ఈ కష్టాలు తప్పవని రోజు గుర్తుచేయడం, మొత్తానికి సమైక్యంగా పోరాటం చేసిన ఊర్లని, మనుషులని ముక్కలు ముక్కలుగా చేస్తున్నారు అధికారులు, పోలీసులు. ఇక రాజకీయ నాయకులు వీరిని ఏమాత్రం పట్టించుకోవడంలేదు. ఒకరిద్దరు మాత్రం రహస్యంగా ముద్దతు తెలుపుతున్నారు.

విపరీతంగా జరుగుతున్న పర్యావరణ నష్టాన్ని పూర్చేదేవరు? ప్రకృతిసిద్ధమైన, అపురూపమైన రాతి సౌందర్యాలని, అక్కడి జంతు జాలాన్ని కాపాడేదేవరు? ప్రజల జీవన విధానాలని నాశనం చేస్తున్న మైనింగ్ మాఫియాని అరికట్టేదేవరు? ఇదోక పెద్ద ప్రశ్న. ఒకపైపు మైనింగ్వారు పట్టించుకోరు, మరోపైపు ప్రభుత్వ అధికారులు తప్పడు రిపోర్టులు ఇస్తా ఇబ్బడి ముఖ్యాగా అనుమతులు ఇస్తున్నారు. ఇక ఇక్కడ ఇరిగేషన్ వారికి, అసైన్స్ భూములకి, అటవీ భూములకి తేడా తెలియకుండానే గుట్టలకి అనుమతులు ఇస్తారు. గత సంవత్సరం కాలంగా జరుగుతున్న ఉద్యమం ఫలితంగా కలెక్టర్ కొన్ని కలినమైన నిబంధనలను పెట్టారు. అధికారాలు వికేంగ్రీకరించారు. ఇదివరకు కేవలం రెవెన్యూ అధికారుల చేతిలో అన్ని అధికారాలు ఉండేవి. నిబంధనలకు విరుద్ధంగా బెచ్చిరాజుపల్లీలో, అసైన్స్ భూములు ప్రజలతోటే వాపసు చేయించి, వాటిని మైనింగ్కు కేటాయిస్తా అనుమతులు ఇవ్వడం జరిగింది. అయితే ప్రజలు అందోళన చేయడంతో అధికారులు విచారణ జరిపిస్తున్నారు.

1972 యుఎన్ సదస్య పర్యావరణ నష్టాన్ని ఏన్విరాన్సెంట్ పైన స్టోక్పశోంలో జరిగింది. ఇందులో ముఖ్యంగా మైనింగ్ ఆపరేషన్లో ప్రజలను, పర్యావరణాన్ని కాపాడాలని కొన్ని రెగ్యులేషన్స్ చేసింది. దీనికి మనదేశం కూడా సంతకం చేసింది. ఈ విధంగా గుట్టలను పోగొట్టుకుంటే, తీవ్రమైన జలవనరుల విధ్వంసం జరుగుతుంది. ఆరోగ్యం అటకెక్కుతుంది. ఇప్పటికే శ్వాస సంబంధిత వ్యాధులు ఎక్కువైనాయి. చాలాచోట్ల నీటి ఊటలు ఎండిపోయాయి. ఎలగండల లాంటి గ్రామాలలో ఎలుగుబంట్లు ప్రజలమీదకి వచ్చి గాయపరుస్తున్నాయి. అడవి పందులు, నెమక్కు, ఇతర జంతువులు, పక్కలు నీడ లేకుండా పోతున్నాయి. చుట్టూ ఉన్న పచ్చని పొలాలు పంటలకి పనికిరాకుండా పోతున్నాయి. దగ్గరలో ఉన్న ఇండ్లు బీటలువారుతూ, ఇళ్ళ పై కప్పులు ఎగిరిపోతున్నాయి. ఇక పెద్దపెద్ద రాళ్ళు తీసుకుపోవడంవల్ల రోడ్లు ఎందుకూ పనికిరాకుండా పోతున్నాయి. గుట్టలపై తేనె, సీతాఫలాలు, కట్టలు మొదలగువాటిని అమ్ముకొని బతికే కులాలు, గొర్రెలు, మేకలు ఇతర పశువులు కానే గొల్లలు, గీత కార్పికులు అందరూ జీవనోపాధిని కోల్పోసున్నారు. అతి పురాతనమైన రాతి కట్టడాలు, కోటలు, బురుజులు, బౌద్ధ, జైన చిహ్నాలు కోల్పోసున్నాం. ఇక రాయే కదా అని ఊరుకుంటే, రేపు ఈ ప్రాంతం ఎడారి కాక మానదు.

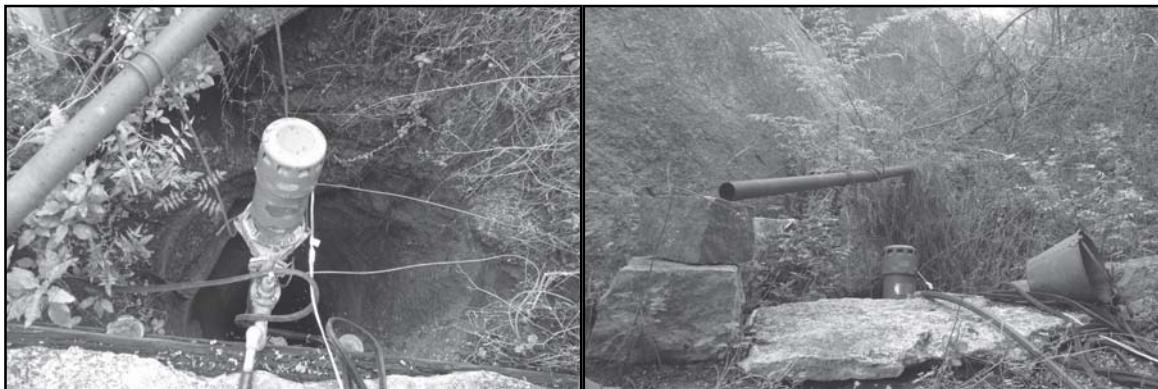
మన గుట్టలను డబ్బు సంచుల్లాగా చూస్తున్న మాఫియా, రాజకీయ నాయకులు, హోసంగా చూస్తున్న మనం, జనం... రేపటి ఎడారి తెలంగాణి తలపిస్తున్నాయి! ఉద్యమాల యుగం మనది! ఉద్యమం తప్ప వేరే మార్గం లేదు మనకి!

వీక్షణం జనవరి 2011

- సుజాత సూర్యాపల్లి

వనరుల దోషిదీ పైన ఉద్యమిద్దాం

- శ్రీనివాస్ దాసరి

ఈ ఫోటోలో కనబడుతున్న చేదబావి కొన్ని ఏండ్రుక్రింద చింతగట్టు అనే గ్రామంలో (వరంగల్కి అతి సమీపంలో) ఒక గుట్టమీద బండల మధ్య త్రవ్యబడింది. ఆ ఊర్లో అనేక బావులు తవ్వినా కూడా ఎక్కడా చుక్క నీరు పడలేదు. ఆ ఊర్లో ఒక పెద్దాయనకి ఒక ఆలోచన వచ్చి కొన్ని ఏండ్రుక్రిందం ఈ బావిని గుట్టల మధ్య త్రవ్యంచాడు. ఇప్పుడు ఈ బావి ఆ ఊరు మొత్తానికి మంచినీటిని ఇస్తున్నది. ఈ బావిని చూసిన మేము చాలా ఆశ్చర్యపోయాం.

అసలు విషయం ఏంటే అంటే!

ఇంత మంచి చరిత్ర ఉన్న ఈ గుట్టని తవ్వడానికి సీమాంధ్ర పెట్టుబడి పెత్తందారులు మన ద్రోహులతో కలిసి రు గుట్టను నాశనం చేయడానికి సిద్ధం అయ్యారు.

తెలంగాణ ఉద్యమం మనం చేస్తున్నాం! బానే ఉంది!

కానీ ఉద్యమం ఒకవైపు ఉవ్వెత్తున సాగుతుంటే మరోవైపు మన వనరులు, మన సంపద దోచుకోబడుతున్నది. అందుకు నిదర్శనమే ఈ చింతగట్టు ఊరిలోని ఈ రమణీయమైన గుట్ట.

- ఈ గుట్టని కొంతమంది పెట్టుబడిదారులు తవ్వి ఇక్కడి బండని విదేశాలకు ఎగుమతి చేస్తున్నారు. ఇలాంటి గుట్టలు తెలంగాణా మొత్తంమీద 3500 ఉన్నాయి. ఒక్క వరంగల్ జిల్లాలోనే 350కిమీగా ఉన్నాయి. వీటిని త్వడం వలన ఆ ఊర్లలో మొత్తం జనజీవనం అస్తవ్యస్తంగా తయారై మొత్తం ఊర్లు ఊర్లే నామరూపాలు లేకుండా పోతున్నాయి. అక్కడి ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు.
- గుట్టలు మేఘాలను ఆపి వర్షాన్ని కురిసేటట్టుగా చేస్తాయి. నీటిని పీల్చుకొని ఎల్లపుడు కుంటలను, చెరువులను నీటితో నింపుతాయి. ఆ గుట్టలను తీసేయడంతో కొన్ని వేల చెరువులు నాశనం అయిపోతున్నాయి. పంటలు, తోటలు, తాటిచెట్లు, సీతాఫలాలు లాంటి అనేకం మనం కోల్పోతున్నాం, వీటిమీద ఆధారపడ్డ అనేక కుటుంబాలు రోడ్డున పడుతున్నాయి.

- బ్లాస్టింగ్ చప్పుళ్ళతో చుట్టుపక్కల ఇండ్యు పరైలు వచ్చి కూలదానికి సిద్ధంగా ఉంటాయి.
- కొండలు, గుట్టలు చరిత్రకు ఆనవాళ్ళు. కొన్నివేల సంవత్సరాల గుర్తులు, చారిత్రక కట్టదాలు, శాసనాలు, గుళ్ళు, గోపురాలు అన్ని అనేక గుట్టలమీద ఉన్నాయి. ఈ తవ్వకాలతోటి అవన్నీ అవతరిస్తున్నాయి.
- బ్లాస్టింగ్ ద్వారా వచ్చే సన్నని రాయి దుమ్ముతోని ప్రజలు అనేక శ్యాసకోస సంబంధిత వ్యాధులు వస్తాయి. ప్రజలు అనేక రోగాలబారిన పడుతున్నారు.
- అనేక సహజ వనరులున్న మన తెలంగాణను కాపాడుకోకుండా, తెలంగాణా గురించి మాట్లాడటానికి మనం అర్పులం కాదు.

రేపటి తెలంగాణ చరిత్రలో ఏం మిగులుతుంది?

“వ్రిటిపోడు పోతూ పోతూ భారతదేశాన్ని ఖాళీ చేసి, ఉన్నవన్నీ దోచుకుని, సకల సంపదలను కొల్లగొట్టి, ముక్కలు ముక్కలుగా విడగొట్టి బయటికి పోయినంక కూడా దోచుకోవడానికి కొద్దిమంది చెంచాలకి ప్రభుత్వాన్ని అప్పజెప్పిపోయింద్రు.”

మన తెలంగాణాకూడా అలానే కావడానికి సన్నద్ధం అయ్యంది. అంతా దోచుకున్నాక మన తెలంగాణ ఇచ్చి ఏమి లాభం?

తెలంగాణ కోసం ఉద్యమాలు ఎంత చేస్తున్నామో, తెలంగాణలోని వనరుల దోషిదీషైన కూడా అంతే చేయాలి అనేది నా అభిప్రాయం.

తెలంగాణ నెటిజన్స్ ఫోరం (టిఎన్ఎఫ్) ఈ దిశగా కూడా ఉద్యమాలు చేయడానికి సన్నద్ధం అవుతుంది. దీనికోసం మీ సహా సహకారాలు కోరుతూ

- శ్రీనివాస్ దాసరి
టిఎన్ఎఫ్

వెయ్యేళ్ళ చరిత్రకు ఆనవాలు బొమ్మలమ్మ తల్లి గుట్ట

- రెండు రాజేష్

ఆ గుట్ట స్థానిక ప్రజలు కోర్కెలు నెరవేర్చే కొంగు బంగారం.

కైతుల పాలిట కల్పవల్లి. యేరులకు, సెలయేళ్ళకు, చెరువులకు మాతృక.

ప్రకృతి, పర్యావరణానికి పెట్టిన పేరు. సందర్భకులకు, భక్తులకు ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం.

చరిత్రకారులకు, సాహితీవేత్తలకు, పరిశోధకులకు సహజ రాతి గ్రంథం.

శిల్ప సాందర్భానికి ఘండోభరితమైన కందానికి జన్మనిచ్చిన తల్లి. మూడు భాషల శాసనమున్న అరుదైన క్షేత్రం.

వెయ్యేళ్ళ ఈ చారిత్రక క్షేత్రం ఎన్నో రకాల పరీక్షలను తట్టుకొంది. కానీ, ఆధునిక ప్రభుత్వాలతో చెట్టాపట్టాలు వేసుకొన్న మైనింగ్ మాఫియా కోరల్లో చిక్కుకొని విలవిల్లాడింది. చివరకు స్థానికుల పోరాటంతో సురక్షితంగా బయటపడి అందరినీ అలరిస్టోంది. మరి ఆ బొమ్మలమ్మ తల్లి గుట్టపై ‘బతుకమ్మ’ ప్రత్యేక కథనం.

కరీంనగర్ జిల్లా కేంద్రానికి 18 కి.మీ. దూరంలో గల గంగాధర మండలం కొండన్నపల్లి, కురిక్కాల గ్రామాల శివారుల్లో గంభీరంగా, కూర్చొని ఉన్న వృషభం (ఎడ్డు)లా, అతిమానోహరంగా కనిపించే బొమ్మలమ్మ గుట్ట వెయ్యేళ్ళ చరిత్రకు సాక్షి.

క్రీ.శ. 750-973 సంవత్సరాల్లో ఉత్తర తెలంగాణలోని కరీంనగర్ (సభ్యినాడు), ఆదిలాబాద్, నిజాముబాద్ ప్రాంతాలు వేములవాడ చాళుక్యుల పాలనలో ఉండేవి. వేములవాడ చాళుక్యులు రాష్ట్రకూటులకు మిత్రులుగా, సామంతులుగా ఉండి తూర్పువైపు తమ రాజ్యాన్ని విస్తరింప జేసుకున్నారు. పీరి కాలంలో జైన మతానికి, కన్నడ, తెలుగు భాషా సాహిత్యాలకు విశేషమైన ఆదరణ లభించింది. వేములవాడకు 20 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న బొమ్మలమ్మ గుట్ట పీరి కాలంలో ఒక గొప్ప జైన కేంద్రంగా, సాహితీ క్షేత్రంగా విరాజిల్లింది. ఇక్కడి కొండలు, చెరువులు, ఉద్యానవనాలు సాహితీ సంబంధమైన పేర్లతో పిలువబడినట్లు చారిత్రక ఆధారాలున్నాయి. ముఖ్యంగా వేములవాడ చాళుక్యుల కాలం కన్నడ భాషకు స్వర్పర్యామంగం లాంటిది. వేములవాడ చాళుక్యుల పరిపాలనలో ప్రముఖ రాజైన రెండవ అరికేసరి (క్రీ.శ. 930-955) వద్ద కన్నడ కవిత్రయంలో ఒకరైన పంపకవి (మిగిలిన ఇద్దరు పొన్న, రన్న) ఆస్థాన కవిగా వెలుగొందాడు. పంపకవి అరికేసరిని కీర్తిస్తూ ‘విక్రమార్జన విజయం’ ‘జిన పురాతా’ మనే జైన మత కావ్యాలను రచించాడు. పంపకవికి తమ్ముడైన జీన వల్లభుడే బొమ్మలమ్మ గుట్టను కేంద్రంగా చేసుకొని జైన మతాన్ని ప్రచారంలోకి తెస్తూ కన్నడ, సంస్కృత, తెలుగు భాషల్లో (త్రిభాష) శిలా శాసనం రాయించాడు.

శిల్ప సాందర్భం

చూడటానికి వృపభాకారంలో ఉండే గంభీరమైన ఈ గుట్టపై నల్లని రాళ్ళు, పచ్చని చెట్ల మధ్య నుదుటి మాదిరిగా భావించే సుమారు 100 అడుగుల ఎత్తు, 80 అడుగుల పొడవు, 50 అడుగులు వెడల్పు గల అతి పెద్ద గండశిల (సిద్ధశిల) ఆ కాలంలో జన వల్లభుడిని ఆకర్షించింది అంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఈ గండశిలప జైనమత

దేవతలైన జైన చక్రేశ్వరి (యక్షిణి) మహా ప్రతిమ ఉంది. స్థానికులు దీనినే ‘బొమ్మలమ్మ తల్లి’గా కొలుస్తారు దానికి ఇరువైపుల మూడు చొప్పున జైన పరిచారకుల విగ్రహాలు, పై వైపున జైన మత ఆధ్యంత తీర్థంకరులైన వృషభనాథుడు, పార్వత్యానాథుని విగ్రహాలు, కింది వైపున గరుడ వాహనం ఉన్నాయి. ఈ విగ్రహాలన్నే దిగంబర విగ్రహాలే. ఇవి జైన మత సంబంధమైనవి అయినప్పటికే ప్రస్తుతం హిందువులైన స్థానిక, సమీప ప్రాంత ప్రజలు వీటిని భక్తితో కొలుస్తున్నారు.

బొమ్మలమ్మ తల్లి చక్రేశ్వరి దేవి గ్రావేయక, కేయారలు, ముకుంర, కంకణాలు, కటిభండలు వంటి ఆభరణాలు ధరించినట్లు స్పష్టంగా చెక్కినారు. జైన మతానికి సంబంధించి ఈ యక్షిణి విగ్రహాన్ని డక్కిణ భారతదేశంలో లభిస్తున్న అరుదైన అతి పెద్ద యక్షిణి విగ్రహంగా చరిత్రకారులు భావిస్తున్నారు. గుట్టపైన విగ్రహాలు చిరు దరహసంతో, మనోహర వదనంతో, యోగముద్రలో జీవం ఉట్టి పడినట్లుగా ఉంటాయి. సిద్ధశిలను ఆనుకొని వాకిలి (తొక్కుడు బండ)గా ఉండే మరో పెద్ద శిలపై జైన మత మొదటి తీర్థంకరులైన వృషభనాథుని పాదముద్రలు చెక్కబడి ఉన్నాయి.

కందానికి జన్మనిచ్చిన తల్లి

గుట్టపై ఉన్న చక్రేశ్వరి విగ్రహం కింది వైపున 11 వరుసల్లో 20 అడుగుల వెడల్పుతో అతిపెద్ద శాసనం సంస్కరం, కన్నడ, తెలుగు భాషల్లో వేయించబడింది. క్రీ.శ. 946 సంగాలో జనవల్లభుడు ఇక్కడ వసతి ఏర్పాటు చేసుకొని రాయించిన ఈ శిలాశాసనం తెలుగు భాషా పరిణామ క్రమంలో ఒక మైలు రాయి అని చెప్పవచ్చు. ఈ శాసనం సంస్కృతాక్షరం ‘ఓం’ కారంతో ప్రారంభమైన సంస్కృత, కన్నడలతో కొనసాగించి తెలుగు కండ పద్యాలతో ముగించారు. శాసనం చివర్లో మూడు తెలుగు కండపద్యాలు ఉన్నాయి. జన వల్లభుని బహు భాషాభిమానం, భాషాపటిమను బట్టి, తెలుగుభాష వెయ్యిన్నాట యూచై ఏండ్ర క్రితమే ఛందస్తుతో కూడిన కందంతో పరిపూర్ణత చెందిందనటానికి ఈ శాసనమే శిలా సాక్ష్యం.

నన్నయ్య (క్రీ.శ. 1050) సుమారు 100 ఏండ్ర ముందే ఈ ప్రాంతంలో జరిగిన బహుభాషా వాజ్ఞయంతో పాటు తెలుగు భాషా వికాసంలో ఎంతటి ప్రముఖ స్థానం ఉందో చెప్పవచ్చు. పై మూడు భాషలూ కేంద్ర ప్రభుత్వంతో ప్రాచీన భాషా హోదా పొందినవే. ముఖ్యంగా డక్కిణాది భాషలైన తెలుగు, కన్నడ భాషలకు ప్రాచీన భాష హోదా లభించడానికి ఈ శాసనం ఎంతగానో ఉపకరించిందనటంలో సందేహం లేదు.

ఈ శాసనాన్ని తొలుత ప్రముఖ సాహితీవేత్త డా॥బిరుదురాజు రామరాజు గుర్తించగా, 1966లో అప్పటి ప్రభుత్వ పురాతన వస్తు శాఖాధికారి డా॥ నేలటూరి వెంకట రమణయ్య అచ్చులు తీసి, శాసన లిపిని పరిష్కరించి వెలుగులోకి తెచ్చారు. కాగా, కరీంనగర్ జిల్లాకు చెందిన ప్రముఖ కవి డా॥ మలయ్యీ పరిశోధనల ఫలితంగా బొమ్మలమ్మ గుట్టకు సాహిత్య-చరిత్ర రంగాలలో ప్రముఖ స్థానం లభించింది. ఆయన సాహిత్య పరిశోధన వల్లే తెలుగులో మొదటి కండ పద్యం పుట్టిన ప్రదేశం బొమ్మలమ్మ గుట్ట అని, ఈ శాసనం వేసిన జిన వల్లభుడే కరీంనగర్ జిల్లాలో మొదటి తెలుగు కవి అని తెలిసింది. కరీంనగర్ జిల్లా సాహిత్య చరిత్ర పరిశోధక గ్రంథంలో ఈ విషయాన్ని సమూలంగా వివరించినందుకు గాను మలయ్యీతో ఉస్కాన్నియా విశ్వపవిద్యాలయం డాక్టరేట్ అందజేసింది.

శాసనంలో వృషభాద్రి కొండ సుప్రసిద్ధ జైన క్షేత్రమని, ఎల్లప్పుడూ జైన మునీశ్వరులు, జినుల రాకపోకలతో ప్రతిధ్వనులతో మహా కోలాహలంగా ఉండేదని, జిన వల్లభుడు సంగీత పరుడు, ప్రియబాహిణుడు, సాధువులకు ఉపకరించేవాడని, జిన భవనాలు నిర్మించడం, జినపూజలు చేయడం, జిన మునులకు నచ్చిన భోజనాలు పెట్టడంలో ఇతర జినమనులెవ్వరూ జినవల్లభునితో సరిరారని, సూర్యానితో సమానంగా వెలుగు వారును, జిన వల్లభునితో సరితూగే మరే కవులూ లేరని జిన వల్లభుడు జనమని, అతడు గుణ పక్షపాతి అని శాసనంలోని తెలుగు కండపద్యంలో ఉంది.

ఇంకా శాసనంలో జిన వల్లభుని వంశవ్రక్షం, ధర్మపురిని జినపల్లభుని సోదరుడైన వంప మహాకవికి రెండవ అరికేసరి రాజు అగ్రహంగా ఇచ్చిన విషయాన్ని, వంపకవి అరికేసరిని కీర్తిస్తూ రచించిన విక్రమార్పున విజయం

ప్రస్తావన శాసనంలో ఉంది. జిన వల్లభుడు బొమ్మలమ్మ గుట్ట సమీపంలో 'త్రిభువన తిలకం' అనే జైన వసతి, 'మదన విలాసం' అనే తోటను, తన సోదరుడు పంపకు గల బిరుదు 'కవితా గుణ వర్ణనము' అనే పేరున చెరువు తవ్వించి దానికి ఆ పేరు పెట్టడు. ఇప్పుడు ఈ చెరువును పాత చెరువు అంటున్నారు.

అలాగే, మండల కేంద్రం గంగాధర (గుట్టకు 2.కి.మీ. దూరంలో ఉంది) వేములవాడ చాళుక్యులకు ఉపరాజధానిగా ఉండినట్లు, ప్రముఖ ప్రచిన కవి సోమదేవ సూరి యశ్శిలకు చంపూ అనే సంస్కృత కావ్యాన్ని గంగాధరలోనే ఉండి రచించినట్లు తెలుస్తున్నది. (ఈయన వేములవాడ చాళుక్యరాజు వద్ద ఆశ్రయం పొందాడు). వాగరాజు తమ్ముడు బద్దెరుడు కూడా గంగధరను కొంతకాలం పాలించినట్లు తెలుస్తోంది.

బొమ్మలమ్మ గుట్ట పరిరక్షణ

ఎంతో ఘనమైన చరిత్ర కలిగిన బొమ్మలమ్మ గుట్టను, వలస ప్రభుత్వాలు గ్రానైట్ మాఫియాకు అప్పగించి సొమ్ము చేసుకోవడానికి పథకం పన్నాయి. రహస్యంగా చకచక పైళ్ళు కదిలించారు. అమూల్యమైన చారిత్రక సాహిత్య సంపద ఉన్న కొండకు వెలకట్టి 11 ప్యాకేజీలుగా గ్రానైట్ వెలికితీతకు ప్రభుత్వం రంగం సిద్ధం చేసింది. సుమారు 50 ఎకరాల్లో 300 మీటర్ల ఎత్తులో ఉన్న గుట్టకు గుట్టు చప్పుడు కాకుండా అనుమతి ఇచ్చిన విషయాన్ని సమాచార హక్కు చట్టం ద్వారా సేకరించిన స్థానికులు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమం లేవదీశారు. దీనికి కపులు, సాహితీ అభిమానులు, రచయితలు, చరిత్రకారులు, పరిశోధకులు తమ కలాలు, గళాలు కలిపారు. ప్రభుత్వం నిర్లక్యం చేసిన చారిత్రక సంపదను, స్థానికులు, జిల్లాకు చెందిన కపులు, చరిత్రకారులు గుట్ట ప్రశాస్తిని ప్రచారం చేస్తుండగానే, దాన్ని పిండి చేయాలనే కుట్టి జీర్ణించుకోలేక పోయారు. 'బొమ్మలమ్మ గుట్ట పరిరక్షణ సమితి'ని ఏర్పాటు చేసి కొండన్నపల్లె కురిక్కాల ప్రజలు వినుత్తు రీతిలో చేసిన ఉద్యమం కూడా మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కదిలించలేదు. కర్రాటక ప్రజల్ని, ప్రభుత్వాన్ని మాత్రం కదిలించింది. నాటి కర్రాటక ముఖ్యమంత్రి (యాడ్యూరప్ప), అప్పటి మన ముఖ్యమంత్రి (రోశయ్య బెంగుళూరు సందర్శించినప్పుడు)తో జరిగిన బహిరంగ సభలో గ్రానైట్ లీజుల్ని రద్దు చేయాలని కోరారు. అప్పుడు కంగుతిన్న మన సీమాంధ్ర ప్రభుత్వం గ్రానైట్ లీజులన్నింటినీ రద్దు చేయటమే కాకుండా, బొమ్మలమ్మ గుట్టను చారిత్రక పరిరక్షిత ప్రదేశంగా గుర్తిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ జీ.వో జారీ చేసి రెండుస్తూర సంవత్సరాలు గడిచినా ప్రభుత్వం ఇక్కడ ఎటువంటి అభివృద్ధి పనులు చేపట్టలేదు. స్థానికులే 'బొమ్మలమ్మ గుట్ట అభివృద్ధి కమిటీ' ఏర్పాటు చేసుకొని గుట్టకు వచ్చిపోయే యాత్రికులకు, భక్తులకు అవగాహన కల్పిస్తున్నారు. గుట్టను చేరుకోవడానికి సరైన రోడ్సు సాకర్యం లేదు. గుట్టపైకి ఎక్కడానికి మెట్లు లేక సందర్శకులు అవస్థలు పడుతున్నారు. గత సంవత్సరం(2012) పర్యాటక దినోత్సవం సందర్శంగా జిల్లా కలెక్టర్ గుట్టను సందర్శించి వివిధ అభివృద్ధి పనులకు నిధులు మంజూరు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించినా ఇంతవరకు అది కార్యరూపం దాల్చలేదు.

- రేండ్ర రాజేష్

20-10-2013, నమస్తే తెలంగాణ, (బతుకమ్మ సందే స్పేషల్)

చెరువులను కాపాడాలె

- జమ్ముల దామోదర్

తెలంగాణ ప్రాంతం నుంచి ఏటా ఎంతో నీరు సముద్రం పాలవుతుంది. దీన్ని నివారించే వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడం కలగానే మిగిలిపోతున్నది. వలస పాలనతో తెలంగాణలోని చెరువులు, కుంటలు భిన్నాభిస్ఫుషుయ్యాయి. సాగునీరు అన్నదాతకు అందకుండా పోతున్నది. ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దే పాలకులు లేరు. తెలంగాణలో తెగిన చెరువులు, కుంటలను ఇప్పుడే మరమ్మతు చేసుకుంటే నీరు వృధా కాకుండా చెరువులు, కుంటల్లో నిల్వ చేసుకోవచ్చు. 2009లో వచ్చిన భారీ వర్షాలకు అనేక చెరువులు, కుంటలు తెగిపోయాయి. ఆ చెరువులకు ఇప్పుడు మరమ్మతు చేస్తే ఎక్కువ నీరు నిల్వ చేసి, ఆయకట్టు పెంచుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. పూడికలు, గండ్లు తూముల శీధిలాపస్తకు చేరటంవల్ల చెరువుల్లో నీరు నల్చుకపోగా వృధాగా పోతుంది. ప్రభుత్వం చేపడుతున్న చర్యలు నిప్పుయోజనం అవుతున్నాయి. తెగిన కట్టలను తొలకరి ముందే హడావుడిగా మట్టితో మరమ్మతులు చేస్తున్నారు. అవి చిరుజల్లులకే దెబ్బతింటున్నాయి. దీంతో వాటికి కేటాయించిన నిధులు దుర్యోగ్యాగం అవుతున్నాయి.

రాష్ట్రంలో 70వేల చెరువులు, 400 కుంటల వల్ల 200 టీఎంసీల నీళ్ళు నిల్వ ఉండేవి. దీంతో 13 లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరిందించేవి. కానీ ప్రస్తుతం ఇందులో 60 శాతం చెరువులు ఆక్రమణకు గురయ్యాయి. సీమాంధ్ర పాలకులు ఆక్రమించిన వారిపై చర్యలు తీసుకున్న పాపాన పోలేదు. ఒక్కే టీఎంసీ తో ఎనిమిది వేల ఎకరాల మాగాణి, 12 వేల ఎకరాల ఆరుతడి పంటలు సాగుచేయవచ్చు. చెరువులు బాగుచేసి, సంరక్షించుకుంటే నాలుగింతల అదనపు భూమిని సాగుచేయడానికి, అధికోత్సత్తుతో సాధించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. చెరువుల వ్యవస్థ ప్రాధాన్యాన్ని గుర్తించటంలో నేటి పాలకులకు చిత్తశుద్ధి కరువైంది. గతంలో పాలకులు చెరువులు, తూములను పక్షుంధీగా నిర్మిస్తే, నేడు వాటికి మరమ్మతులు కూడా చేయలేని దౌర్ఘాగ్యం పరిస్థితి దాపురించింది. గతంలో అన్నదాతలు ఐక్యంగా శ్రమదానంతో చెరువులు తవ్వుకునికట్టలు పటిష్టం చేసుకుంటే, నేటి పాలకులు ఆ పనులను గుత్తేదారులకు కట్టబెట్టి, దోచుకునే అవకాశం కల్పిస్తున్నారు. అధునాతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, యంత్రాలను వినియోగించి నిర్మించిన పనుల్లో కూడా నాణ్యత లోపిస్తున్నది. ఒక్కవానకే చెరువులు, కుంటలు తెగిపోతున్నాయి.

ఇందిరమ్మ చెరువుల పథకం కింది చేపట్టిన మరమ్మతుల పనుల్లో అడుగడుగునా అవినీతి రాజ్యమేలింది. ఒక్క చెరువులోనూ సక్రమంగా పని జరగలేదు. 50 వేల చెరువులకు మరమ్మతు అవసరమని అధికారులు ధ్వనికరించగా, 2007 నుంచి గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం కింద మర్కుతులు చేపట్టారు. వీటికి వేలకోట్ల రూపాయలు కేటాయించి 25వేల చెరువుల్లో పూడిక తీయడం, కట్టల మర్కుతుల పనులు మాత్రమే చేశారు.

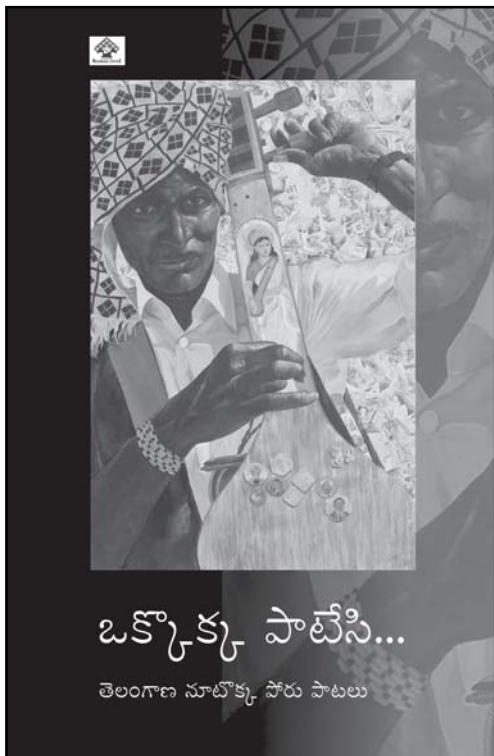
గతంలో పాలకులు చెరువుల నిర్మాణ విషయంలో చాలా శక్షిప్తి వహించేవారు. చెరువులు నిర్మించాలంటే కట్ట నిర్మాణాల్లో వాడిన మట్టిని ఏనుగులో తొక్కించి పటిష్టం చేసేవారు. కట్టలోపలి వైపు అమర్చిన రివిట్స్‌మెంట్ రాళ్ళు, తూములు అందుకే ఇప్పటికే పట్టుత్వం కోల్పోలేదు. నాటి ఇసుక-సున్నపు నిర్మాణాలు నేటి సిమెంట్ - ఇసుము, కాంక్రీట్‌కంటే గట్టిగా ఉండేవి.

పాలకులు చిత్రపద్ధతితో గుత్తేదారులపై నిరంతరం నిఘూ పెట్టి, చిన్న నీటి పారుదల రంగానికి నిధుల కేటాయింపులు పెంచి, శాశ్వత మరమ్మతులు చేయించాలి. చెరువులు, కుంటల్లో పేరుకుపోయిన పూడికలు తీసివేస్తే చెరువులు బాగుపడతాయి. చెరువుల భూములను సర్వే చేయించి చెరువులు, కుంటలు ఆక్రమణలకు గురికాకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. తూములు, క్వార్ట్లు, కాలువలు, రివిట్మెంట్లు నిర్మాణంలో నాణ్యత లోపించకుండా, అవకతవకలకు పాల్పడకుండా నిరంతర పర్యవేక్షణ చేయాలి. సాగునీటి చెరువుల సంరక్షణ విషయంలో రైతులంతా ఐక్యంగా వ్యవహారించాలి. కంప చెట్లను, పూడికలను శ్రమదానంతో తొలగించుకుని చెరువులను సంరక్షించుకోవాలి.

- జమ్ముల దామోదర్

19/05/2012, సమస్త తెలంగాణ

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ నూతన ప్రచురణ

రాష్ట్ర సాధన విజయానికి రెండు దశాబ్దాల ప్రజల వీరోచిత పోరాట చరిత్ర ఉంది. ఆద్యంతాలలో సాహిత్యం, కళలు ఉద్యమంతో పెనవేసుకొని పోయాయి. రాజకీయంగా నిరాశ పొందినప్పుడల్లా కళా సాహిత్యాలు కొత్త ఆశాసన ఇచ్చాయి.

వేలాది కవులు, కళాకారులు, రచయితలు తమ కలాలను, గళాలను పోరాట బరిలో పునీతం చేశారు. దేశంలో ఇంత సుదీర్ఘమైన, ముమ్మరమైన సృజనాత్మక వత్తాసు ఏ ప్రజాస్వామిక ఉద్యమానికి లేదు. అందుకే ఈ వారసత్వం కొనసాగాలి. రేపటి ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ నిర్మాణంలో కలాలు ప్రజల తరపున నిలబడాలి. ఒక కొత్త చరిత్ర పునాదులను నిర్మిస్తూ పోవాలి. ప్రజల త్యాగచరిత్ర సూఫ్రీతో, నిన్నటి ఆటా, పాటా, రాతల బాటలో ముందుకు కదులుదాం! అందుకే తెలంగాణ మహాత్మర గాన సాహిత్య సంప్రదాయాన్ని ప్రతిభింబించే తోలి సంకలనాన్ని మీకు అందిస్తున్నాం.

ఒక్కొక్క దోటేసి...

తెలంగాణ నూటాక్క పోరు పాటలు

ప్రచురణ కాలం : ఏప్రిల్, 2014

సంపాదకులు
జయధిర్ తిరుమలరావు

వెల : రూ 150/-

మన చెరువుల గాఢ

- బతుకమ్మ (సండే స్పెషల్)

బకసారి పైదారాబాద్ చరిత్రను తవ్వితే బహుళ అంతస్థల పునాదుల్లో కనుమరుగైన ఎన్నో అందమైన చెరువులు మన కళ్ళముందు సాజ్ఞాత్మకిస్తాయి. సీమాంధ్రుల దోహించి తార్కాణంగా అవి మనల్ని కలతపెడతయి.

పైదారాబాద్ అందమైన నగరం మాత్రమేకాదు. అంతకంటే ముందు పుష్పులమైన నీటి వనరులతో తులతూగిన నగరం. ఎటు చూసినా చెరువులు, సరస్వులతో అలరారిన నాటి భాగ్యసగరం నేడు నీటి కరువుతో అల్లల్లడడానికి ప్రధాన కారణం రియల్ ఎస్టేట్ ముసుగులో సీమాంధ్రులు సాగించిన చెరువుల ఆక్రమణాలే. ఒకటికాదు, రెండుకాదు ఏకంగా 500కు పైగా చెరువులను కబ్బచేసి వాటిమీదా భవంతులను కట్టి సొమ్ము చేసుకున్నారు.

చరిత్రపుటులు తిరగేస్తే అడుగుగునా ఆఫ్సోడపరిచే సరస్వులు, చెరువులు లెక్కకు మిక్రోలిగానే కనిపిస్తాయి. వెయ్యికిపైగా చెరువులు ఉన్న పురాతన నగరంగా పైదారాబాద్కు పేరుంది. కానీ నేడు మురికి కూపంగా మారిన హస్పీస్ సాగర్, కబ్బ కోరల్లో చికిత్స దుర్గం చెరువు, నీరులేక ఎండిపోతున్న ఉస్సైన్సాగర్, హిమయత్ సాగర్లు మనకు కనిపిస్తాయి.

అధికారులను అడిగితే, నాటి వేయి చెరువుల్లో కనీసం వేళ్ళమీద లెక్కించే స్థాయిలోసైనాకూడా చెరువులను చూపించలేని పరిస్థితి. ఇక్కడ పుట్టి, ఇక్కడే పెరిగిన కొంతమంది పెద్దలు తప్ప ఆనాటి చెరువుల వివరాలు తెలిసినవాళ్ళు చాలా తక్కువమంది.

కేవలం నిజం నవాబులె కాకుండా కిందిస్థాయి అధికారులు సైతం చెరువులు, సరస్వులను తవ్వించడంలో ఆసక్తి కనబరిచారంబే నాటి పాలకుల ముందుచూపును అర్థంచేసుకోవచ్చు. అంతెందుకు! మూడవ నిజం ఆస్థానంలో ప్రధానిగా పనిచేసిన మీర్ అలం తనకు ప్రభువు పెద్ద మొత్తంలో బహుమతి ప్రకటిస్తే ఆ సొమ్ముతో ‘మీర్-ఆలం’ చెరువును తవ్వించి ప్రజలకు కానుకగా ఇచ్చాడు. ఆనాడు భాగ్యసగర్ వాసులందరికి ఇక్కడినుంచే తాగునీరు సరఫరా అయ్యేదంటే అతిశయ్యాకాదు.

జంట నగరాల్లోని చెరువులను పూట్టి బహుళ అంతస్థలు నిర్మించారనేది జగమెరిగిన సత్యం. అయితే 2004 మే 4న ప్రభుత్వం సేవ లేక్స్ ఫర్ బెటర్ ఫూచర్ (మొరుగైన భవిష్యత్తు కోసం సరస్వుల పరిరక్షణ) పేరట ఒక ఉత్తర్వును జారీ చేసింది. దీని ప్రకారం 169 చెరువులను, వాటి విస్తృతాన్ని సమగ్రంగా ప్రభుత్వం ఒక జి.ఎల్.ఎల్ ప్రకటించింది. ఈ ప్రత్యేక జిఎల్ చెరువులను కాపాడుకోవలసిన అవసరాన్ని తెలియజేస్తూ పలు అంశాలనూ ప్రభుత్వం ప్రస్తావించింది. కానీ, ఉన్న ఒక జీవనది మూసిని మురికికూపంగా మార్చిన పాలకులు జంటనగరాలకు జీవనదులు లేని పరిస్థితిని కల్పించారు.

కుతుబ్ షాహీ ప్రభువులైతే గోల్ండ కోట లోపల కూడా చెరువులు తవ్వించి వ్యవసాయం చేశారంబే వారి దూరధ్యమైని అభినందించకతప్పదు. శాతాన్ చెరువు, లంగర్ షాన్ చెరువు, దుర్గంచెరువు, ఇబ్రహీంపట్టుం చెరువు, బుద్దేల్ చెరువు, హస్పీస్ సాగర్, నాంపల్లి ట్యూంక్, మీర్ జూమ్లా, సరూర్ సగర్, మాసాపోబ్ ట్యూంకులు, గోపాలపుర్ తాలాబ్ వంటివన్నీ కుతుబ్ షాహీలు కట్టించినవే.

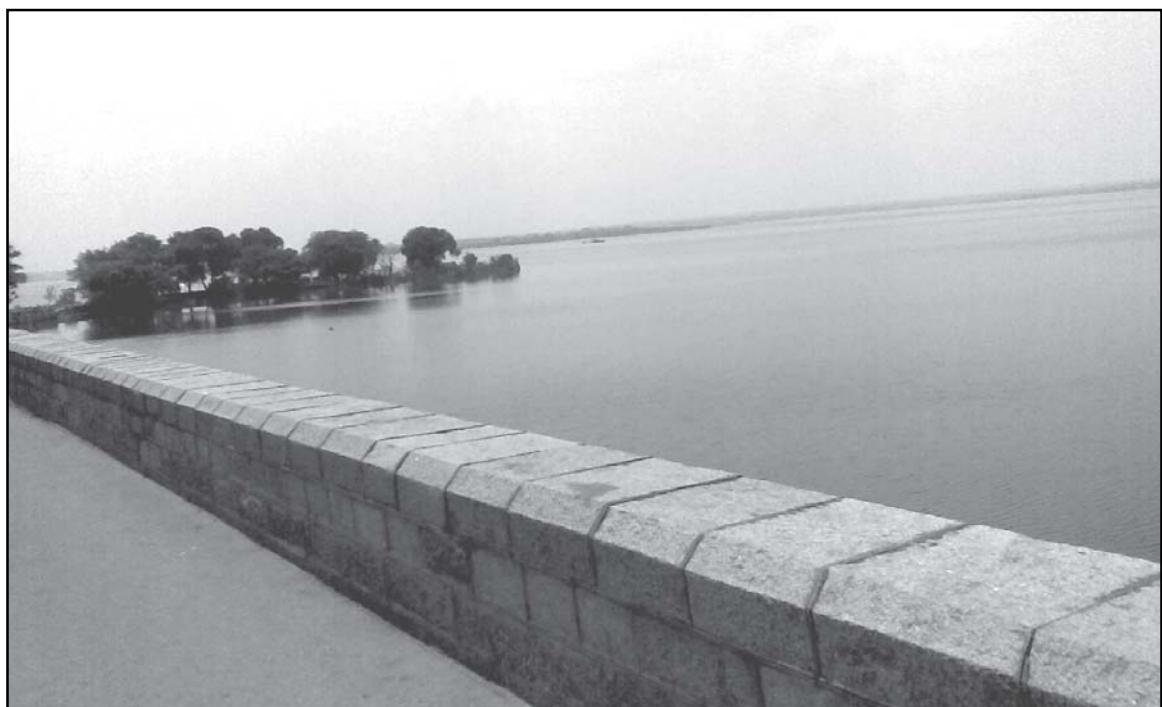
ఈ ప్రాంతాన్ని పాలించిన అసఫ్జాబీలు ఫ్రెంచి ఇంజనీర్ల రూపకల్పనలో 1806లో మిర్ ఆలం ట్యూంక్ నిర్మించారు. సుమారు 125 సం॥ పాటుహైదరాబాద్ నగర వాసుల దాహరిని తీర్చిన మీర్ ఆలం ట్యూంక్ నేడు మురికి కూపంగా దర్శనమివ్వడం బాధాకరం. తీవ్ర వర్షాకాలంలో ముసీ, ఈసా నదులకు సుమారు 800 చిన్నా పెద్దా కాలువల సుంచి మంచినిరు వచ్చి చేరుతుండేది. 1908లో హైదరాబాద్‌ను తామే అభివృద్ధి చేశామని చెప్పున్న సీమాంధ్రులు జంటనగరాల్లోని చెరువులను, కుంటలను కబ్బా చేసి ఇణ్ణ కట్టారు. లెక్కకు మించి అపార్పుమెంటును నిర్మించారు. భాగ్యనగరాన్ని కాంక్రీట్ మయంగా మార్చి సామాన్యులు నిలువనీడకు నోచుకుండామంటే భయపడే పరిస్థితి తెచ్చారు.

మూసీనదికి పెద్దవెత్తున వచ్చిన వరదల నేపథ్యంలో ఆ నదిపైన 1920లో ఉస్కాన్సాగర్, 1927లో హిమాయత్సాగర్ చెరువులను నిర్మించారు. ఇవన్నీకూడా నాటి పాలకుల ముందుచూపుకు నిదర్శనం.

1658లో, 1820లో, 1908లోనూ మూసీనదికి వరదలు వచ్చినట్లు చరిత్రకారులు చెబుతారు. వీటివల్ల భారీవెత్తున ధన, ప్రాణ నష్టం వాటిల్లింది. భవిష్యత్తులో ఇలాంటి ప్రమాదాలు వాటిల్లకుండా ఉండేందుకు ఉస్కాన్సాగర్, హిమాయత్ సాగర్ రిజర్వాయర్లను నిర్మించారు. అంతకు ముందే మూసీనది పరీవాహక ప్రాంతంగా హుస్సేన్ సాగర్ను 1562లో నిర్మించారు. హైద్రాబాద్-సికింద్రాబాద్లను కలిపే వారధిగా హుస్సేన్సాగర్పై ట్యూంక్బిండ్ నిర్మించారు. ఇదంతా ఒకెత్తుయతే సమైక్య రాష్ట్రంలో ఉన్న కారణంగా హైద్రాబాద్‌ను కొందరు స్వార్థపరులు పూర్తిగా తమ ‘దండ్రా’లకు ఆలంబన చేసుకున్నారు. చెరువులకు దగ్గరగా ఉన్న భూములను కొని పక్కనే ఉన్న చెరువులను కూడా ఆక్రమించి వాటిపై భవనాలను యథేచ్ఛగా నిర్మించారు. ఈదశలో పలువురు పర్యావరణ ప్రేమికులు అందోళనలు చేసినప్పటికీ వారిని పట్టించుకున్న నాథుడే కరువయ్యాడు. పాలకులుసైతం కబ్బాదారులకే కొమ్ము కాయడంతో వారి రోదన ఎవరికీ పట్టనిదైంది. దీంతో చెరువులతోపాటు వారి వివరాలు కూడా కనుమరుగయ్యాయి.

- బతుకమ్మ (సందే స్మృష్టి)

24, ఫిబ్రవరి 2013, నమస్తే తెలంగాణ

భూ బకాసురుల మాయాజాలం

చెరువుల హంఫట్

- విష్ణుప్రియ

జల సంరక్షణ కోసం నీరు మీరు కార్బూకమం చేపట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపొయల ప్రజాధనం ఖర్చు చేస్తూ ఆర్థాటంగా ప్రకటనలు జారీ చేస్తున్నా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అనేక జలాశయాలు కుచించుకుపోతున్నాయి. చెరువులు, కుంటలు, భూ ఆక్రమణధారుల ధాటికి గురవుతూ మాయమవుతున్నా, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పట్టించుకోవడం లేదు. చెరువు శకాలకు పట్టాలు ఉన్న చోట కూడా వీటిలో నిర్మాణాలు చేపట్టుకూడదనే నిబంధనలకు బాహీటంగా బేఖాతరు చేసేవారిని ప్రభుత్వ యంత్రాంగం చూస్తే చూడనట్టుగానే వ్యవహరిస్తోంది. జలాశయాలు కనుమరుగవు తుండడంతో భూగర్జుజలాలు అడుగంటుతున్నాయి. మొదట పట్టారీల వ్యవస్థ, ఆ తర్వాత విఎచల వ్యవస్థ కూడా తొలగిపోవడంతో కబ్బడారులు ఆడింది ఆటగా తయారవుతోంది.

రాష్ట్ర రాజధానీలో ఒకప్పుడు అనేక జలాశయాలుండేవి. వీటిలో చాలావరకు ఆక్రమణలకు గురికాగా మరికాన్ని అసలు నామరూపాలు లేకుండాపోయి అక్కడ బస్తీలు వెలిశాయి. నగరంలో ఆక్రమణలు లేని చెరువులు లేవంటే అతిశయోక్తికాదు. హునేన్సాగర్, మీర్ ఆలంట్యాంకు, లంగర్హాన్, సఫీల్గూడా చెరువు, సరూర్నగర్ చెరువులు క్రమంగా అతర్థానమయ్యే పరిస్థితి దాపురించింది. నాగమయ్యకుంట, మాసాబ్ట్యాంకు, తాలాబ్కట్ట, శ్యామలకుంట వంటివి ఇప్పటికే అడ్సులేకుండా పోయాయి. జంటనగరాల్లో 1500 ఎకరాలకు పైగా చెరువుల ప్రాంతం కబ్బడాలు అయినట్టు అంచనా.

ఎర్రకుంట :

తార్కాక ప్రాంతంలోని ఎర్రకుంట చెరువు మారేడ్పల్లి మండల పరిధీలోని లాలగూడా గ్రామపరిధిలో ఉంది. వంద సంవత్సరాలనాటి ఈ జలాశయం గతంలో 26 ఎకరాల పరిధిలో విస్తరించి ఉందేది. ఎప్పుడూ వర్షపు నీటితో కళకళలాడేది. క్రమంగా ఆక్రమణలకు గురవడంతో దీని విస్తీర్ణం ఇప్పుడు నామమాత్రా విశిష్టమైనది. మిగిలిన భాగంలోకూడా తార్కాక నుంచి వచ్చే డ్రైనేజీ నీరు కలవడంతో మురికికూపంగా మారింది. తార్కాక, నాచారం ప్రాంత ప్రజలకు దుర్ఘంధం వెడజల్లుతోంది. పర్యవసానంగా ఆ ప్రాంతంలో దోమల బెడద విపరీతమైంది.

రెవిన్యూ, మున్సిపల్, టెన్సిప్లానింగ్, నీటిపారుదల శాఖల అధికారులు ఆక్రమణదారుల కొమ్ము కాస్తున్నారు. స్థలాల అమృకాలు, కొనుగోళ్ళకు పరోక్షంగా సహకరిస్తున్నారు. ఎర్రకుంట చెరువు ఆక్రమణకు గురికాకముందు తార్కాక పరిసరాల్లోని నాగార్జునసాగర్, గోకులనగర్, కాప్రా మున్సిపాలిటీలోని విఎస్టి కాలనీ, కార్త్రికేయనగర్, రాజీవ్ నగర్ తదితర ప్రాంతాలలో ఇల్లు కట్టుకొన్నవారు బోర్లువేసుకుంటే పదిహేను అడుగులకే నీరు వచ్చేది.

మాజీ కలెక్టర్ భన్స్వర్లాల్, ప్రస్తుత కలెక్టర్ రాజీవ్ తివారీలతో పాటు రాష్ట్ర మంత్రులు దేవేందర్గాడ్, విజయరామారావు, మాజీమంత్రి కృష్ణయాదవ్, స్థానిక ఎంపి రాజయ్య, ఎమ్ముల్చే సాయన్సు అనేక సార్లు ఈ ప్రాంతాల్లో సందర్భంచి ఆక్రమణలను అరికట్టాలని జారీ చేసిన ఆదేశాలు బుట్టదాఖలయ్యాయి. చెరువు పరిస్థితి బాగున్నప్పుడు దాదాపు 150 రజక కుటుంబాల వారు ఈ చెరువుపై ఆధారపడి పొట్ట నింపుకునేవారు.

భూగర్భ డైనేజి సౌకర్యం లేని తార్మ్మిక ప్రాంత ప్రజలంతా ఎన్నికల సమయంలో శాసనసభ్యునిపై వత్తించి ఈ ప్రాంత డైనేజి నీరంతా ఎద్రకుంట చెరువులోకి మళ్ళీంచడానికి ఒప్పందం చేసుకున్నందువల్ల అది మురికికూపంగా మారింది. దీనికితోడు చెరువులో బహుళ అంతస్థల భవనాలు వెలిసి చెరువు స్వరూపమే మారిపోయింది. చెరువు పరిధిలో నిర్మాణాలు జరపరాదని హైకోర్టు అదేశించినా కట్టడాలు ఆగడంలేదు. మున్సిపల్, టాన్ ప్లానింగ్ అధికారులు అందినంత దోచుకుంటూ అక్రమ నిర్మాణాలకు అసెన్సెంట్ చేసి ఇంటినెంబర్లు కేటాయిస్తున్నారు. దశాభాలుగా పూడిక తీయకపోవడంతో ఆక్రమణదారుల పంట పండింది.

సాతల చెరువులో మూడు ఎకరాలు, అష్టల్ సాగర్ చెరువులో ఎకరా, గుర్రం చెరువులో 16 ఎకరాలు, నల్గొం చెరువులో 17 ఎకరాలు అక్రమణలకు గురయ్యాయి. చెరువులను క్రమంగా మట్టితో నింపేయడం, చదును చేయడం తర్వాత చిన్న నిర్మాణాలు ప్రారంభించడం మొదలుపెట్టి ఆ తర్వాత ఆ స్థలం తమదేనని నమ్మబలికి అమ్మకాలు కొనసాగించడం భూ ఆక్రమణదారులకు అలవాటైంది.

కూకట్టపల్లి :

కూకట్టపల్లి మున్సిపాలిటీ పరిధిలో జలరాశులకు నిలయాలైన పెద్ద చెరువులు ఆక్రమణదారుల కబంధ హస్తాల్లో చిక్కి శల్యమవుతున్నాయి. ఈ ప్రాంతంలో ఒక్కే చెరువు విస్తీర్ణం గతంలో పదెకరాలకు పైన ఉండేది. పార్కు వెనుక ఉన్న ఖాజీకుంటను కొంత పూడ్చి రహదారి ఏర్పాటు చేశారు. ఈ చెరువులో కొన్ని ప్లాట్లు చేశారు. క్రమంగా చెరువును పూడ్చి ఇళ్ళ నిర్మాణం చేపట్టారు.

కూకట్టపల్లిలోని రంగధాముని చెరువును రెండు పైపులనుంచి ఓ పథకం ప్రకారం ఆక్రమిస్తున్నారు. సేవా సంస్థ సాకుతో ఓ ప్రైవేటు విద్యాసంస్థ కొంత భాగం చెరువు పూడ్చివేసి ఆ స్థలంలో నెమ్మదిగా నిర్మాణాలు చేపడుతున్నది. ఈ చెరువుకు మరోవైపున బాలాజీసగర్ నుంచి ఇండ్స్ కడుతున్నారు.

భాగ్యసగర్కాలనీ పరిధిలోని అమగా సౌమైటీ సమీపంలో భీమునికుంటను భారీగా ఆక్రమించారు. ప్రస్తుతం చెరువు ఒడ్డున కొన్ని గృహపోలు వెలిశాయి. మున్సిపాలీటీలోని పెద్ద చెరువుగా పరిగణిస్తున్న అంభీర్ చెరువులో కొంత స్థలాన్ని ఓ బిల్డర్ కబ్బా చేశాడు. ఎల్లమ్మ తాండూ చెరువుకూడా అదే పరిస్థితిలో ఉంది. రంగధాముని చెరువు, అంభీర్ చెరువు పరిధిలో కొంత వ్యవసాయభూమి సాగులో ఉంది. వాటి ఆక్రమణలతో సాగు కుంటు పడుతోంది. అంభీర్ చెరువును అభివృద్ధిచేసి పర్యాటక స్థలంగా మారుస్తామని కార్బోరేషన్ మేయర్ తీగల కృష్ణారెడ్డి ఇచ్చిన హామీ ప్రకటనకే పరిమితమైనది. శేరిలింగంపల్లి మండలంలో నిజాం కాలం నాటి ఖానామెట్ చెరువు 3 ఎకరాల 50 గుంటల విస్తీర్ణంలో ఉంది. రెవెన్యూ సిబ్బుంది అండడండలతో ఓ రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారి, ఓ పోలీసు అధికారి చెరువు స్థలాన్ని హస్తగతం చేసుకుని సరిహద్దులు ఏర్పాటు చేశారు.

సర్పారు స్థలాల పరిరక్షణకోసం 6 నెలల క్రితం ప్రభుత్వ సివార్లులో ఉన్న బాలానగర్తో సహా 6 మండలాలను అవగ్రేడ్ చేసి ఎమ్ఆర్బ్ల స్థానంలో డిప్యూటీ కల్కటర్లను నియమించారు. ఆయా మండలాల్లో మిగిలిన ప్రభుత్వ స్థలాలు, చెరువులు, కుంటల చుట్టూ ఫెన్సింగ్ వేయాలని నిర్ణయించారు. అయితే పరిగి చెరువు, మూసాపేటు చెరువు మొదట ప్రాంతాలలో ఫెన్సింగ్ ఏర్పాట్లో కొండరు అధికారులు ఆక్రమణలకు పాల్పడి లక్షల రూా. మింగినట్లు ఆరోపణలు ఉన్నాయి.

కుత్సుల్లాపూర్ మండలం బాచుపల్లి గ్రామ పరిధిలోని పత్తికుంట కబ్బాదారుల కబంధ హస్తాల్లో చిక్కి కనుమరుగుతున్న తీరు ఆశ్చర్యం కలిగిస్తోంది. అద్దు అదుపు లేకుండా కుంట మధ్యలోనే ఆక్రమ నిర్మాణాలు కొనసాగుతున్నాయి. ఆక్రమణదారులకు స్థానిక తెలుగుదేశం నాయకులు అండగా నిలుస్తున్నారు. కుంటపక్కనే ఉన్న సర్వే నెంబర్ 270లోని ప్రభుత్వ స్థలంలో కుడా ఆక్రమణలు ఉంపందుకున్నాయి. నిజాంపేటు, బాచుపల్లి పరిసర ప్రాంతాల్లో పెద్ద పెద్ద పారశాలలు, కార్బోరేట్ కాలేజీలు, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలు వెలిశాయి. దీనితో

స్థలాలకు గిర్మా పెరగడంతో ప్రభుత్వ స్థలాలే కాక చెరువులు కుంటలు కూడా అక్రమణలకు గురవుతున్నాయి.

కాప్రా మున్సిపాలిటీ పరిధిలోని చర్చపల్లి చెరువు సమీపంలోని 67 నుంచి 69,279 నుంచి 282, 285 సర్వే నెంబర్లలో అక్రమంగా చేసిన లేతాపుట్లలో ప్రజలు తొందరపడి ప్లాట్లు కొనపడ్డని ఆర్ధీవో ప్రజలను హెచ్చరించారు. ఈ సర్వే నెంబర్లను నివాస స్థలాలుగా ప్రభుత్వం గుర్తించలేదని హుడా కూడా లేతాపుట్లకు అనుమతి ఇష్టలేదన్నారు. ఈ చెరువుల శికం విస్తృతం 20 ఎకరాలు ఉండగా ఆరు ఎకరాలు మట్టితో పూడ్చివేసి అక్రమణకు పాల్పడినట్టు తెలిపారు.

కుత్సుల్లాపూర్ మండలంలోని కొంపల్లి చెరువుదీ అదే పరిస్థితి. 20 ఎకరాల విస్తృతం ఉన్న ఈ చెరువులో కొంత భాగం ఇష్టటికే కబ్బడారుల కబంధ హస్తాల్లోకి వెళ్ళింది. ఈ చెరువులకింద 70 ఎకరాలు సాగవడంతో పాటు పరిసర ప్రాంతాలలో భూగర్జు జల మట్టం నిలకడగా ఉండడానికి తోడ్పడేది. మరోవైపున మురికినీరు యథేచ్చగా చెరుతోంది. పరిస్థితి ఇలాగే ఉంటే భవిష్యత్తులో ఈ చెరువు కనుమరుగయ్యే ప్రమాదంఉంది.

రంగారెడ్డి జిల్లా :

రంగారెడ్డి జిల్లా ఫుట్కేసర్ మండల పరిధిలోని పీర్బాది గూడ చెరువు నీరు బయటికి మళ్ళించడానికి కాలవ తవ్వితే స్థానికులు అడ్డుకున్నారు. ఈ చెరువు శికం 16.28 ఎకరాల విస్తృతంలో ఉండేది. కోట్లాది రూపాయల విలువచేసే ఈ చెరువును కబ్బడి చేయడానికి జోరుగా ప్రయత్నాలు సాగుతున్నాయి. చెరువుకింద సాగయ్యే పంట పొలాలు ప్లాట్లుగా మారడంతో చెరువు నిరుపయోగంగా మారింది. ట్రైనేజి నీరు చెరువులో కలసి స్వాఘ్నమైన నీరు కలుపితమాతున్నది. దీనితో ఈ చెరువు నీరు తాగడానికి పనికిరాకుండా పోతున్నది. చెరువు పుణ్యమా అని చుట్టుకప్పుల బావులు, బోర్డలో నీరు పుష్టులంగా ఉంది. అయితే కాలవ తీసి నీరు మళ్ళించి కబ్బడి చేయడానికి ప్రయత్నాలు జోరుగా సాగుతున్నాయి.

శివారు ప్రాంతాల చెరువును కబ్బడారుల బారినుండి రక్కించడానికి చేపట్టిన చెరువుల ఫెన్సింగ్ కార్బూక్రమం రాజేంద్రనగర్ మండలంలోని మణికొండ, పుస్సుల్గూడ, చెక్కనాంగపుర, నార్పింగ్ చెరువుల విషయం అటకెక్కింది. దీనికోసం 16 లక్షల రూపాయలు మంజూరు అయినా ఫెన్సింగ్ మాత్రం జరగలేదు. చెక్కనాంపురా, పుస్సుల్ గూడ చెరువులోని విలువైన స్థలాలు ఇష్టటికే కబ్బడారుల చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. మణికొండ, నార్పింగ్ చెరువులలో కొందరు రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారులు అక్రమంగా మట్టి త్రప్పకాలు సాగిస్తున్నారు. నార్పింగ్లోని ముగ్గి చెరువును సైతం కబ్బడారులు కబళిస్తున్నారు.

మొయినాబాద్ మండలంలోని అమ్మాపూర్, కాళించేలి, మర్తుశాగూడెం, నజీజ్ నగర్, బాకారం గ్రామాలకు ఒకప్పుడు సాగునీరు, మంచినీరు పుష్టులంగా అందించిన సింగాపురం చెరువులో ప్రస్తుతం చుక్కనీరు లేకుండాపోయింది. మరోవైపు చెరువుకట్టను తెగ్గాట్టి అక్రమంగా ఇళ్ళ నిర్మాణం కొనసాగిస్తున్నారు.

1993లో మొట్టమొదటిసారిగా భూ కబ్బడారుడు కొడ్ది భూమిని కొని అనంతరం 1996లో చెరువులో పాగా వేయడానికి దాని కట్టను తెంచేశాడు. అష్టటి కలెక్టర్ రాణి కుముదినీ దేవి కబ్బడారుకు రెండు లక్షల రూపాయలు జిరిమానా వేశారు. ఆ తర్వాత అతడు కోర్టును ఆశ్రయించి స్టే తెచ్చుకోవడంతో అధికారులెవ్వరూ అటువైపు వెళ్ళడంలేదు.

ఉప్పర్ మున్సిపాలిటీలో ఉన్న చెరువులను పర్యాటక కేంద్రాలుగా తీర్చిదిద్దుతామని స్థానిక ఎమ్మెల్సీ, హోంమంత్రి దేవేందర్ గౌడ ఒకప్పుడు హామీలు ఇస్తుండగా మరోవైపున రాత్రికి రాత్రే చెరువులు పూడ్చివేసి ప్లాట్లుగా మారుస్తున్నారు. ఉప్పర్ మండల పరిధిలో ఉన్న నాలుగు చెరువులు దాదాపుగా కుచించుకుపోయాయి. రామాంతపూర్ పెద్ద చెరువులకు అధికారులు నిర్ణయించిన పుల్టిప్పుట్ హద్దులు నామమాత్రంగా ఉండగా కబ్బడారులు యథేచ్చగా చెరువులోకి చొచ్చుకు వస్తున్నారు.

రామాంతపూర్ పెద్ద చెరువును కొండరు రాజకీయ నాయకులు కుమ్మక్కయ్య లేఅవట్లు, చేసికొని విక్రయించి చేతులు దులుపుకోగా ఆ స్థలాలు కొనుగోలు చేసిన వారు అవస్థలు పడుతున్నారు. రామాంతపూర్ చిన్న చెరువు సర్వే నెంబర్ 69లో 19 ఎకరాలు ఉన్నట్లు రెవిన్యూ రికార్డుల్లో ఉండగా ఇప్పుడు పదెకరాలు కూడా కనిపించడంలేదు. స్థానిక తెలుగుదేశం నాయకులు ఇటీవల రాత్రికి రాత్రే ఆ చెరువును పూడ్చివేసి కబ్బలకు పాల్పడగా అధికారులు తాత్కాలికంగా కంచెవేసి వదిలివేశారు. చెరువుగట్టు వెంట దాని పరిధి చుట్టూ నిర్మాణాలు వెలిసినా అధికారులు చూసే చూడనట్టు ఊరుకుంటున్నారు. చెరువు తూమును తొలగించి నీరు నిలువ లేకుండా చేసి కబ్బలు చేస్తున్నారు.

చెరువులోకి నీరు వెళ్ళిందుకు తరతరాలుగా ఉన్న నాలాలను కూడా ఎక్కడిక్కడకడ ఆక్రమించుకొని నిర్మాణాలు కొనసాగిస్తున్నారు. ఉప్పుల్ పెద్దచెరువు నుంచి నల్ల చెరువు వరకు 30 అడుగులు ఉండాల్సిన నాలా పది అడుగులు కూడా ఏగలలేదు. పెద్ద చెరువు నుంచి నల్ల చెరువు వరకు మున్నిపుల్ అధికారులు పూడికలు తీయించినా కబ్బలకు గురైనవాటిని వదిలివేశారు.

జలయిజ్ఞం, నీరు మీరుపైన నానా ఆర్థాటం జరుగుతున్న ఉప్పుల్ మున్నిపొలిటీ పరిధిలోని చెరువులకు మాత్రం పూడికలు తీయడంలేదు.

శంషాబాద్ మండలంలోని బోటిగూడ గ్రామంలోని వెంకబేశ్వర చెరువు శికం పట్టభూమిలో అక్రమ కట్టడాలు వెలిశాయి. జిల్లా డిమాలిషన్ స్ట్యూడ్ ఇటీవల ఆ కట్టడాన్ని కూల్చివేసింది. వెంకబేశ్వర చెరువు ప్రాంతంలోని సర్వే నెంబరు 210లో 17 ఎకరాల ఆరుగుంటల శికం భూమి సూర్యహోన్ బేగం పేర పట్టా ఉంది. దీనిని సయ్యద్ ఖాసిం బహుదూర్ అనే వ్యక్తి గత కాలంగా ఆక్రమించుకొని నాలుగు గదులతో పాటు వాటర్ ట్యూంకు నిర్మించాడు. అధికారులు సకాలంలో స్పందించినందువల్ల ఈ కట్టడాలను పూడ్చివేయగలిగారు.

- విష్ణుప్రియ

నా తెలంగాణ సామాజిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక ప్రజా ఉద్యమ వారపత్రిక, 18 ఆగస్టు 2002.

రాచకొండను రక్కించుకుందాం

- జీ.ఎన్.నాయక్

మూడు దశాబ్దాల కాలంగా రాచకొండ ప్రాంతంలో ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజ్ కేంద్రం, బీడీఎల్ పరీక్షా కేంద్రం ఏర్పాటు కోసం ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. రాచకొండ పచ్చబింబించి ఉన్న వసన్తు గిరిజనులు ప్రకృతితో సహాయించారు. బీడీఎల్కు 5360 హెక్టార్ల అటవీ భూమి, ఆర్ఎఫ్ఎఫ్కు కేటాయించిన 6975.30 హెక్టార్ల భూమి కేటాయించారు. నల్గొండ-రంగారెడ్డి జిల్లాల సరిహద్దులోని రాచకొండ గుట్టల్లో క్లిపటి ప్రయోగ కేంద్రం ఏర్పాటుకు రంగం సిద్ధం చేశారు. హెలిప్యాస్ట్ల నిర్మాణానికి అవసరమైన స్థలాలు, టార్డెట్ పొయింట్లను గుర్తించారు. ఇటీవలి కాలంలో సంస్కార నారాయణపురం మండలంలోని ఐదు ధోనతండ, తుంబాలుతండ, కడిలబాయా తండా, రాచకొండ, పీసీ తండా, పల్లెగట్టు తండ తదితర గ్రామాల ప్రజలు జీనవాధారం కోల్పోయే పరిస్థితి వచ్చింది. వీరిలో 90 శాతం మంది గిరిజనులు, నిరక్ష్యాసులు.

జిటీవల నల్గొండ జిల్లా కలెక్టర్ ఆదేశాల మేరకు క్లిపటి ప్రయోగ కేంద్రం కోసం ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ కోరుతూ స్థానిక రెవెన్యూ అధికారులు గ్రామ పంచాయతీ ఆఫీసర్లో నోటీస్‌లు వేశారు. రాచకొండ ప్రాంతం రాజధానికి కేవలం 20 కి.మీ. దూరంలో ఉన్నది. ఇక్కడ వేలాది ఎకరాల ప్రభుత్వ అటవీ భూములున్నాయి. నల్గొండ-రంగారెడ్డి జిల్లాల నారాయణపురం, ఇబ్రహీంపట్టం మండలాల్లో నుమారు 15 గ్రామాలు అలాగే చిన్న చిన్న గూడాలు ఖాళీ అయ్యే పరిస్థితి దాపురించింది. 1983లో ఆర్ఎఫ్ఎఫ్కు చెందిన 6975.39 హెక్టార్ల అటవీ భూమిని ఆర్బీకి ఇచ్చేందుకు నిర్రిటించారు. దీన్ని స్థానిక గిరిజన ప్రజలు తీవ్రంగా వ్యతిరేకించడంతో వాయిదా పడింది. మళ్ళీ 2010లో మళ్ళీ భూ సేకరణకు ప్రయత్నించి విఫలమయ్యారు. ప్రజలు ఎంతగా వ్యతిరేకిస్తున్నా మొత్తంగా నల్గొండ జిల్లాలోని నారాయణపురం మండలంలో 13633.26 ఎకరాలు, రంగారెడ్డి జిల్లాలో 3204.68 ఎకరాల అటవీ భూమిని ధారాదత్తం చేస్తున్నారు. ప్రజలు తమ జీవనాధారం కోల్పోయి అనాధలం అవుతామని ఎంత మొత్తుకున్న పొలకులు పెడచెవిన పెదుతున్నారు.

ప్రైదాబాద్ నగరం అంచులో పచ్చబింబించి ఉన్న రాచకొండ పూర్వ కాలంలో పద్ధునాయక వంశీయుల కాలంలో రాచకొండ సంస్కార రాజధానిగా విలసిల్లింది. నాటి కాలంలో నిర్మితమైన కొండల పైన రాతి కట్టడాలు పురాతన కోటలు, ప్రహరి గోదలు సజీవ సాక్షాత్కారులుగా ఉన్నాయి. అలాగే శింగ భూపాలుడు కాలం నాటి శివాలయాలు, దర్గాలు సౌక్షమ్యాత్మకిస్తాయి. ఇలాంటి చారిత్రక ప్రాధాన్యం ఉన్న కోటలను పరిరక్షించేదిపోయి ధ్వంసం చేసేందుకు ప్రభుత్వం పూనుకోవడం విషాదం. మరీ ముఖ్యంగా 1983 నుంచి ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజ్ ఏర్పాటుకు సన్నాహాలు చేస్తుండటంతో ప్రజలు దిక్కుతోచని స్థితిలో పడిపోయారు. నేటి వరకు రాచకొండ ప్రాంతంలోని గిరిజనులు, ప్రజలు బిక్కు బిక్కుఘంటున్నారు. రక్షణ, సైనిక అవసరాల పేరిట ప్రజలను నిర్వాసితులను చేసి తరిమికొడతారోనని భయంతో జీవిస్తున్నారు. కానీ వారి భయం ఇటీవల నిజమై తర తరాలుగా జీవిస్తున్న చెట్టు, పుట్టు వారి తాత ముత్తాతల నాటి జ్ఞాపకాలు క్లిపటి విధ్వంసంలో బూడిదై, సైనిక కవాతుతో కనుమరుగమ్యే పాడు కాలం దాపరించింది.

క్లిపటి ప్రయోగ కేంద్రం/ఫీల్డ్ పైరింగ్ రేంజ్ ఏర్పాటుపై గిరిజనులు అనూహ్య రీతిలో తిరగబడి రెవెన్యూ/క్లిపటి అధికారులను రానివ్వకుండా నిలువరించిన ఘటన చరిత్రాత్మకమైనది. మళ్ళీ ఎటువంటి ప్రయత్నాలు చేసినా తీవ్ర

ప్రతిఘటన తప్పదని పొచ్చరించారు. ప్రాథమికంగా క్లిపటి ప్రయోగ కేంద్రంపై అవగాహన కల్పించడానికి వస్తున్న నల్లగొండ, ఆర్టిషిట్ జపీన్‌తో పాటు బీడీఎల్ అధికారులను దారి మధ్యలోనే అడ్డుకుని రోడ్డుపై కంప చెట్లను వేసి తగులబెట్టి రోడ్డుకు అడ్డంగా పడుకున్నారు. తీవ్ర ఉద్రిక్తల నడుమ ఎత్తుయన కొండలపై ఉన్న ప్రాథమికంగా భాళీ చేయు ఆవాస ప్రాంతానికి చెందిన ఐదు దీనితండ్రా నివాసి, పండు ముదుసలి అయిన సభావతీగ సోమ్మానాయక్ ఒంటిపై కిరోసిన పోసుకొని బీడీఎల్ అధికారులపై కూడా చల్లి ఆత్మార్పణ చేసుకోవడానికి యత్నించాడు. తమ ప్రాంతాన్ని అస్తిత్వాన్ని కాపాడుకోవడానికి అధికారులను చంపుతానని పొచ్చరించాడు. మిగతా జనం అధికారులను తరుముతూ వారి వాహనాలపై రాళ్ళు, కర్రలతో దాడి చేశారు. వాస్తవానికి పత్రికల ద్వారా 11 ఎకరాల భూమి అవసరమని ప్రకటనలు చేసి ఇవ్వాళ్ళ 16 వేల పైగా ఎకరాల భూమిని ఏ విధంగా తీసుకుంటారని ధ్యాజమెట్రిక్ సంఘటన మనకాలపు రేపటి తెలంగాణ ప్రాంతంలో లక్ష్మాది ఎకరాలు అక్రమంగా అభివృద్ధి పేరిట ప్రాజెక్ట్/కంపెనీల పేరా ఊర్లకు ఊర్లే విస్తాపనకు గురవుతున్న వాళ్ళకు కనువిప్పగా, ఆదర్శంగా సాక్షాత్కృతిస్తుంది, రాష్ట్ర రాజధానికి వండ కిలోమీటర్ల లోపు ఎటువంటి సైనిక శిక్షణ, క్లిపటి ప్రయోగాలు/భారీ కట్టడాలు ఏర్పాటు చేయకూడదని చట్టంలో ఉన్నది. తరతరాలుగా రాచకొండ అటవీ జీవనం ఆధారంగా ఇక్కడి చెట్లు, పుట్టలతో, వన్య ప్రాణులతో సహ జీవనం సాగిస్తున్న లంబాడ గిరిజనుల దీన స్థితి ఈనాటిది కాదు. ఉత్తర భారతదేశం/మధ్య భారతంలోని ఎనుకట చిన్న చిన్న సంస్థానాల రాజ్యాల రాజులుగా పాలకులుగా సుపరిపాలనలో జీవించేచేపాళ్ళు మొగలు సామ్రాజ్య విస్తరణ కాలంలో చెల్లాచెదురై, అడవులపైలై, వండల ఏండ్ల కొండ కోసలు, దట్టమైన అడవులే జీవనాధారంగా బ్రతుకుతున్నారు. ఇందుకు కొంతైనా సాక్ష్యంగా మనం రాచకొండ లంబాడ తెగ గిరిజనులను చూడవచ్చు. ఇక్కడ గిరిజనులు ముఖ్యంగా ఐదు దీనితండ ప్రజల జీవనం తీసుకుంటే స్ట్రీలు మొత్తంగా స్వహాస్తాలతో తయారు చేసిన దుస్తులను అలంకరించి ఉన్నారు. సుధూరాన ఉన్న కొండ కోస జాలుబారు ప్రాంతంలో కొంత భూమిని చదును చేసి కొండకు క్రింది భాగాన భూమిని చదును చేసి వ్యవసాయం చేసుకొని నీటి జాలు ప్రాంతంలో వరి విత్తనాలు జల్లి పండించున్నారు. ఇక్కడ కపిలభాయి తండా, రాచకొండ, ఐదుదోస తండా, తుంబయి తండా మొత్తం - 282 ఇండ్లు, 865 హోటల్లు, 2600 పైగా జనాభా ఉన్నది. తుంబైయితండ నివాసి ఐన పానగోసు లోకేవ్ నాయక్ పట్టా భూములు - 40 శాతం, ఆసైన్ భూములు 60 శాతం ఉన్నాయని వెల్లడించాడు. క్రతోషు బిచ్చా ఆవేదనతో ఇప్పుడిప్పుడే అభివృద్ధి చెందుతున్న కాలంలో క్లిపటి/సైనిక/ఫిరంగుల ఏర్పాటు కేంద్రాలతో నిర్వాసితులను చేస్తున్నారు ఈ పాలకులు అని వాపోయాడు. అలాగే ముదవత్ హాస్టీ ఎన్ని కష్టాలు ఎదురైనా పాలకుల అభివృద్ధి కుటులను తిప్పికొడుతామనీ తిట్ల పురాణం అందుకుంది. ఇక్కడ మొత్తంగా గిరిజనులు 'వరి, ఆముదం, పత్తి, పెసర, కంది, జొన్న మొదలగు పంటలు పండిస్తున్నారు. అడవి నుంచి చింత, సీతాఫలం, కుంకుడు, రేగుపంచ్లు, వంట చెరుకు సేకరించి, సమీప పట్టణాలలో అమ్ముకుని వచ్చిన ఆదాయంతో నిత్యావసరాలు తీర్చుకుంటున్నారు. నిజానికి మొత్తంగా రాచకొండ ప్రాంతాన్ని ప్రభుత్వాలు ఆక్రమించుకోవాలన్న పన్నాగం గత 30 సంవత్సరాల నుంచి సాగిస్తున్నాయి. ఇక్కడ చుట్టుపక్కల భూ మాఫియా గద్దలు వందలాది ఎకరాల భూమిని కబ్బా చేసియున్నారు.

ఇటీవల కాలంలో అధికారులు స్వప్ంద సంస్థల ముసుగులో సాంఘిక కార్యక్రమాలు, రోడ్లు వంటి పనులు చేస్తున్నారు. ఇటువంటి పనులు ఏమాత్రం గిరిజనులపై ప్రేమతో కాదు. వీరిని నిర్వాసితులుగా చేయడానికి పన్నిన కుటులో భాగం. తాత ముత్తాతల కాలం నుంచి కొండ కోసలో జీవిస్తూ అటవీ సంపదను అమ్ముకుని జీవిస్తున్నారు. జంగ్లతోల్లుతో కొట్టాడి కొండ కోసలలో వ్యవసాయం సాగు చేస్తున్నారు. సమాజానికి దూరంగా స్వేచ్ఛగా జీవిస్తున్న గిరిజనుల జీవితాలను అభివృద్ధి, రక్షణ, క్లిపటి కేంద్రాల పేరుతో విధ్వంసానికి గురి చేస్తున్నాయి మన ప్రభుత్వాలు. గిరిజనులు చేస్తున్న ఉద్యమానికి బుద్ధి జీవులు, ప్రజాస్వామికవాదులు బాసటగా నిలువవలసిన అవసరం ఉన్నది.

- జీ.ఎన్.నాయక్

మన గుట్టలను రక్షించుకుండాం రండి!

- తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం, కరీంనగర్

మన కరీంనగరం జిల్లా మంధని, రామగుండం ప్రాంతాలు సముద్ర మట్టానికి 100 నుండి 150 మీటర్ల ఎత్తులోను, మిగతా ప్రాంతమంతా 150 నుండి 600 మీటర్ల ఎత్తున వుండి పడమర నుండి తూర్పుగా వాలి వుంది. అందువల్ల గోదావరి, మానేరులు పడమటినుండి తూర్పుగా ప్రవహిస్తాన్నాయి.

రామగుండం, మంధని తాలుకాలో 40 చ॥ కి॥ ప్రాంతంలో బొగ్గు నిక్షేపాలు వున్నాయి. ఇప్పటికే రామగుండం ప్రాంతంలో 4 ఒపెన్ కాస్టు బావులు 350 మీటర్ల లోతుల్లో తీస్తువున్నారు. దీనితో గోదావరినది నీటి మట్టం దారుణంగా పడిపోవడమే కాక వేసవి కాలంలో పూర్తిగా ఎండిపోతున్నది. ఇక ఇప్పుడు మానేరుకు దిగువన తాడిచ్చర వద్ద తప్పబోయే ఒపెన్ కాస్టు బావి వల్ల మానేరు నది నీరు 350 మీటర్ల లోతుల్లోకి జారునున్నాయి.

గోరుచుట్టు రోకటి పోటన్నట్లు కరీంనగరం మండలంలో 82, గంగాధరలో 61, వెల్లటూరులో 51, శంకరపట్టంలో 36, మాన కోండూరులో 20, తిమ్మాపూరులో 21, రామగుండంలో 24, పెద్ద పల్లిలో 21, సుల్తానాబాదులో 27, ధర్మరంలో 32, కమాన్సపూర్లో 24, మల్యాలలో 12, రామడుగులో 14, బోయినపల్లిలో 12, జగి త్యాలలో 12, హూజూరాబాదులో 10, వీణవంకలో 8, ఓదెలలో 7, ఎల్కుతుర్లో 7, పెగడపల్లిలో 5, భీందేవరపల్లిలో 5, మిగతా మండ లాల్లో కలిపి 800లకి పైగా గ్రానెటు క్వారీలకు అనుమతులు ఇచ్చి నారు.

ఈ గుట్టలన్ని సముద్రమట్టానికి 400 నుండి 1000 మీటర్ల ఎత్తువరకు వుండి, లక్ష్మలాది ఎకరాల పరివాహక ప్రాంతాన్ని కలిగిఉన్నాయి. ఈ గుట్టల వల్లనే 600 మి॥ మీటర్ల నుండి 1000 మి॥ మీటర్ల పర్షంపదుతుంది. ఈ గుట్టల చుట్టుతా అనేక వందల కుంటలు, చెరువులు కాకతీయుల కాలం నుండి నిర్మించబడినాయి. ఈ గుట్టల నుండి గోదావరికి ఉపనదియైన పెద్దవాగు రాయకల్, మల్యాల, గొల్లపల్లి, పెగడపల్లి, వెల్లటూరు మండలాల గుండా ప్రవహించి కోటి లింగాల వద్ద గోదావరిలో కలుస్తాంది. ఇక కరీంనగరం జిల్లాకు జీవధారయైన మానేరు నది మెదక్, నిజామాబాదులలో పుట్టి, ఎగువ మానేరు ప్రాజెక్టు వద్ద కరీంనగరంలో ప్రవేశించి తూర్పుగా 36 మండలాల పరివాహక ప్రాంతాన్ని కలిగివుండి 220 కి॥ మీ ప్రయాణించి దామేర వద్ద గోదావరిలో కలుస్తాంది.

కోపెాడ, హుస్సాబాదు, బెజ్జంకి, భీందేవరపల్లి, తిమ్మాపూర్ మండలాల్లోని గుట్టలను క్వారీలతో పగులగొట్టగా మానేరుకు ఉప నదులైన మోయదుమైదు, బతుకమ్మవాగులు ఎండిపోనున్నాయి.

ముస్తాబాదు, సిరిసిల్లా, బోయినపల్లి, మేడిపల్లి, కొడిమ్ముల, వేములవాడ, గంగాధర లోని క్వారీల వల్ల ఎగువ మానేరు(పెద్దవాగు), మూలవాగులు ఎండిపోనున్నాయి. హుస్సాబాదు, భీందేవరపల్లి, ఎల్కుతుర్లి, సైదాబాదు, శంకరపట్టం, హూజూరాబాదు, వీణవంక, తిమ్మాపూర్, మానకోండూరు మండలాల్లోని గుట్టలు పెకలించడం వల్ల వాణవంక, కోరకల్, శంకరపట్టం వాగులు, చలి వాగులు ఆరిపోనున్నాయి. పెగడపల్లి, గంగాధర, మేడిపల్లి, చొప్పదండి, ధర్మరం, జూలపెల్లి, పెద్దపల్లి, సుల్తానాబాదు, ఒదెల మండలాల్లోని క్వారీలవల్ల ఇరుకులువాగు, హూస్సెమియావాగుల తడి ఆరనుంది. ఈ మానేటి ఉపనదులన్ని ఎండిపోగా, మానేరు పేగుతడి పూర్తిగా ఆరిపోయి కరీంనగరం జిల్లా ఎదారిగా మారనుంది.

కరీంనగరం జిల్లా ప్రజల ప్రయోజనాలను ఘణంగాపెట్టి, మన జిల్లాను ఎదారిగా మార్చే ప్రక్రియను ప్రభుత్వం చేపట్టింది. ప్రజల ఆవాసాలకు, గుడులకు, బడులకు, నీటి వనరులకు (చెరువులు, కుంటలు, నదులకు) పంటపొలాలకు 2 కి॥ దూరంలోనే క్వారీలు ఉండాలని, ముఖ్యమైన రహదారులకు కనీసం ఒకటిన్నర కి॥ మీ॥ దూరంలో ఉండాలని పర్యావరణ చట్టం, సుప్రీకోర్ష్ట్ నిబంధనలు విధించాయి. ఈ సందర్భంలోనే తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం వారు ప్రైకోర్ష్ట్ ను ఆశ్రయించగా చట్ట విరుద్ధమైన 200 పై చిలుకు గుట్ట గనులను మూసివేయాలని తీర్చు ఇచ్చింది. కానీ ప్రభుత్వం వారు దానిని పట్టించుకోవడం లేదు.

అట్టి అనుమతులకు మన ప్రజా ప్రతినిధులు తలలు ఊపడమే కాక, కొందరు గ్రానైటు వ్యాపారులే శాసనసభ్యులుగా ఎన్నికై, మిగతా ఛోటా మోటా నాయకులకు అదర్చ నాయక్కునారు. అధికార, ప్రతిపక్ష నేతల తమ విభేదాలు మరచి ఈ క్వారీ పనులను సమైక్యంగా అమలు జరిపిస్తూన్నారు కూడా.

ఇదివరకే గ్రామాలకు గ్రామాలనే బోగ్గుగనులు మింగగా, వరదకాలువకు వందల ఎకరాల రైతు భూములను సేకరించినారు, అట్లాగే ఎల్లంపల్లి, ప్రాణహితలకు కూడా వేల ఎకరాలు సేకరించి గోదావరి నీటిని కరీంనగరం ప్రజలకు ఇప్పుకుండా ప్రైదారాబాదు పేర, ఆంధ్రాకు తరలించనున్నారు.

దానితో పాటు భూగర్భజలాలను నాశనం చేయగల, చట్టానికి విరుద్ధమైన, పర్యవరణానికి హని కలిగించే క్వారీలు మన కరీంనగరం జిల్లా ఇప్పటి ప్రజానీకానికి కాక రాబోవు తరాలకు కూడా హని చేయగలవు. కావున గ్రానైటు క్వారీలను వ్యతిరేకిస్తూ ఉద్యమించల్సి నదిగా ప్రజలను, మేధావులను, రచయితలను, కళాకారులను కోరు తున్నాము.

కురిక్కాల బోమ్మలమ్మ గుట్టకై వీరితో పాటు రచయితలు, మేధావులు అందరు అందోళన చేయగా ఆ గుట్ట గ్రానైటు రాక్షసుల నుండి కాపాడబడిరది.

ఇప్పటికే ఒద్దారం, అపీఫ్ నగర్, నాగుల మల్యాల, వెదిర, గట్టు భూత్యార్, కటికెనపల్లి, నర్సింగాపూర్, కదంబాపూర్ మొదలగు గ్రామాలలోని గుల్ల, కుర్కలు మేత దొరకక తమ గొర్రెలు, మేకలను తెగనమ్ముకొని తమ ఉపాధిని కోల్పోయినారు. ఇప్పటికే జిల్లాలో దాదాపు లక్ష్మన్ గొర్రెల ఉత్పత్తి తగ్గిపోయింది. అంతేకాక గుడ్డలుగులు, కోతులు, నెమళ్ళు తమతమ ఆ వాసాలను కోల్పోయి మరణిస్తున్నాయి. గ్రామాల మీద దాడి చేస్తున్నాయి.

ఇంతే కాక రాబోవు పది సంవత్సరాలలో ఇదే విధంగా గ్రానైటు తవ్వకాలు జరిగినచో మొత్తం జిల్లా ఎదారి కానుంది. మన గతి కూడా ఇప్పటి గుడ్డెలుగుల లెక్క కానుంది.

- పర్యావరణ చట్టాలు, సుప్రీంకోర్ష్ట్ తీర్చులకు విరుద్ధంగా ఇచ్చిన క్వారీల అనుమతులన్నిటిని వెంటనే రద్దు చేయాలి.
- విదేశాలకు రాయి ఎగుమతులను రద్దు చేయాలి.
- క్వారీలను రద్దు చేసుకుండా... జిల్లాను కాపాడుకుండా

- తెలంగాణ భూమి రక్షణ సంఘం, కరీంనగర్

దక్కన్ ల్యాండ్ సామాజిక, రాజకీయ మానవత్రిక, మే 2014

అనుబంధం : 1

STATEMENT SHOWING THE LIST OF QUARRY LEASES FOR COLOUR GRANITE AND BLOCK GRANITE HELD IN KARINMAGAR

Sl.No	Name of the lessee	Village	Mandal	Survey No	Extent of land in hectors	Date of excution	Date of expiry	Remarks
1	Edla Srinivas	Jangapally	Bejjanki	144	1	2010	2030	Govt.land.Granite
2	Siva Sai Stone Crusher Industry M.Shankariah	Mallaram	Bejjanki	146	2	2009	2029	Govt.land.cruhsr
3	Victoria Granites	Narsingapur	Boinpally	48	5	2006	2026	Govt.land.Granite
4	J. Prakash Rao	Narsingapur	Boinpally	14 & 15	2	2007	2027	Govt.land.Granite
5	Laxmi Granites & minarals	Narsingapur	Boinpally	42	2	2007	2027	Govt.land.Granite
6	Venkatesh Granites	Narsingapur	Boinpally	42/2	5	2007	2027	Govt.land.Granite
7	Seethu Granites	Narsingapur	Boinpally	48	5	2010	2030	Govt.land.Granite
8	Venkataramana Granites	Narsingapur	Boinpally	16	2	2011	2031	Govt.land.Granite
9	Hansa Natatal Stones	Narsingapur	Boinpally	14/A		2011	2031	Govt.land.Granite
10	Bandari Mining (p) Ltd.,	Narsingapur	Boinpally	13	2.34	2011	2031	Patta Land,Granite
11	P Srinivas	Narsingapur	Boinpally	575	0.84	2010	2030	Govt.land.Granite
12	M.Surendar Reddy	Villasagar	Boinpally	5135134 & 520	2.31	2010	2030	Govt.land.Granite
13	Oriant Granites & marbles	Villasagar	Boinpally	495,522 & 520/1	1	2010	2030	Govt.land.Granite
14	Balmuri Granites&Minarals	Villasagar	Boinpally	2312/c	1.18	2012	2032	Patta Land,Granite
15	Venkateswar,granites	Villasagar	Boinpally	251	3	2010	2030	Patta Land,Granite
16	Midwest Granites(p) Ltd.,	Villasagar	Boinpally	499,500,501, 502,503,506, 509,510,511 & 512	3.06	2010	2030	Patta Land,Granite
17	Midwest Granites(p) Ltd.,	Villasagar	Boinpally	231.00	4	2007	2027	Patta Land,Granite
18	Nanditha Granites	Villasagar	Boinpally	496 to 500	1.76	2008	2028	Govt.land.Granite
19	Vijaya Mining	Villasagar	Boinpally	239, 241/B, 243	4.6	2008	2028	Govt.land.Crusher
20	Vijaya Mining	Villasagar	Boinpally	242	1.48	2007	2027	Govt.land.Granite
21	Oriant Granites&Marbles	Villasagar	Boinpally	1798	1.7	2007	2027	Govt.land.Granite
22	Sri Madan Granites	Villasagar	Boinpally	252/BCD	1.9	2005	2026	Govt.land.Granite
23	Ch.Ramu	Kothapet	Boinpally	174	2.19	2011	2031	Govt.land.Granite
24	Yak Granites Inds	Vangara	Bheemdevarapally	595/1	10.5	2008	2028	Govt.land.Granite
25	Kolla Venkateswarlu	Maalaram	Bheemdevarapally	107	3	2008	2018	Govt.land.Crusher
26	Kolla Venkateswarlu	Maalaram	Bheemdevarapally	107	1.72	2008	2018	Govt.land.Crusher
27	Sri Laxmi Stone Crushers	Mulkanur	Bheemdevarapally	1	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
28	R.Narayana Reddy	Mulkanur	Bheemdevarapally	595		2001	2010	Govt.land.Crusher
29	Rose Minerals	Chigurumamaiidi	Chigurumamaiidi	411	0.5	2006	2026	Govt.land.Granite
30	Madhucon Granites	Chigurumamaiidi	Chigurumamaiidi	411	4	2010	2030	Govt.land.Granite
31	Madhucon Granites	Chigurumamaiidi	Chigurumamaiidi	411/2	19	2010	2030	Govt.land.Granite
32	Matrusri Granites	Nawabpet	Chigurumamaiidi	198	2.84	2011	2031	Govt.land.Granite
33	Vennam Srinivas	PEECHUPALLY	Chigurumamaiidi	402	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
34	Laxmi Narasimha Stone Cruhsr	Rudrangi	Chandurthy	749/2	0.5	2008	2018	Patta Land,crusher
35	Shiva Sai Granites	Katnapally	Choppadandi	156	1	2007	2027	Govt.land.Granite
36	Sri Laxmi Granites	Gumlapur	Choppadandi	840	1	2011	2031	Govt.land.Granite
37	Raja Rajeswari Granites	Katikenapally	Dharmaram	1255	5	2002	2002	Govt.land.Granite
38	Sri Sai Praja Granites	Katikenapally	Dharmaram	1248	1	2005	2025	Govt.land.Granite
39	G.B.R Minerals	Katikenapally	Dharmaram	1120	5	2007	2027	Govt.land.Granite
40	Merc Minerals	Katikenapally	Dharmaram	1160	2	2010	2030	Govt.land.Granite
41	G.Malla Reddy	Katikenapally	Dharmaram	56	1.75	2009	2019	Govt.land.CRASURE
42	Siva Sai Stones	Katikenapally	Dharmaram	56	4.12	2012	2032	Govt.land.Granite
43	Hemadri Granites	Kammarkhanpet	Dharmaram	358	1.5	2012	2032	Govt.land.Granite
44	K.V.Shammugam	Kammarkhanpet	Dharmaram	252	1	2009	2029	Govt.land.Granite
45	Hemadri Granites	Kammarkhanpet	Dharmaram	267	1.16	2012	2032	Govt.land.Granite
46	Siri Ram Granites	Kammarkhanpet	Dharmaram	76	2	2013	2033	

47	Komati Reddy Ravindar Reddy	Bommareddypally	Dharmaram	1061, 1062	2	2007	2027	Govt.land.Granite
48	Laxmi Vinayaka Granites	Bommareddypally	Dharmaram	679	2	2008	2028	Govt.land.Granite
49	Manikanta Granites	Bommareddypally	Dharmaram	476	3.6	2009	2029	Govt.land.Granite
50	Bhaskar Granites	Bommareddypally	Dharmaram	1,062	3.2	2010	2030	Govt.land.Granite
51	Bhaskar Granites			679	1.73	2010	2030	Govt.land.Granite
52	Bhaskar Granites	Bommareddypally	Dharmaram	679	3	2010	2030	Govt.land.Granite
53	Stone Crusher Industries	Bommareddypally	Dharmaram	476	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
54	G.Krishna Murthy	Bommareddypally	Dharmaram	476	2.259	2011	2021	Govt.land.Crusher
55	Mahi Granites	Chamnpally	Dharmaram	239	2.22	2008	2028	Govt.land.Granite
56	Venkateswara	Pathipaka	Dharmaram	226	4	2008	2028	Govt.land.Granite
57	Sri Sai Enterprises	Pathipaka	Dharmaram	226	4	2008	2028	Govt.land.Granite
58	Padmavathi Granites	Sayampet	Dharmaram	69	6	2009	2029	Govt.land.Granite
59	Subedari Manohar	Mallapur	Dharmaram	302	1	2010	2030	Govt.land.Granite
60	Hanuman Granites	Mydarm	Dharmaram	756	8.2	2011	2031	Govt.land.Granite
61	Hanuman Granites	Mydarm	Dharmaram	759	3.5	2011	2031	Govt.land.Granite
62	A.Chander	Kothur	Dharmaram	667	8.6	2012	2032	Govt.land.Granite
63	A.Chander	Kothur	Dharmaram	667	5.3	2012	2032	Govt.land.Granite
64	E.Thirupathi Rao	Rachapally	Dharmaram	147	1	2002	2012	Govt.land.Crusher
65	E.Thirupathi Rao	Rachapally	Dharmaram	147	1	2007	2022	Govt.land.Crusher
66	G.Rajaiah	Rachapally	Dharmaram	147	1	2007	2017	Govt.land.Crusher
67	Veeranjaneya wddera co-Op Society	Rachapally	Dharmaram	147	2.24	2008	2018	Govt.land.Crusher
68	Padala Srinivas	Rachapally	Dharmaram	147	1.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
69	J.Komaraiah	Rachapally	Dharmaram	147	2	2010	2020	Govt.land.Crusher
70	Muthyam A	Rachapally	Dharmaram	147	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
71	Guda Rajaiah	Rachapally	Dharmaram	147	1.112	2009	2019	Govt.land.Crusher
72	Guda Rajaiah	Rachapally	Dharmaram	703	0.865	2010	2020	Govt.land.Crusher
73	Ramindla	Rachapally	Dharmaram	703	2.56	2010	2025	Govt.land.Crusher
74	Muddangula Chandraiah	Pidichintalapally	Dharmaram	199	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
75	Laxmi % Company	Pidichintalapally	Dharmaram	199	4.33	2008	2018	Govt.land.Crusher
76	MalakaAhoka Kumar	Pidichintalapally	Dharmaram	199	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
77	Malka Rajesham	Pidichintalapally	Dharmaram	199	0.67	2008	2018	Govt.land.Crusher
78	Adithya Stone Crushers	Dharmaram	Dharmaram	476	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
79	Adithya Stone Crushers	Dharmaram	Dharmaram	476	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
80	G.Malla Reddy	Dharmaram	Dharmaram	476	3.227	2008	2018	Govt.land.Crusher
81	Bathini Ganagaiah	Dharmaram	Dharmaram	476	1.8	2009	2019	Govt.land.Crusher
82	Transsttory India(p) Ltd.,	Dharmaram	Dharmaram	476	1	2009	2013	Govt.land.Crusher
83	Transsttory India(p) Ltd.,	Dharmaram	Dharmaram	476	2	2010	2013	Govt.land.Crusher
84	Hanuman Stone Crushers	Mydaram	Dharmaram	852	1.821	2008	2018	Govt.land.Crusher
85	A.Srikanth Reddy	Buggaram	Dharmapuri	233	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
86	Sri Sai Ram E nterprises	Buggaram	Dharmapuri	233	3	2008	2018	Govt.land.Crusher
87	Rajarajeswara StoneCrushers	Gopalpur	Elkathurthy	392/1	2	1994	2009	Govt.land.Crusher
88	Rajarajeswara StoneCrushers	Gopalpur	Elkathurthy	392/1	0.76	1996	2011	Govt.land.Crusher
89	Rajarajeswara StoneCrushers	Gopalpur	Elkathurthy	392	2	1996	2011	Govt.land.Crusher
90	T.Madhava Rao	Gopalpur	Elkathurthy	392/1	1	1999	2011	Govt.land.Crusher
91	T.Madhava Rao	Gopalpur	Elkathurthy	392/2	3.12	1999	2011	Govt.land.Crusher
92	T.Madhava Rao	Gopalpur	Elkathurthy	392/2	12	1999	2011	Govt.land.Crusher
93	Srlanjeneya Stone Crushers	Damera	Elkathurthy	685	3.96	2008	2018	Govt.land.Crusher
94	RajaRajeswari Granites	Damera	Elkathurthy	496/1	1	2007	2028	Govt.land.Granite
95	B.Laxmaiah	Odyaram	Gangadhara	93	3.5	2007	2027	Govt.land.Granite
96	Imperial Granites(p)Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	168	1.8	1998	2011	Govt.land.Granite
97	Noble Granites	Odyaram	Gangadhara	168	1.44	2001	2021	Govt.land.Granite
98	Noble Granites	Odyaram	Gangadhara	168	1.06	2008	2028	Govt.land.Granite
99	Pradeep Minerals & Granites	Odyaram	Gangadhara	168	0.17	2001	2021	Govt.land.Granite
100	Pradeep Minerals & Granites	Odyaram	Gangadhara	168	0.42	2001	2021	Govt.land.Granite
101	Pradeep Minerals & Granites	Odyaram	Gangadhara	168	0.27	2001	2021	Govt.land.Granite

102	K.S.R.Granites(p)Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	168	4.14	2010	2030	Govt.land.Granite
103	Sreesha Geo Granites	Odyaram	Gangadhara	168	5.54	2009	2029	Govt.land.Granite
104	Swatha Granites	Odyaram	Gangadhara	168	0.2	2001	2021	Govt.land.Granite
105	Swatha Granites	Odyaram	Gangadhara	168	0.97	2007	2027	Govt.land.Granite
106	Swatha Granites	Odyaram	Gangadhara	168	1	2002	2022	Govt.land.Granite
107	Swatha Granites	Odyaram	Gangadhara	106	1	2003	2023	Govt.land.Granite
108	Swatha Granites	Odyaram	Gangadhara	178	1	2006	2026	Govt.land.Granite
109	Swatha Granites	Odyaram	Gangadhara	162,165	1	2002	2022	Govt.land.Granite
110	Om Sai Granites	Odyaram	Gangadhara	91	1	2002	2022	Govt.land.Granite
111	Sunny Enterprises	Odyaram	Gangadhara	192	3	2001	2021	Govt.land.Granite
112	Sai Ram Granites	Odyaram	Gangadhara	192	1.78	2001	2021	Govt.land.Granite
113	Oriant Granites&Marbles	Odyaram	Gangadhara	192	1	2010	2030	Govt.land.Granite
114	PSR.Granites	Odyaram	Gangadhara	101/B,101/E	1	2003	2023	Patta granite
115	Srinivasa Granites	Odyaram	Gangadhara	90,91	1.69	2007	2027	Govt.land.Granite
116	Sri Sathyanarayana Swamy	Odyaram	Gangadhara	92	2	2007	2027	Govt.land.Granite
117	Kiran Exports	Odyaram	Gangadhara	89	3.8	2007	2027	Govt.land.Granite
118	Sri Balaji Granites			117,118				Govt.land.Granite
119		Odyaram	Gangadhara	119,120	4.78	2008	2028	Govt.land.Granite
120	Pokarna Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	111,97	4.07	2008	2028	Govt.land.Granite
121	SMS Granites	Odyaram	Gangadhara	166	0.46	2009	2029	Govt.land.Granite
122	Maithry Granites	Odyaram	Gangadhara	166,167/A	1.29	2008	2028	Govt.land.Granite
123	Maithry Granites	Odyaram	Gangadhara	94/A	1.44	2010	2030	Govt.land.Granite
124	Oreant Granites & Minerals	Odyaram	Gangadhara	188	1.48	2009	2029	Govt.land.Granite
125	Sri Venkatesh Granites (p) Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	164,165	1	2004	2024	Govt.land.Granite
126	Sri Venkatesh Granites (p) Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	118//C,119	1	2002	2022	Govt.land.Granite
127	Sri Venkatesh Granites (p) Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	163,164,				Govt.land.Granite
128				186,187	3.91	2008	2028	Govt.land.Granite
129	Sri Venkatesh Granites (p) Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	204,205,206	1	2010	2030	Patta granite
130	Sri Venkatesh Granites (p) Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	183,186,187	3	2009	2029	Govt.land.Granite
131	Sri Venkatesh Granites (p) Ltd.,	Odyaram	Gangadhara	108	1	2010	2030	Govt.land.Granite
132	Ragi & Ragi Granites	Odyaram	Gangadhara	114	2	2010	2030	Govt.land.Granite
133	Vaishavavi Granites	Achampally	Gangadhara	209	3	2000	2020	Govt.land.Granite
134	Maruthi Granites	Achampally	Gangadhara	209	1.94	2002	2022	Govt.land.Granite
135	Sparkle Minerals(p)Ltd.,	Achampally	Gangadhara	319,320,358	3.99	2012	2032	Govt.land.Granite
136	Uma Maheswara Stone Crushers	Achampally	Gangadhara	349	0.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
137	Yeshaswini Sai Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	230	3	2010	2024	Govt.land.Granite
138	K.R.Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	230	4	2008	2028	Govt.land.Granite
139	Narayani Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	230/P	2.43	2009	2029	Govt.land.Granite
140	Sai Ram Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	230	2	2009	2029	Govt.land.Granite
141	Sai Ram Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	230	0.5	2010	2030	Govt.land.Granite
142	K.R. Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	236/1	0.45	2009	2029	Govt.land.Granite
143	K.R. Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	236/3	0.55	2009	2029	Govt.land.Granite
144	VS Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	230	3	2012	2023	Govt.land.Granite
145	PSR.Granites	Sarvareddypally	Gangadhara	73	2	2011	2031	Govt.land.Granite
146	GBR.Minerals	Sarvareddypally	Gangadhara	258,259	1.26	2012	2032	Govt.land.Granite
147	VS Granites	Kachireddypally	Gangadhara	47	4.9	2007	2027	Govt.land.Granite
148	A.Seeta Rama Rao	Kachireddypally	Gangadhara	47	3	2009	2029	Govt.land.Granite
149	A.Anjan Babu	Kachireddypally	Gangadhara	28	1.38	2009	2029	Govt.land.Granite
150	B.Lxmaiah	Kachireddypally	Gangadhara	23	3.292	2011	2031	Govt.land.Granite
151	Swetha Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	4.65	2005	2025	Govt.land.Granite
152	Swetha Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	1.3	2008	2028	Govt.land.Granite
153	Swetha Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	7.19	2009	2029	Govt.land.Granite
154	Swetha Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1174	1.61	2010	2030	Govt.land.Granite
155	Dhanalaxmi Tradings	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	3.2	2008	2028	Govt.land.Granite
156	Dhanalaxmi Tradings	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	3.81	2011	2031	Govt.land.Granite
157	Dhanalaxmi Tradings	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	1.12	2011	2031	Govt.land.Granite

158	Rasun Exports(P)Ltd.,	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	3	2009	2029	Govt.land.Granite
159	Rasun Exports(P)Ltd.,	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	2	2009	2029	Govt.land.Granite
160	Rasun Exports(P)Ltd.,	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	7.7	2008	2028	Govt.land.Granite
161	Lasya Minerals	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	2	2009	2029	Govt.land.Granite
162	Sri Ravi Shankar Guptha	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	2	2010	2027	Govt.land.Granite
163	SriShankara Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	2.67	2010	2030	Govt.land.Granite
164	H.M.Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	2	2010	2030	Govt.land.Granite
165	Shree Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1160	2	2007	2027	Govt.land.Granite
166	Sreevari Enterprises	Gattubhutkur	Gangadhara	1133	1.5	2010	2030	Govt.land.Granite
167	Narasimha Granites	Gattubhutkur	Gangadhara	1043	2	2010	2030	Govt.land.Granite
168	Suvarna Granites	Narsimhulu pally	Gangadhara	199	1.81	2006	2025	Govt.land.Granite
169	K.Ramanareddy	Narsimhulu pally	Gangadhara	37	1.45	2007	2027	Govt.land.Granite
170	K.Ramanareddy	Narsimhulu pally	Gangadhara	66	1.75	2010	2030	Govt.land.Granite
171	K.Jagannatham	Narsimhulu pally	Gangadhara	178,181	1	2007	2027	Govt.land.Granite
172	Radha Exports	Narsimhulu pally	Gangadhara	199	4	2009	2029	Govt.land.Granite
173	Ultimata Granites	Narsimhulu pally	Gangadhara	130	8	2010	2030	Govt.land.Granite
174	Vamshi Priya Granites	Grashakurthy	Gangadhara	628,661, 662, 664/1/P,6657P				Govt.land.Granite
175				666	2.57	2010	2030	Patta Granite
176	Kanaka Durga Stone Crusher	Nylakondapally	Gangadhara	146	6.32	2007	2017	Govt.land.Crusher
177	Dhanalaxmi Tradings	B.B.Rajpally	Gollapally	57	2.47	2010	2030	Govt.land.Granite
178	Swtha Granites	B.Brajpally	Gilapally	64,65	19-77	2010	2030	Govt.land.Granite
179	Ramana Granites	B.Brajpally	Gilapally	69,71	3.65	2011	2031	Govt.land.Granite
180	Sharathe Granites	B.B.Rajpally	Gilapally	69	5.6	2011	2031	Govt.land.Granite
181	Vishal Granites	B.B.Rajpally	Gilapally	239	2	2011	2031	Govt.land.Granite
182	Ruchira Granites	B.B.Rajpally	Gillapally	62	5	2012	2032	Patta Granite
183	SriVenkateswara Granites	Raghavapatnam	Gillapally	629	2	2002	2022	Govt.land.Granite
184	P.Krishna	Chivilakoduru	Gillapally	667	0.57	2008	2022	Govt.land.Granite
185	G.Ranjith Reddy	Gollapally	Gollapally	622	2	2009	2019	Govt.land.Crusher
186	Varsha Krishna Hari	Dammnapet	Gambhiraopet	22	1	2008	2023	Govt.land.Granite
187	Rose Minerals	Singapur	Huzurabad	578	1	2002	2022	Govt.land.Granite
188	Y.Ravindar	Singapur	Huzurabad	68/1	3.5	2007	2027	Govt.land.Granite
189	Abhinandhu Granites	Singapur	Huzurabad	578	15	2011	2031	Govt.land.Granite
190	Enterprising Exports	Rampur	Hzurabad	709	1.5	2007	2027	Govt.land.Granite
191	Enterprising Exports	Rampur	Hzurabad	709	1.6	2009	2029	Govt.land.Granite
192	Rama & Company	Rangapur	Hzurabad	264	1	2098	2013	Govt.land.Crusher
193	S.Mogily	Rangapur	Hzurabad	264	0.5	2008	2018	Govt.land.Crusher
194	Preethi Stone Crusher	Rangapur	Huzurabad	270	0.5	2007	2013	Govt.land.Crusher
195	Balaji Stone Crusher	Sirsapally	Huzurabad	296	2	2011	2026	Govt.land.Crusher
196	P.Raji Reddy	Sirsapally	Huzurabad	496	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
197	K.Sena Reddy	Sirsapally	Huzurabad	496	1.29	2009	2024	Govt.land.Crusher
198	K.Sena Reddy	Huzurabad	Huzurabad	270	2	2010	2020	Govt.land.Crusher
199	Nagendra Swamy Stone Crushers	Kothapally	Huzurabad	82	1	2002	2017	Govt.land.Crusher
200	G.Laxmi Narayana	Thumananapally	Huzurabad	243	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
201	Balaji Stone Crusher	Thumananapally	Huzurabad	246	8	2011	2026	Govt.land.Crusher
202	Unnathi Granites	Mirzapur,Ummapur	Husnabad	100,265	6	2010	2030	Govt.land.Granite
203	Muthineni Rajeswar Rao	Kuchanapally	Husnabad	103	2	2010	2030	Govt.land.Crusher
204	Sri Sai Granites	Potlapally	Husnabad	223	0.9	2003	2023	Govt.land.Granite
205	Sai Ram Indursties	Kuchanapally	Husnabad	380	1	2002	2017	Govt.land.Crusher
206	Ganapathi StoneCrusher	Janagam	Husnabad	536/A	6.52	2008	2018	Govt.land.Crusher
207	Ravikanti Srinivas	Janagm	Husnbad	675	1.9	2008	2028	Govt.land.Crusher
208	Santhoshi Industries	Husnabad	Husnabad	1182/1	8	2008	2018	Govt.land.Crusher
209	SriVenkateswara Stone Crusher	Anthakkapet	Husnabad	121	4	2008	2018	Govt.land.Crusher
210	Tirumala Stone Crushers	Rekonda	Hsnabad	897	1,967	2008	2018	Govt.land.Crusher
211	Sri Sai Ram Entreprises	Bandalingapur	Ibrahimpatam	1475	1	2011	2021	Govt.land.Crusher
212	Manikanta Stone Crushers	Bandalingapur	Ibrahimpatam	1475	1	2011	2015	Govt.land.Crusher
213	Balagi Stone Crushers	Gudaram	Illanthakunta	512	2	2012	2019	Govt.land.Crusher
214	Sri rama Granites	Mothe	Jagithyal	107/1	2	2003	2023	Govt.land.Granite

215	Free World Exports Ltd.,	Monthe	Jagithyal	107/1	1.95	2007	2023	Govt.land.Crusher
216	Gangotri Metal Industries	Monthe	Jagithyal	107/1	1.78			Govt.land.Crusher
217	T.Chandra Krishna Reddy	Mothe	Jagithyal	107	2	2012	2021	Govt.land.Crusher
218	Laxmi Metal Industries	Mothe	Jagithyal	107/1	1.618	1998	2013	
219	Sri Ramanjaneyulu	Mothe	Jagithyal	107/1	1.95	2007	2027	Govt.land.Granite
220	D.Ramesh	Chelgal	Jagithyal	82	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
221	Balaji Stone Crushers	Narsingapur	Jagithyal	437	0.5	2008	2023	Govt.land.Crusher
222	Balaji Stone Crushers	Narsingapur	Jagithyal	437	0.5	2006	2021	Govt.land.Crusher
223	T.Sharat Chandra Reddy	Narisingapur	Jagithyal	437	2.5	2006	2016	Govt.land.Crusher
224	Mahalaxmi Stone Crushers	Timmapur	Jagithyal	338	1	2008	2023	Govt.land.Crusher
225	Ratna Constructions	Timmapur	Jagithyal	338	0.5	2003	2013	Govt.land.Crusher
226	Samindla Srinivas	Thatipally	Jagithyal	446	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
227	Maha Lxmi Stone Crusher	Bijigirisharif	Jammikunta	793	1	2002	2013	Govt.land.Crusher
228	Smt.A.Tanuja	Sayampet	Jammikunta	793	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
229	Sirdi Sai Baba stones	Sayampet	Jammikunta	793	2	2012	2019	Govt.land.Crusher
230	Prudhvi Granites	Vantadupula	Jammikunta	270/1	1	2007	2026	Govt.land.Crusher
231	G.Naresh Reddy	Peddapur	Julapally	1188	1.57	2012	2032	Govt.land.Granite
232	Laxmin Narasimha Swami	Peddapur	Julapally	1198/P	1	2009	2029	Govt.land.Granite
233	Venkateswara Metals	Peddapur	Julapally	926	2	2008	2023	Govt.land.Crusher
234	Venkateswara Metals	Peddapur	Julapally	926	1	2012	2022	Govt.land.Crusher
235	Sri Venkateswara Metal SuppliersPeddapur		Julapally	926	2	2010	2020	Govt.land.Crusher
236	Sri Venkateswara Metal SuppliersPeddapur		Julapally	926	1	2002	2012	Govt.land.Crusher
237	Durga Granites	Asifnagar	Karimnagar	278	4	2002	2022	Govt.land.Granite
238	GBR.Granites	Asifnagar	Karimnagar	323	1.66	2006	2026	Govt.land.Granite
239	Sandhya International	Asifnagar	Karimnagar	325,326,327	1.95	2007	2027	Govt.land.Granite
240	Sai Laxmi Granites	Asifnagar	Karimnagar	300 to 303	4	2010	2030	Patta Granite
241	K.Sampat Kumar	Asifnagar	Karimnagar	294/2,298	1.62	2012	2030	Patta Granite
242	Classic Minerals	Asifnagar	Karimnagar	278	2	2010	2030	Govt.land.Granite
243	Global Granites	Asifnagar	Karimnagar	278	1.27	2012	2030	Govt.land.Granite
244	Swetha Granites	Asifnagar	Karimnagar	278	1.35	2011	2031	Govt.land.Granite
245	Sri Venkates Granites	Kamanpur	Karimnagar	62	4.56	2002	2022	Govt.land.Granite
246	Sri Venkates Granites	Kamanpur	Karimnagar	41	1	2010	2030	Govt.land.Granite
247	Sri Sai Balaji Multi Colour Rocks	Kamanpur	Karimnagar	62	2	2003	2023	Govt.land.Granite
248	Sri Sai Balaji Multi Colour Rocks	Kamanpur	Karimnagar	62	4	2011	2031	Govt.land.Granite
249	Sri Sai Balaji Multi Colour Rocks	Kamanpur	Karimnagar	62	2.7	2011	2031	Govt.land.Granite
250	P.Madan Mohan	Kamanpur	Karimnagar	62	4.32	2006	2026	Govt.land.Granite
251	Gemini Granites	Kamanpur	Karimnagar	116	7	2006	2026	Govt.land.Granite
252	Jyothi Granites	Kamanpur	Karimnagar	62	7.93	2007	2027	Govt.land.Granite
253	P.Subramanya Chary	Kamanpur	Karimnagar	62	1	2007	2027	Govt.land.Granite
254	Pokarna Ltd.,	Kamanpur	Karimnagar	116/1	13.79	2007	2025	Govt.land.Granite
255	Thirumala Granites	Kamanpur	Karimnagar	87	1	2009	2029	Govt.land.Granite
256	Yogendra Stone	Kamanpur	Karimnagar	116	3.73	2009	2029	Govt.land.Granite
257	Pothur Madan Mohan Rao	Kamanpur	Karimnagar	62	2.63	2010	2030	Govt.land.Granite
258	Pavan Stone Crushers	Kamanpur	Karimnagar	116	0.5	1999	2009	Govt.land.Crusher
259	Pavan Stone Crushers	Kamanpur	Karimnagar	116	0.5	1998	2013	Govt.land.Crusher
260	Pavan Stone Crushers	Kamanpur	Karimnagar	116	0.5	2002	2017	Govt.land.Crusher
261	S.Mankith Shing	Kamanpur	Karimnagar	116	0.81	2002	2013	Govt.land.Crusher
262	Raja Rajeswara Stones Crusher	Kamanpur	Karimnagar	116	2.721	2009	2019	Govt.land.Crusher
263	G.Suresh	Kamanpur	Karimnagar	62	3	2008	2023	Govt.land.Crusher
264	Hanauman Stone Crusher	Kamanpur	Karimnagar	116	0.5	2010	2020	Govt.land.Crusher
265	Midwest Granites(P)Ltd.,	Kamanpur	Karimnagar	116	1	2007	2017	Govt.land.Crusher
266	Sri Swathi Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	556	1.66	2011	2031	patta Granite
267	Bhavani Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	471	2.8	2002	2022	Govt.land.Granite
268	Swetha Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	452	1	2003	2023	Govt.land.Granite
269	Sri Balaji Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	556/ABCD	2.86	2002	2022	Patta Granite
270	Santhosh Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	490	2	2006	2026	Govt.land.Granite

271	Lucky Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	256	4	2008	2027	Govt.land.Granite
272	Tulip Granites (P) I td.,	Nagula Malyal	Karimnagar	464	1.21	2008	2028	Patta Granite
273	Tulip Granites (P) I td.,	Nagula Malyal	Karimnagar	464,465	1.21	2008	2028	Govt.land.Granite
274	Tulip Granites (P) I td.,	Nagula Malyal	Karimnagar	471	1.74	2006	2026	Govt.land.Granite
275	Srinivasa Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	482	2.6	2006	2026	Govt.land.Granite
276	Soumaya Granites	Nagula Malyal	Karimnagar	471,469	3.84	2009	2026	Govt.land.Granite
277	Sandya International	Nagula Malyal	Karimnagar	596	2	2009	2029	Govt.land.Granite
278	Sandya International	Nagula Malyal	Karimnagar	596	2.57	2009	2026	Govt.land.Granite
279	Sandya International	Nagula Malyal	Karimnagar	596	1	2009	2029	Govt.land.Granite
280	Sandya International	Nagula Malyal	Karimnagar	596	5.3	2010	2030	Govt.land.Granite
281	Sandya International	Nagula Malyal	Karimnagar	596	2	2010	2030	Govt.land.Granite
282	Jeevan Granites & Minerals	Nagula Malyal	Karimnagar	66	2	2010	2030	Patta Granite
283	B.Laxmaiah	Nagula Malyal	Karimnagar	494	0.64	2010	2030	Govt.land.Granite
284	Reliance Granites	Nagunoor	Karimnagar	906	2.4	1997	2017	Govt.land.Granite
285	Shetu Granites	Nagunoor	Karimnagar	906	1.25	2006	2026	Govt.land.Granite
286	Siresha Geo Granitespvt Ltd.,	Bommakal	Karimnagar	534	1	2005	2025	Govt.land.Granite
287	NallaVenkati Reddy	Engandal	Karimnagar	1153	2.5	2009	2029	Govt.land.Granite
288	Sama Thirupathai Reddy	Engandal	Karimnagar	1163/1	2	2012	2032	Govt.land.Granite
289	Venkatesha Granites (PO Ltd.,	Khazipur	Karimnagar	329/A	1.55	2007	2027	Govt.land.Granite
290	Venkatesha Granites (PO Ltd.,	Khazipur	Karimnagar	45	9	2011	2031	Govt.land.Granite
291	Seethu Granites	Khazipur	Karimnagar	343	1	2010	2030	Govt.land.Granite
292	Sai Baba Minerals	Khazipur	Karimnagar	43/P	1.6	2010	2030	Govt.land.Granite
293	Saketh Minerals	Khazipur	Karimnagar	43/p	3.46	2010	2030	Govt.land.Granite
294	Swetha Granites	Baddipally	Karimnagar	104	4.2	2010	2030	Govt.land.Granite
295	Sambhavi Granites	Tegalaguttapally	Karimnagar	103	1	2010	2030	Govt.land.Granite
296	G.Naresh	Engandal	Karimnagar	28/1	1	1997	2012	Govt.land.Crusher
297	K.Swamy	Engandal	Karimnagar	28/1	5	2006	2016	Govt.land.Crusher
298	Om Sai Sri Ram Stone Crushers	Engandal	Karimnagar	28/1	0.404	1998	2013	Govt.land.Crusher
299	Om Sai Sri Ram Stone Crushers	Asifnagar	Karimnagar	141	1	1999	2014	Govt.land.Crusher
300	Om Sai Sri Ram Stone Crushers	Asifnagar	Karimnagar	141	2	2002	2017	Govt.land.Crusher
301	Laxmi Industries	Asifnagar	Karimnagar	283	0.404	1998	2013	Govt.land.Crusher
302	Laxmi Industries	Asifnagar	Karimnagar	283	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
303	Laxmi Industries	Asifnagar	Karimnagar	283	0.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
304	Krishna Stone Crushers	Asifnagar	Karimnagar	141	1	2002	2017	Govt.land.Crusher
305	Krishna Stone Crushers	Asifnagar	Karimnagar	141	1.5	2004	2019	Govt.land.Crusher
306	Krishna Stone Crushers	Asifnagar	Karimnagar	141	1.85	2007	2022	Govt.land.Crusher
307	Youvashakthi Stone Crusher	Asifnagar	Karimnagar	278	1	2005	2015	Govt.land.Crusher
308	Youvashakthi Stone Crusher	Asifnagar	Karimnagar	278	1	2008	2023	Govt.land.Crusher
309	Youvashakthi Stone Crusher	Asifnagar	Karimnagar	278	1.19	2009	2024	Govt.land.Crusher
310	Youvashakthi Stone Crusher	Asifnagar	Karimnagar	278	1	2010	2025	Govt.land.Crusher
311	Md.Ankoos	Asifnagar	Karimnagar	283	0.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
312	Sd.Arif	Asifnagar	Karimnagar	283	2.745	2006	2016	Govt.land.Crusher
313	D.Ramachandram	Asifnagar	Karimnagar	293	0.5	2008	2018	Govt.land.Crusher
314	S.Kanakaiah	Asifnagar	Karimnagar	293	0.5	2008	2018	Govt.land.Crusher
315	G.Anil Kumar	Asifnagar	Karimnagar	283	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
316	B.Laxmaiah	Asifnagar	Karimnagar	283	2.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
317	R.Laxminarasaiah	Asifnagar	Karimnagar	283	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
318	New Karimnagar Stone Crusher	Asifnagar	Karimnagar	283	0.95	2009	2019	Govt.land.Crusher
319	Ravi Shankar Gupta	Asifnagar	Karimnagar	141	0.85	2009	2019	Govt.land.Crusher
320	D.Tirupathi	Asifnagar	Karimnagar	143	1.3	2007	2017	Govt.land.Crusher
321	P.Vengala Rao	Irukulla	Karimnagar	313	1.5	2004	2019	Govt.land.Crusher
322	KNR Constructions	Irukulla	Karimnagar	313	2	1998	2013	Govt.land.Crusher
323	M.Malyadri	Jublinagar	Karimnagar	132	0.404	2009	2016	Govt.land.Crusher
324	K.Narasimha Reddy	Jublinagar	Karimnagar	132	1.52	2012	2022	Govt.land.Crusher
325	D.Rajendar	Jublinagar	Karimnagar	132	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
326	M.Madhusudhan Reddy	Jublinagar	Karimnagar	132	2	2009	2024	Govt.land.Crusher

327	Devu Mallaiah	Jublinagar	Karimnagar	132	0.5	2006	2016	Govt.land.Crusher
328	N.JaggaReddy	Malkapur	Karimnagar	21	0.5	2009	2014	Govt.land.Crusher
329	Salido Rocks	Vangapally	Kamalapur	91,92/B	1.32	2012	2027	Patta Granite
330	Salido Rocks	Vangapally	Kamalapur	91,92/B	2	2012	2027	Patta Granite
331	Sri Rama Stone Crushers	Kannala	Kamanpur	320	1	1999	2009	Govt.land.Crusher
332	Mohammada Begum	Begumpet	Kamanpur	411	1	2000	2010	Govt.land.Crusher
333	MD.Sattar	Begumpet	Kamanpur	411	0.506	2009	2019	Govt.land.Crusher
334	Siva Sai Stone Crushers	Begumpet	Kamanpur	411	0.52	2002	2017	Govt.land.Crusher
335	Sri Mallikarjuna Stone Crushing	Begumpet	Kamanpur	411	1.06	2004	2010	Govt.land.Crusher
336	Sri Balaji Stone Crusher	Begumpet	Kamanpur	411	2	2007	2020	Govt.land.Crusher
337	Nagineni Stone Crushing IndustryBegumpet		Kamanpur	411	2.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
338	Sri Ramnjaneya Waddera Society	Begumpet	Kamanpur	411	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
339	Sri Anjeya Waddera Society	Kannala	Kamanpur	493	0.838	2009	2019	Govt.land.Crusher
340	Venkateswara Stone & Metal	Kannala	Kamanpur	493	2.8	2003	2013	Govt.land.Crusher
341	B.Prabhakar Reddy	Kannala	Kamanpur	493	0.5	2003	2012	Govt.land.Crusher
342	B.Bhaskara Reddy	Kannala	Kamanpur	493	0.403	2009	2019	Govt.land.Crusher
343	K.Laxmaiah	Kannala	Kamanpur	453/1	0.5	2004	2014	Govt.land.Crusher
344	P.Venkatesham	Kannala	Kamanpur	493	0.81	2004	2014	Govt.land.Crusher
345	P.Gopi	Kannala	Kamanpur	493	0.5	2009	2019	Govt.land.Crusher
346	Rakshna Metal Suppliers	Kannala	Kamanpur	493	1	2012	2017	Govt.land.Crusher
347	Bandi Venkata Raju Goud	Kannala	Kamanpur	493	0.5	2008	2018	Govt.land.Crusher
348	Waddera Society	Kannala	Kamanpur	493	0.526	2007	2017	Govt.land.Crusher
349	Sri Ramnjaneya Waddera SocietyKannala		Kamanpur	493	1	2004	2014	Govt.land.Crusher
350	Sri Ramnjaneya Waddera SocietyKannala		Kamanpur	493	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
351	Sri Ramnjaneya Waddera SocietyKannala		Kamanpur	493	0.5	2010	2020	Govt.land.Crusher
352	Sri Venkataramana waddera Society Kannala		Kamanpur	493	0.93	2004	2014	Govt.land.Crusher
353	Sri Venkataramana waddera Society Kannala		Kamanpur	493	1	2005	2015	Govt.land.Crusher
354	B.Rajaiah	Ranapur	Kamanpur	360	3	2005	2015	Govt.land.Crusher
355	Vishnavi Stone Cursher	Gourapur	Kodimyal	144	1.22	2006	2016	Govt.land.Crusher
356	Vishnavi Stone Cursher	Gourapur	Kodimyal	144	6.476	2008	2023	Govt.land.Crusher
357	Sammakka Waddera Stone Society,Vinjampelly		Koheda	84	0.7	2006	2016	Govt.land.Crusher
358	Vekateswara Stone Crusher	Ambala	Kamalapur	506	2	2007	2022	Govt.land.Crusher
359	Kamalakar Rao	Ailapur	Korutla	1973/1	3	2008	2023	Govt.land.Crusher
360	Tatikonda Mohan	Ailapur	Korutla	1580 to1582	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
361	PadmavathiGranites	Edulgattepally	Manakondur	1305	1	2011	2031	Govt.land.Granite
362	Aravind Granites	Edulgattepally	Manakondur	178	2	2012	2032	Govt.land.Granite
363	Aravind Granites	Edulgattepally	Manakondur	178	2	2012	2032	Govt.land.Granite
364	Chitanya Stone Crusher	Edulgattepally	Manakondur	178	1	2007	2014	Govt.land.Granite
365	Venkateswara Stone Crusher	Edulgattepally	Manakondur	178	1	2004	2014	Govt.land.Crusher
366	GBR Minerals	Annaram	Manakondur	462,463, 464/A&B, 465/B	4.7	2004	2024	Govt.land.Granite
367	K.R.Enterprises	Annaram	Manakondur	447	2	2010	2030	Govt.land.Granite
368	K.R. Minerals	Annaram	Manakondur	447	4	2010	2030	Govt.land.Granite
369	Goli Sanjeeva Reddy	Annaram	Manakondur	729/A	1.81	2007	2027	Govt.land.Granite
370	Sun Stone Crusher Industries	Annaram	Manakondur	819	2	2010	2020	Govt.land.Crusher
371	Varshni Granites	Chenjerla	Manakondur	67	1	2005	2025	Patta Granite
372	Varshni Granites	Chenjerla	Manakondur	524	1	2006	2026	Govt.land.Granite
373	Varshni Granites	Chenjerla	Manakondur	523,524	2	2007	2027	Govt.land.Granite
374	Varshni Granites	Chenjerla	Manakondur	67	2	2007	2027	Govt.land.Granite
375	Omega Granites	LalithaPur	Manakondur	99	1.7	2006	2026	Govt.land.Granite
376	Tropical Stones (P) Ltd.,	Kondapalkala	Manakondur	610	5	2007	2025	Govt.land.Granite
377	PSR Granites	Kondapalkala	Manakondur	643	2	2007	2027	Govt.land.Granite
378	Srija Granites	Munjampally	Manakondur	105	4	2007	2027	Govt.land.Granite

379	KS Minerals	Munjampally	Manakondur	92	2.42	2009	2019	Govt.land.Crusher
380	Samala Ravi Kumar	Munjampally	Manakondur	92	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
381	Ranganayaka Granites	Vegurupally	Manakondur	381	3	2008	2028	Govt.land.Granite
382	Venkata Subba Raju	Maddikunta	Manakondur	148	1.4	2008	2028	Govt.land.Granite
383	Viyaya Granites	Gangipally	Manakondur	724,727	1.85	2009	2029	Govt.land.Granite
384	Sri Sai Mineral & Granites	Ghattududdenapally	Manakondur	395	2	2010	2030	Govt.land.Granite
385	Suvarna Mines	Ghattududdenapally	Manakondur	398	3	2011	2031	Govt.land.Granite
386	Suvarna Exports	Ghattududdenapally	Manakondur	398	4	2011	2031	Govt.land.Granite
387	Sri Vinayaka Enterprises	Ghattududdenapally	Manakondur	398	3.65	2012	2031	Govt.land.Granite
388	Shirdi Sai Granites	Ghattududdenapally	Manakondur	38	1	2008	2028	Govt.land.Granite
389	B.Surendar	Ghattududdenapally	Manakondur	65	1	2007	2027	Govt.land.Granite
390	Millenium Granites	Mydampally	Malyal	96	5	2008	2028	Govt.land.Granite
391	Heera Mines & Minerals	Mydampally	Malyal	90	4	2010	2030	Govt.land.Granite
392	Anjali Putra Granites	Mydampally	Malyal	90	8.27	2010	2030	Govt.land.Granite
393	Chethi Sriramulu	Mydampally	Malyal	90	2.66	2010	2030	Govt.land.Granite
394	Kapil Granites	Mydampally	Malyal	90	0.34	2011	2031	Govt.land.Granite
395	Kapil Granites	Mydampally	Malyal	90	8.74	2008	2028	Govt.land.Granite
396	Laxmipriya Granites	Mydampally	Malyal	90	2	2011	2031	Govt.land.Granite
397	Kakatiya Exports	Mydampally	Malyal	90	8	2011	2031	Govt.land.Granite
398	Sai Krishna Granites	Balvanthapur	Malyal	270	6	2009	2029	Govt.land.Granite
399	Sri Maruthi Rama Granies	Balvanthapur	Malyal	348	4	2009	2029	Govt.land.Granite
400	Prasannanjaneya Granites	Balvanthapur	Malyal	348	3	2009	2029	Govt.land.Granite
401	Sri Manikanta Granites	Balvanthapur	Malyal	270	1.68	2010	2030	Govt.land.Granite
402	Akarupu Laxmi	Nookapally	Malyal	483	4	2011	2031	Govt.land.Granite
403	Akarupu Laxmi	Nookapally	Malyal	483	4	2011	2031	Govt.land.Granite
404	Sri Maruthi Stone Crusher	Sarvapur	Malyal	294	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
405	Laxmi Ganapathi Stone Crusher	Sarvapur	Malyal	294	4	2009	2024	Govt.land.Crusher
406	Anjaneya Stone Crusher	Sarvapur	Malyal	294	1.36	2008	2023	Govt.land.Crusher
407	Pavan Stone Crusher	Sarvapur	Malyal	294	1.36	2007	2023	Govt.land.Crusher
408	Sri Lxmi Metals& Stones	Sarvapur	Malyal	294	1	2007	2022	Govt.land.Crusher
409	Y. Chandra Mohan	Sarvapur	Malyal	294	1	2010	2030	Govt.land.Crusher
410	Sri Rama Stone Crusher	Maddutla	Malyal	283	0.5	2010	2020	Govt.land.Crusher
411	Manikanta Stone Crusher	Mallapur	Mallapur	1040/2	2	2009	2019	Govt.land.Crusher
412	P.Laxmi Narayana	Kachapur	Medipally	187	1	2006	2016	Govt.land.Crusher
413	Anjani Stone Crusher	Mannegudem	Medipally	375/1	4	2008	2018	Govt.land.Crusher
414	Ch.Amerendar Rao	Mannegudem	Medipally	372/1	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
415	Laxmi Industries	Rekunta	Metpally	434	1	2000	2015	Govt.land.Crusher
416	Pudar Rama Goud	Rekunta	Metpally	434/2	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
417	Shiva Sai Stone Crusher	Mydambanda	Muttaram	27	1	2002	2017	Govt.land.Crusher
418	Shiva Sai Stone Crusher	Mydambanda	Muttaram	27	2	2002	2017	Govt.land.Crusher
419	Swetharamakam Granites	Odela	Odela	504	4	2004	2024	Govt.land.Granite
420	Sandhya International Granites	Odela	Odela	500	2	2007	2026	Govt.land.Granite
421	Sandhya International Granites	Odela	Odela	500	1.58	2010	2030	Govt.land.Granite
422	Sandhya International Granites	Odela	Odela	500	2	2010	2030	Govt.land.Granite
423	Sandhya International Granites	Odela	Odela	500	3.8	2010	2030	Govt.land.Granite
424	Sai Durga Granites	Haripurm,Kolnur	Odela	1002	1	2004	2024	Govt.land.Granite
425	Sai Durga Granites	Haripurm,Kolnur	Odela	1002	0.9	2003	2023	Govt.land.Granite
426	PMR. Granites	Kanagarthy	Odela	339,340/C,341	1.81	2006	2026	Govt.land.Granite
427	Danthamatla Ravi	Kanagarthi	Odela	308	1	2007	2027	Govt.land.Granite
428	Sri Ramanjaneyya Waddera SocietyKolanur		Odela	1002	2.9	2008	2018	Govt.land.Crusher
429	Ponnam Raja Goud	Kolanur	Odela	1002	2	2008	2018	Govt.land.Granite
430	Ganaga Bavani Granites	Palitam	Peddapally	199	8	2012	2027	Govt.land.Granite
431	Ganaga Bavani Granites	Palitam	Peddapally	108	2.8	2012	2028	Govt.land.Granite
432	Nusthyala Hari Prasad	Bompally	Peddapally	179	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
433	Nusthyala Hari Prasad	Bompally	Peddapally	179	2	2007	2016	Govt.land.Crusher
434	Kadari Komuraiah	Bompally	Peddapally	179	0.8	2008	2018	Govt.land.Crusher

435	Kadari Komuraiah	Bompally	Peddapally	179	0.647	2008	2018	Govt.land.Crusher
436	Mallikarjuna Waddera Society	Bompally	Peddapally	179	0.405	2008	2018	Govt.land.Crusher
437	D.Raghunandan Reddy	Bompally	Peddapally	179	1.8	2008	2018	Govt.land.Crusher
438	Bayyapu Bhaskar Reddy	Bompally	Peddapally	179	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
439	Bayyapu Manohar Reddy	Bompally	Peddapally	179	0.5	2008	2018	Govt.land.Crusher
440	Sandaveni Rajendar	Bompally	Peddapally	179	1	2008	2018	Govt.land.Crusher
441	P.Mallesham	Bompally	Peddapally	179	1.5	2008	2018	Govt.land.Crusher
442	Dunda Ravi Kumar	Bompally	Peddapally	179	1.4	2009	2019	Govt.land.Crusher
443	Alla Anjanji Kumar	Bompally	Peddapally	179	0.315	2009	2019	Govt.land.Crusher
444	Bhagya Laxmi	Bompally	Peddapally	179	109	2008	2018	Govt.land.Crusher
445	A.Venkata Swami	Raghavapur	Peddapally	1072	0.88	2004	2014	Govt.land.Crusher
446	Simandla Sanjeev	Raghavapur	Peddapally	1072/1	0.81	2007	2012	Govt.land.Crusher
447	Kummari Prasad	Raghavapur	Peddapally	1072/1	1.61	2008	2013	Govt.land.Crusher
448	Arenda Suvarna	Gowerddypet	Peddapally	101	1	2009	2014	Govt.land.Crusher
449	Kalboina Ravindar	Rangapur	Peddapally	296	4.53	2012	2017	Govt.land.Crusher
450	Kattekola Venugopl Rao	Davunipally	Peddapally	422	1	2009	2019	Govt.land.Crusher
451	Regati Thirupathi	Davunipally	Peddapally	422	1.9	2009	2019	Govt.land.Crusher
452	Ajoy Stone Crusher	Davunipally	Peddapally	422	3.3	2009	2019	Govt.land.Crusher
453	Allianc Menerals (P) Ltd.,	Nandagiri	Pagadapally	207	2	2006	2025	Govt.land.Granite
454	Allianc Menerals (P) Ltd.,	Nandagiri	Pagadapally	207	2	2006	2025	Govt.land.Granite
455	Allianc Menerals (P) Ltd.,	Nandagiri	Pagadapally	207	1	2006	2025	Govt.land.Granite
456	Allianc Menerals (P) Ltd.,	Nandagiri	Pagadapally	207	29	2006	2025	Govt.land.Granite
457	Allianc Menerals (P) Ltd.,	Nandagiri	Pagadapally	207	12	2009	2029	Govt.land.Granite
458	Nylakonda Ramapathei Rao	Nandagiri	Pagadapally	100	3.42	2010	2030	Govt.land.Granite
459	Amulaya Minerals	Desirajpally	Ramadugu	631,632,633	1.13	2005	2025	Govt.land.Granite
460					1.37			Patta Granite
461	Haritha Granites	Desirajpally	Ramadugu	561,633,634	1	2009	2029	Patta Granite
462	Vangapalli Rajender Rao	Desirajpally	Ramadugu	623,630	1.46	2010	2030	Patta Granite
463	Srinivasa Granites	Vedira	Ramadugu	661	2	2005	2025	Govt.land.Granite
464	Sai Ram Exports	Vedira	Ramadugu	661	0.9	2008	2022	Govt.land.Granite
465	Sai Ram Exports	Vedira	Ramadugu	661	0.5	2008	2022	Govt.land.Granite
466	Yogindra Stones	Vedira	Ramadugu	776	0.92	2006	2026	Govt.land.Granite
467	Sai Krishna Granites	Vedira	Ramadugu	169/A,169/B	1	2011	2031	Patta Granite
468	Victoriya Granites	Vedira	Ramadugu	776	3	2005	2025	Govt.land.Granite
469	RK.Stone Crusher	Vedira	Ramadugu	788	1.3	2008	2018	Govt.land.Crusher
470	PSR Granites	Velichala	Ramadugu	740,741,742	2	2008	2028	Patta Granite
471	PSR Granites	Velichala	Ramadugu	747/2	1.15	2008	2028	Patta Granite
472	Maheswar Minerals	Velichala	Ramadugu	717	1.53	2011	2031	Govt.land.Granite
473	G.Vijay Kumar	Shanagar	Ramadugu	414	6	2011	2031	Govt.land.Granite
474	Keshva Granites	Koruthapally	Ramadugu	91	2.44	2010	2030	Patta Granite
475	Siri Stone Crusher	Koruthapally	Ramadugu	91	2	2009	2024	Patta Crusher
476	Sri Ravindar Rao	Medipally	Ramagundam	621	1	2003	2013	Govt.land.Crusher
477	K.Sambalaih	Medipally	Ramagundam		0.5	2006	2016	Govt.land.Crusher
478	A.Lxmaiah	Lingapur	Ramagundam	132	0.75	2004	2014	Govt.land.Crusher
479	A.Ramesh	Kundanpally	Ramagundam	453/1	0.404	2004	2014	Govt.land.Crusher
480	Alka Rani	Jayyaram	Ramagundam	319	1.5	2008	2025	Govt.land.Granite
481	SriBalagi Stone Crusher	Jayyaram	Ramagundam	319	0.73	2007	2022	Govt.land.Crusher
482	Darangula Kumar	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2007	2017	Govt.land.Crusher
483	Orangula Gurunath	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2007	2017	Govt.land.Crusher
484	Dandugula Uppalaiah	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2007	2017	Govt.land.Crusher
485	B.Mohan Reddy	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
486	B.Surendar Reddy	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
487	Punnam Ranadheer Reddy	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
488	Sri Latha Stone Crusher	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
489	Sri Latha Stone Crusher	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2012	2019	Govt.land.Crusher
490	K.Sunil	Jayyaram	Ramagundam	222/3	2	2008	2018	Govt.land.Crusher
491	Shiva Rama Krishna Stone	Jayyaram	Ramagundam	319	2	2009	2019	Govt.land.Crusher
492	Jatpat Komuriaih	Jayyaram	Ramagundam	319	1.6	2009	2019	Govt.land.Crusher
493	P.Madhukumar	Jayyaram	Ramagundam	319	2.8	2009	2019	Govt.land.Crusher
494	Sri Shirdi Stone Crusher	Jayyaram	Ramagundam	319	3.4	2001	2026	Govt.land.Crusher

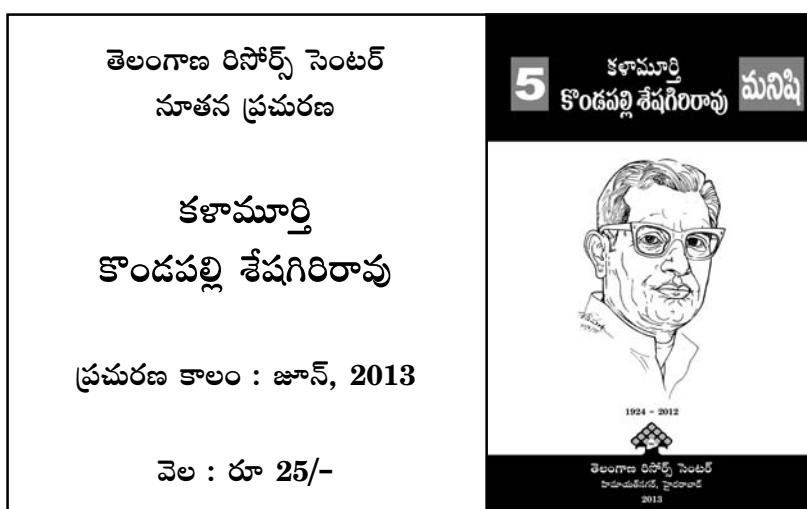
495	Pandigotti Hanumanthu	Jayyaram	Ramagundam	222	2	2009	2019	Govt.land.Crusher
496	Durgam Komuraiah	Esalatakklapally	Ramagundam	836	4.208	2008	2018	Govt.land.Crusher
497	Sampangi Narasaiah	Ramarao Plly	Ramagundam	666	2	2009	2019	Govt.land.Crusher
498	Lorven Granites	Itikyal	Raikal	1918	1.51	2008	2028	Govt.land.Granite
499	Lorven Granites	Itikyal	Raikal	1918	0.71	2008	2028	Govt.land.Granite
500	M.Rajendar	Komanpally	Sarangapur	293/1	2.44	2008	2028	Govt.land.Granite
501	Prudhvi Granites	Molangur	Shankarapatnam	1228/1	5.31	2011	2030	Govt.land.Granite
502	Surya Granites	Molangur	Shankarapatnam	842	2	2012	2031	Govt.land.Granite
503	Krishnaveni Granites	Molangur	Shankarapatnam	842	1.39	2009	2029	Govt.land.Granite
504	Nidhi Exims	Molangur	Shankarapatnam	842	5	2009	2029	Govt.land.Granite
505	Mohammad Abdul Gaffor	Molangur	Shankarapatnam	915	2.35	2009	2029	Patta.land.Granite
506	Varagha Granites	Molangur	Shankarapatnam	406	3	2010	2030	Govt.land.Granite
507	Susthira Granites	Molangur	Shankarapatnam	906	5.48	2012	2032	Govt.land.Granite
508	Sainath Granites	Molangur	Shankarapatnam	906	4	2010	2030	Govt.land.Granite
509	Sathyia Granites	Molangur	Shankarapatnam	906	2	2010	2030	Govt.land.Granite
510	Ratna Granites	Kachapur	Shankarapatnam	230	2	1995	2010	Govt.land.Granite
511	Ratna Granites	Kachapur	Shankarapatnam	230	0.28	2003	2023	Govt.land.Granite
512	Mayur Stonex(P) Ltd.,	Kachapur	Shankarapatnam	230	6	2002	2022	Govt.land.Granite
513	Vamshi Granites	Kachapur	Shankarapatnam	170	1	2004	2024	Govt.land.Granite
514	Srinivasa Enterprise	Kachapur	Shankarapatnam	130	1	2006	2026	Govt.land.Granite
515	Manikanta Sai Granites	Kchapur	Shankarapatnam	230/2	1	2007	2023	Govt.land.Granite
516	Sandha International Granites	Kachapur	Shankarapatnam	189	3	2009	2029	Govt.land.Granite
517	Srivari Exports	Kachapur	Shankarapatnam	159	5	2010	2030	Govt.land.Granite
518	Sai Leela Exports	Kachapur	Shankarapatnam	150	3	2010	2030	Patta Granite
519	PSR Granites	Metpally	Shankarapatnam	212,214	0.55	2003	2023	Govt.land.Granite
520	Fujii Granites	Metpally	Shankarapatnam	456/D	0.4	1996	2011	Govt.land.Granite
521	Fujii Granites	Metpally	Shankarapatnam	429	20.24	2007	2027	Govt.land.Granite
522	Monumental Monuments	Metpally	Shankarapatnam	429	3	2005	2025	Govt.land.Granite
523	PSR Granites	Metpally	Shankarapatnam	327,325	1	2008	2028	Govt.land.Granite
524	Global Mineraks	Kothagattu	Shankarapatnam	157	4	2004	2024	Govt.land.Granite
525	Sai Eenterprises	Kothagattu	Shankarapatnam	157	4	2006	2026	Govt.land.Granite
526	Free World Exports	Kothagattu	Shankarapatnam	553	1.44	2007	2027	Govt.land.Granite
527	Imperial Granites(P)Ltd.,	Kothagattu	Shankarapatnam	553	2.13	2007	2027	Govt.land.Granite
528	Imperial Granites(P)Ltd.,	Kothagattu	Shankarapatnam	101/A	2.97	2008	2028	Govt.land.Granite
529	V.Surendar Reddy	Kothagattu	Shankarapatnam	371	2.31	2008	2028	Govt.land.Granite
530	Abhinadu Granites	Kothagattu	Shankarapatnam	333	7.9	2007	2027	Govt.land.Granite
531	A1 Minerals	Kothagattu	Shankarapatnam	133,135,136	1	2010	2030	Govt.land.Granite
532	Sai Varshini Granites	Kothagattu	Shankarapatnam	141,142	1.56	2010	2030	patta Granite
533	Bommakanti Amar Deep	Kothagattu	Shankarapatnam	139,140	1	2010	2030	Patta Granite
534	Gnesh Granites	Kothagattu	Shankarapatnam	164,165	1.45	2010	2030	Govt.land.Granite
535	Sama Thirupathi Reddy	Kothagattu	Shankarapatnam	173	1.83	2011	2031	Govt.land.Granite
536	Abhinadu Granites	Shankarpantnam	Shankarapatnam	667	8	2005	2025	Govt.land.Granite
537	Kaveri Granites	Nallankapally(Molag)	Shankarapantanam	766/A,766/B	1	2006	2026	Govt.land.Granite
538	Imperial Granites(P)Ltd.,	Kalawala	Shankarapatnam	81	13.07	2007	2027	Govt.land.Granite
539	Sree Venkateswara Exports	Kalwala	Shankarapatnam	81	7.45	2010	2030	Govt.land.Granite
540	Sree Venkateswara Exports	Kalwala	Shankarapatnam	81	2.26	2011	2031	Govt.land.Granite
541	Sree Venkateswara Granites	Kalawala	Shankarapatnam	81	3	2012	2027	Govt.land.Granite
542	PSR Granites	Ambalapur	Shankarapatnam	264	1.2	2008	2028	Govt.land.Granite
543	Abhinadu Granites	Ambalapur	Shankarapatnam	221	5	2010	2030	Govt.land.Granite
544	Free World Exports	Chintalapally	Shankarapatnam	410	2	2009	2024	Govt.land.Granite
545	Mill Stone	Chintalapally	Shankarapatnam	571	3.28	2010	2030	Govt.land.Granite
546	Venkates Granites	Amudalapally	Shankarapatnam	46	1.58	2004	2024	Govt.land.Granite
547	Monarch Granites	Amudalapally	Shankarapatnam	258	1.75	2009	2029	Govt.land.Granite
548	Sri Vamshi Krishna Granites	Amudalapally	Shankarapatnam	46	1	2010	2030	Govt.land.Granite
549	Karunya Stone Works	Amudalapally	Shankarapatnam	46	1	2010	2030	Govt.land.Granite
550	Sri Nithya Stone Crusher	Kothagattu	Shankarapatnam	333	1	2010	2030	Govt.Land Crusher
551	JV Exims(P) Ltd.,	Elbotharam	Sidapur	394	1	2010	2030	Govt.land.Granite
552	Leo Granites	Aknoor	Sidapur	285/P	5.96	2010	2030	Govt.land.Granite
553	Laxmi Granites &Minerals	Aknoor	Sidapur	438	9	20101	2030	Govt.land.Granite

554	BHP Granites	Ammanagurthy	Sidapur	245	1.95	2012	2031	Govt.land.Granite
555	Yogendra Laxmi Narasimha GranitesAmmangurthy		Sidapur	235	2.5	2012	2032	Govt.land.Granite
556	Vishnavi Granites	Eklaspur	Sidapur	261	2.11	2011	2031	Patta Land Granite
557	Laxmi Stone Crshur	Jagirpally	Sidapur	368	1.68	2009	2019	Govt.Land Crusher
558	Sai Kishore Granites	Kadambapur	Sultanabad	508	3	2002	2022	Govt.land.Granite
559	Sri Sai Granites	Kadambapur	Sultanabad	341	1.5	2003	2023	Govt.land.Granite
560	Sona Granites	Kadmbapur	Sultanabad	341	2	2004	2024	Govt.land.Granite
561	Y.Venkateswar Reddy	Kadambapur	Sultanabad	347	4	2007	2027	Govt.land.Granite
562	K.Venkateswara Reddy	Kadambapur	Sultanabad	332,346,348, 349, 350	2.64	2012	2032	Govt.land.Granite
563	K.Bharat Kumar	Kadambapur	Sultanabad	507	2	2007	2027	Govt.land.Granite
564	A.Sateesh Kumar	Kadambapur	Sultanabad	310	1	2008	2028	Govt.land.Granite
565	PSR Granites	Kadambapur	Sultanabad	341	4	2008	2028	Govt.land.Granite
566	Noble Minerals	Kadambapur	Sultanabad	277	4	2007	2027	Govt.land.Granite
567	Noble Minerals	Kadambapur	Sultanabad	277	4.25	2008	2028	Govt.land.Granite
568	Geo Estates	Kadambapur	Sultanabad	417	6	2006	2026	Govt.land.Granite
569	Sai Kishore Granites	Kadambapur	Sultanabad	417	2	2007	2027	Govt.land.Granite
570	Sai Kishore Granites	Kadambapur	Sultanabad	417	3	2007	2027	Govt.land.Granite
571	Sai Kishore Granites	Kadambapur	Sultanabad	417	0.43	2007	2027	Govt.land.Granite
572	Universal Granites	Kadambapur	Sultanabad	508	0.82	2007	2027	Govt.land.Granite
573	Matrusri Granites	Kadambapur	Sultanabad	341	2.07	2010	2030	Govt.land.Granite
574	Sree Sai Surya Granites	Kadambapur	Sultanabad	504	1.64	2007	2027	Govt.land.Granite
575	Mahi Granites	Kadambapur	Sultanabad	417	2	2007	2027	Govt.land.Granite
576	Narra Babu Rao	Kadambapur	Sultanabad	204	2	2006	2026	Govt.land.Granite
577	Narra Babu Rao	Kanukula	Sultanabad	221	1	2004	2024	Govt.land.Granite
578	Sree Maruthi Granites	Kanukula	Sultanabad	221	2	2003	2023	Govt.land.Granite
579	Sri Maruthi Granites	Kanukula	Sultanabad	221	1	2004	2024	Govt.land.Granite
580	Pokarna Granites Ltd.,	Kanukula	Sultanabad	221	3	2004	2024	Govt.land.Granite
581	Pokarna Granites Ltd.,	Thogarai	Sultanabad	552	4	2006	2026	Govt.land.Granite
582	Seethu Granites	Thogarai	Sultanabad	552	4	2006	2026	Govt.land.Granite
583	M.A.Kareem	Thogarai	Sultanabad	585	2	2010	2030	Govt.land.Granite
584	KJ.Quarries (P) Ltd.,	Gattepally	Sultanabad	124	3.52	2009	2027	Govt.land.Granite
585	Ram Stone Crusher	Togarai	Sultanabad	665	1	1999	2009	Govt.Land Crusher
586	KSR.Ston Crusher	Neerukulla,		354				
587		Bonthakuntapally	Sultanabad	299	1.5	2005	20201	Govt.Land Crusher
588	Kanaka Durga Stone Crusher	Kanukula	Sultanabad	221/4	1.62	2008	2018	Govt.Land Crusher
589	Mula Rajesham	Narayananpur	Sultanabad	760	1	2009	2019	Govt.Land Crusher
590	Sai Ram Stone Crushers	Thogarai	Sultanabad	665	1.317	2010	2025	Govt.Land Crusher
591	Sai Ram Stone Crushers	Thogarai	Sultanabad	665	1	2010	2025	Govt.Land Crusher
592	Sri Venkateswara Stone Crsher	Bhoopathipur	Sultanabad	36/1	4.8	2011	2021	Govt.Land Crusher
593	G.Narender Reddy	Bhoopathipur	Sultanabad	36/1	0.5	2007	2012	Govt.Land Crusher
594	Syed H abibullah	Bonthakuntapally	Sultanabad	297/1	3.56	2011	2016	Govt.Land Crusher
595	Ch.Sateesh Rao	Katnapally	Sultanabad	377	1.25	2012	2016	Govt.Land Crusher
596	Vyshnav SC Labour Society	Katnapally	Sultanabad	377	2	2011	2016	Govt.Land Crusher
597	Hemadri Stone Crushers	Sarampally	Sircilla	225	1	1997	2012	Govt.Land Crusher
598	Chemanthi Stone Crusher	Obulapur	Sircilla	257	0.5	2008	2023	Govt.Land Crusher
599	Vinayaka Stone Crusher	Sardapur	Sircilla	61	2	2008	2023	Patta.Land Crusher
600	G.Rama Rao	Timmapur	Timmapur	527	1	2003	2023	Govt.land.Granite
601	G.Rama Rao	Timmapur	Timmapur	527	2	2003	2023	Govt.land.Granite
602	G.Rama Rao	Timmapur	Timmapur	500,501	0.72	2009	2029	Govt.land.Granite
603	Lacky Enterprises	Timmapur	Timmapur	527	1	2006	2022	Govt.land.Granite
604	Lacky Enterprises	Timmapur	Timmapur	527	1	2008	2028	Govt.land.Granite
605	Sunshine Granites	Timmapur	Timmapur	154	1	2012	2032	Govt.land.Granite
606	Bharat Granites	Timmapur	Timmapur	154	1	2006	2025	Govt.land.Granite
607	M.Praveen Kumar	Timmapur	Timmapur	158	1	2007	2027	Govt.land.Granite
608	Prudhvi Granites	Timmapur	Timmapur	530/A,530/B	1.73	2008	2028	Govt.land.Granite
609	Prudhvi Granites	Timmapur	Timmapur	64/A to 64/D	2.98	2010	2030	Patta Granite
610	Sri Sai Enterprises	Mallapur	Timmapur	488	3	2007	2027	Govt.land.Granite
611	Legend Minerals	Mallapur	Timmapur	488	3.2	2009	2029	Govt.land.Granite

612	Selvi Granites	Mallapur	Timmapur	488	6.81	2011	2031	Govt.land.Granite
613	D.Sathyanarayana Reddy	Mallapur	Timmapur	498	3	2011	2031	Govt.land.Granite
614	N.Bhaskar	Mallapur	Timmapur	498	5	2011	2031	Govt.land.Granite
615	Kiran Exports	Mallapur	Timmapur	498	5	2012	2031	Govt.land.Granite
616	N.Vijaya Sagar Reddy	Mallapur	Timmapur	488	5	2012	2032	Govt.land.Granite
617	B.Srinivas	Mallapur	Timmapur	55	6.56	2010	2020	Govt.land.Granite
618	Sreevari Exports	Parlapally	Timmapur	185	3.3	2012	2022	Govt.land.Granite
619	Pradeep Enterprises	Parlapally	Timmapur	207/1	7.94	2003	2023	Govt.land.Granite
620	Chinda Venkata Ramesh Raju	Parlapally	Timmapur	274	5.67	2007	2027	Govt.land.Granite
621	Bhargavi Industries	Porandla	Timmapur	165	2	2007	2027	Govt.land.Granite
622	SSVR Exports& Imports	Maneempally	Timmapur	490	1	2009	2029	Govt.land.Granite
623	Maha Laxmi Enterprises	Mannempally	Timmapur	490	4.2	2012	2030	Govt.land.Granite
624	Bhanu Srinivas	Vachunur	Timmapur	456	2.81	2010	2030	Govt.land.Granite
625	Varshitha Rocks	Polampally	Timmapur	69	12	2012	2032	Govt.land.Granite
626	Shakthi Stone Crushers	Nusthulapur	Timmapur	497	2	2000	2015	Govt.Land Crusher
627	Munnalal Gupttha	Nusthulapur	Timmapur	497	2	2009	2019	Govt.Land Crusher
628	Prasad &Company (P) Ltd,	Nusthulapur	Timmapur	520	1.91	2012	2022	Govt.Land Crusher
629	SriVenkateswara Metals	Timmapur	Timmapur	338	1	2007	2017	Govt.Land Crusher
630	Gopi Krishna Enterprises	Behtigal	Veenavanka	699 & 700	1	2010	2030	Patta Granite
631	Sunney Exports	Behtigal	Veenavanka	701	1.14	1998	2013	Govt.land.Granite
632	Sunney Enterprises	Behtigal	Veenavanka	703,704	1	2009	2029	Patta Granite
633	Sunney Exports	Challur	Veenavanka	560	1	2005	2025	Patta Granite
634	E.Venkatasubbamma	Challur	Veenavanka	584	2.3	2003	2023	Govt.land.Granite
635	Hemadri Granites	Challur	Veenavanka	584	1.8	2004	2024	Govt.land.Granite
636	Atluri Granites	Challur	Veenavanka	728	3.7	2010	2030	Govt.land.Granite
637	Kanthal Enterprises	Challur	Veenavanka	728/1	3	2006	2025	Govt.land.Granite
638	Kanthal Enterprises	Challur	Veenavanka	728/1	2	2011	2031	Govt.land.Granite
639	Pokarna Ltd.,	Challur	Veenavanka	728	5	2007	2027	Govt.land.Granite
640	Pokarna Ltd.,	Challur	Veenavanka	729	4	2007	2027	Govt.land.Granite
641	Rubina Granites	Challur	Veenavanka	728	5	2009	2029	Govt.land.Granite
642	Sneha Granites	Challur	Veenavanka	600	1.78	2008	2030	Govt.land.Granite
643	Easter Granites	Korekal	Veenavanka	279/A	4.85	2012	2029	Govt.land.Granite
644	P.sathya Stone Crshers	Velgtoor	Velgatoor	320	2	1999	2014	Govt.Land Crusher
645	Ramanjaneya Waddera Soceiety	Velgtoor	Velgatoor	320	1.8	2005	2015	Govt.Land Crusher
646	V.Sattaiah	Velgtoor	Velgatoor	320	0.54	2005	2015	Govt.Land Crusher
647	Sri Balaji Quarry	Velgtoor	Velgatoor	320	1.03	2055	2020	Govt.Land Crusher
648	J.Samabaiah	Velgtoor	Velgatoor	320	1	2006	2016	Govt.Land Crusher
649	M.Venkateswar Rao	Velgtoor	Velgatoor	320	1	2006	2016	Govt.Land Crusher
650	Meneni Ramachandar Rao	Velgtoor	Velgatoor	320	1.1	2008	2008	Govt.Land Crusher
651	S.Jagadeesh	Velgtoor	Velgatoor	333	1.638	2008	2018	Govt.Land Crusher
652	Anjaneya Stone Crusher	Velgatoor	Velgatoor	333	2.25	2009	2019	Govt.Land Crusher
653	Bandamede Muttaiah	Velgatoor	Velgatoor	333	0.546	2010	2020	Govt.Land Crusher
654	B.Prabhakar Reddy	Velgtoor	Velgatoor	339	2.5	2005	2015	Govt.Land Crusher
655	O.Rajaiah	Velgtoor	Velgatoor	339	1	2005	2015	Govt.Land Crusher
656	MD.Sardar Khan	Velgtoor	Velgatoor	339	0.75	2012	2021	Govt.Land Crusher
657	MD.Sardar Khan	Velgtoor	Velgatoor	339	2	2001	2021	Govt.Land Crusher
658	D.Laxmi	Velgtoor	Velgatoor	339	5	2002	2012	Govt.Land Crusher
659	Sai Srinivasa Lxmi Stone	Velgtoor	Velgatoor	339	0.804	2004	2019	Govt.Land Crusher
660	Sai Srinivasa Lxmi Stone	Velgtoor	Velgatoor	339	1	2004	2019	Govt.Land Crusher
661	Sai Srinivasa Lxmi Stone	Velgtoor	Velgatoor	339	2	2005	2020	Govt.Land Crusher
662	Sai Srinivasa Lxmi Stone	Velgtoor	Velgatoor	339	2	2006	2021	Govt.Land Crusher
663	T.Mogili	Velgtoor	Velgatoor	339	0.94	2005	2015	Govt.Land Crusher
664	Anjaneya Metal Suppliers	Velgtoor	Velgatoor	339	0.56	2006	2016	Govt.Land Crusher
665	Manikanta Waddera Society	Velgtoor	Velgatoor	339	2	2005	2015	Govt.Land Crusher
666	Manikanta Waddera Society	Velgtoor	Velgatoor	339	0.8	2007	2017	Govt.Land Crusher
667	Waddera Stone Cutters Society	Velgtoor	Velgatoor	339	0.5	2006	2016	Govt.Land Crusher
668	Waddera Stone Cutters Society	Velgtoor	Velgatoor	339	0.5	2008	2018	Govt.Land Crusher

669	Bhaktanjaneya Waddera SocietyVelgtoor		Velgatoor	339	4.613	2008	2018	Govt.Land Crusher
670	D.Ramu	Velgtoor	Velgatoor	339	1.2	2006	2016	Govt.Land Crusher
671	Md.Naimuddin	Velgtoor	Velgatoor	339	2.4	2008	2018	Govt.Land Crusher
672	Vishnavi Stone Crusher	Velgtoor	Velgatoor	339	2	2008	2018	Govt.Land Crusher
673	N.Ramesh	Velgtoor	Velgatoor	339	5	2008	2018	Govt.Land Crusher
674	Chindam Shankar	Velgatoor	Velgatoor	339	0.5	2008	2017	Govt.Land Crusher
675	D.Gandikota Rajam	Velgatoor	Velgatoor	339	1	2009	2019	Govt.Land Crusher
676	G.Rama Rao	Velgatoor	Velgatoor	339	1.53	2009	2019	Govt.Land Crusher
677	Sri Sathyanarayana Swamy	Velgatoor	Velgatoor	339	0.55	2009	2024	Govt.Land Crusher
678	Karapakala Narsaiah	Velgatoor	Velgatoor	339	1.56	2009	2019	Govt.Land Crusher
679	Sudha Stone Crushers	Velgatoor	Velgatoor	339	0.85	1999	2009	Govt.Land Crusher
680	Ch.Shankar	Velgatoor	Velgatoor	339	1.2	2010	2020	Govt.Land Crusher
681	D.Ganga Raju				0.404	2010	2020	Govt.Land Crusher
682	Mada Narayana Reddy	Velgtoor	Velgatoor	351	5	2007	2016	Govt.Land Crusher
683	Sri Venkateswara Quarries	Velgtoor	Velgatoor	351	4.73	2007	2017	Govt.Land Crusher
684	Pallappu Titupathi	Velgtoor	Velgatoor	351	1.95	2008	2015	Govt.Land Crusher
685	G.Ranjet Rao	Velgtoor	Velgatoor	351	1	2008	2018	Govt.Land Crusher
686	Regonda Ravindar	Velgtoor	Velgatoor	351	3.63	2008	2018	Govt.Land Crusher
687	V/Kishan Reddy	Kondapur	Velgatoor	399	0.6	2010	2020	Govt.Land Crusher
688	Ramilla Bapu	Kondapur	Velgatoor	401	1.957	2008	2018	Govt.Land Crusher
689	Ayyappa Stone Crusher	Kisrtrao pet	Velgatoor	299	2	2002	2017	Govt.Land Crusher
690	Waddera Stone Cutters Society	Kisrtrao pet	Velgatoor	299	1.4	2006	2016	Govt.Land Crusher
691	P.M allesham	Kisrtrao pet	Velgatoor	299	0.75	2009	2019	Govt.Land Crusher
692	Sri Balaji Quarry	Shakapur	Velgatoor	37	1.5	2005	2015	Govt.Land Crusher
693	Sri Balaji Quarry	Shakapur	Velgatoor	37	0.49	2005	2020	Govt.Land Crusher
694	V.Sattaiyah	Shakapur	Velgatoor	37	1.51	2005	2015	Govt.Land Crusher
695	P.Srinivas	Jagadevpet	Velgatoor	67	0.73	2012	2017	Govt.Land Crusher
696	Ponnam Rajamallaiah	Jagadevpet	Velgatoor	84	2.12	2009	2019	Govt.Land Crusher
697	Satavahana Ginning & Pressing	Kothapet	Velgatoor	70	1	2010	2015	Govt.Land Crusher
698	Satavahana Ginning & Pressing	Kothapet	Velgatoor	71	1	2010	2020	Govt.Land Crusher
699	Padmavathi Stone Crusher	Kodimunja	Vemulawada	110	0.5	2010	2025	Govt.Land Crusher
700	Padmavathi Stone Crusher	Kodimunja	Vemulawada	110	2	2010	2025	Govt.Land Crusher
701	Vennamani Srinivasa Rao	Kodimunja	Vemulawada	110	1.547	2010	2025	Govt.Land Crusher
702	Loyapally Srinivasa Rao	Kodimunja	Vemulawada	110	2.034	2002	2017	Govt.Land Crusher
703	Neelam Guravaiah	Kodimunja	Vemulawada	110	3	2011	2021	Govt.Land Crusher
704	Neelam Guravaiah	Thettekunta	Vemulawada	8	0.584	2011	2021	Govt.Land Crusher
705	Peddi Padma	Thettekunta	Vemulawada	38	3	2007	2017	Govt.Land Crusher
706	Quarry Stone Crusjer	Nampally	Vemulawada	391/1	2	2008	2018	Govt.Land Crusher

Source : Thotapalli Jaganmohanrao

అనుబంధం : 2

సమస్యల పుట్ట తెలంగాణ కాగడా పట్టి చూసినా కానరాని అభివృద్ధి ఆయు అంశాల గురించి చర్చాం వాస్తవాలను వెలికితీచ్ఛాం వాటిని నలుగురికి చాటి చెబుదాం

మన వేదన ప్రపంచానికి తెలియాలంటే ఆ వేదన ఏమిటో స్పృష్టంగా అవతలి వారికి వెల్లడించగలగలి. అంతే తప్ప మూగజీవిలా బాధపడుతూ ఉంటే మన బాధ ఏమిటో అవతలి వారికి తెలియదు. పట్టించుకునే వారు ఉండరు. నేడు తెలంగాణలో ఎన్నో సమస్యలు. అలాంటి వాటిని ఒక్కొ దాని గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నమే ఈ చర్చ. ఈ చర్చలో పాల్గొనడం ద్వారా భావజాలవ్యాప్తికి అవసరమైన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఎదుటివారితో వాదనల్లో నెగ్వచ్చు. వారి ఆలోచన ల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు. సరికౌత్త సమాజాన్ని సృష్టించవచ్చు. అనే ఉద్దేశ్యంతో 21 జనవరి 2012 నుండి ప్రతి శనివారం సాయంత్రం తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ప్రాంగణంలో చర్చ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహిస్తూ వస్తున్నాము. ఇప్పటి వరకు జరిగిన చర్చల వివరాలు :

TRC- CHARCHA

Charcha-1	21.01.2012	Participation of Women in the Present Telangana Movement
Charcha-2	28.01.2012	Industrial Pollution, Question of Environmental Justice Around Hyderabad
Charcha-3	04.02.2012	Utilisation of Godavari Water by Upland Areas of Telangana Region
Charcha-4	12.02.2012	Utilisation of Krishna Water for Upland Areas of Telangana Region
Charcha-5	18.02.2012	Agriculture in Telangana-Problems-Solutions-Movements
Charcha-6	25.02.2012	Forests in Telangana and Its Protection
Charcha-7	03.03.2012	Perspectives on Telangana Economy
Charcha-8	10.03.2012	Industry, Trade & Commerce in Telangana
Charcha-9	17.03.2012	Telanganalo Inter Vidya – Teeru-Tennulu
Charcha-10	24.03.2012	Telanganalo Vidyuth and Rytula Samasyalu
Charcha-11	31.03.2012	Telanganalo Unnata Vidya
Charcha-12	07.04.2012	Telanganalo Guttala Vidhvamsam
Charcha-13	14.04.2012	Employment Scenario in Telangana – Perspectives
Charcha -14	21.04.2012	Fate of Telangana Industries in AP – IDPLM, HMT, PRAGA TOOLS, NIZAM SUGARS, AZAM ZAHI MILLS
Charcha-15	28.04.2012	Waqf Properties and Their Protection in AP State
Charcha-16	05.05.2012	Health Systems in Telangana Problems – Solutions
Charcha-17	12.05.2012	Hyderabad Metro Rail Its Implications on City and Region
Charcha-18	19.05.2012	Rangapur Declaration – Problems along the Warangal highway202 (NIMS Hospital, ITR-CCMB, Railways, Education Centers & Water Bodies)

Charcha-19	26.5.2012	Emerging Challenges –Water Management in Upland Areas–Future Perspectives in Telangana
Charcha-20	02.06.2012	Neglected Archeological Sites in Telangana – Historical Perspectives and Protection
Charcha-21	09.06.2012	Singarenilo Opencast Mining Vidhvamsam – Paryavasanalu
Charcha -22	16.06.2012	Fairs and Festivals of Telangana (Folk, Tribal, and Religious)
Charcha -23	23.06.2012	Srisailam gudi - chenchula hakku
Charcha -24	30.06.2012	Cultural Synthesis in Telangana
Charcha-25	07.07.2012	Fluorosis Diseases in Nalgonda District - Permanent Solution
Charcha-26	14.07.2012	Floride Affected Areas - its - Impact – Solutions
Charcha-27	21.07.2012	Telanganalo Perugutunna Rythula Atmahatyalu – Vyavasaya Sankshobham
Charcha-28	28.07.2012	PART-1 - Role of Teachers and its Unions in Telangana Movement-Future Plan
Charcha-29	04.08.2012	PART-2 -Role of Teachers and their Unions in Telangana Movement-Future Plan
Charcha-30	11.08.2012	Weavers Suicides in Telangana Region - Solutions
Charcha-31	18.08.2012	Hyderabad Urbanisation-Its Impact on North Eastern Villages (RURAL AREAS)
Charcha-32	25.08.2012	Hyderabad AP Formation - Failure of Agreements and Arrangements
Charcha-33	01.09.2012	17th September Police Action – Bhinna Dhrukkonalu
Charcha-34	08.09.2012	SC, ST Sub Plan - Chattabadhatha
Charcha-35	15.09.2012	Telanganalo Praja Ravaana Vyavastha-RTC
Charcha-36	22.09.2012	Railway System in Hyderabad State - Problems in Telangana Region and Solutions
Charcha-37	29.09.2012	Aviation System in NIZAMS Domain - Perspectives
Charcha-38	06.10.2012	Time for Telangana Now
Charcha-39	13.10.2012	Telangana Artisans Community, Their Livelihood – Problems - Solutions
Charcha-40	20.10.2012	A.P. Formation as Betrayal Day - Discussion on Action Plan for 1 st November and Thereafter (Mahila Activists & Others Will Speak)
Charcha-41	27.10.2012	Was Merger of Telangana Inevitable-View Points on Program of Action for De-Merger and About 1st November
Charcha-42	03.11.2012	Was Merger of Telangana Inevitable-View Points on Program of Action for De-Merger
Charcha-43	10.11.2012	Cultural Heritage of Telangana and its Protection
Charcha-44	17.11.2012	Justice Sardar Ali Khan ki Yadein - Telangana per Unka Nuqte Nazar

Charcha-45	24.11.2012	Telangana Rashtra Sadhana - Paata Paathra (Part-1)
Charcha-46	01.12.2012	Telangana Rashtra Sadhana - Paata Paathra (Part-2)
Charcha-47	08.12.2012	Telangana Rashtra Sadhana - Paata Paathra (Part-3)
Charcha-48	15.12.2012	Prapancha Telugu Maha Sabhalu - Prasthuta Telangana Udyamam
Charcha-49	22.12.2012	APPSC, DSC Niyamakalu-Telanganaku Jarugutunna Anyayam
Charcha-50	29.12.2012	Judiciary-Telangana
Charcha-51	05.01.2013	Telangana Statehood-Fazal Ali Commission-SriKrishna Committee
Charcha-52	12.01.2013	Telangana Cinema - "INKENNALLU"
Charcha-53	19.01.2013	Telangana De-Merger-Technical Process
Charcha-54	26.01.2013	Syncretic Culture of the Deccan
Charcha-55	02.02.2013	101-Abaddhaalu-1001 Nijaalu-Telangana
Charcha-56	09.02.2013	Telangana Movement-How to Stop Suicides
Charcha-57	16.02.2013	Deccan Urdu Zuban Ki Tahzeeb Aur Hifaz
Charcha-58	23.02.2013	Railway Status in Telangana-What We Demand in this Parliament Session
Charcha-59	02.03.2013	SC, ST Sub-Plan and Subsequent Developments
Charcha-60	09.03.2013	Pochampally Ikkat (Chit-ku) Traditional Textiles and its Protection-Ramananda Tirtha Institute
Charcha-61	16.03.2013	Maa Ooru (My Village)
Charcha-62	23.03.2013	Rangapur Declaration-Kommidi NarsimhaReddy Deeksha - Action Plan
Charcha-63	30.03.2013	Babli Project - Effect on Telangana Region and Solutions
Charcha-64	06.04.2013	New Medical College Proposals in Singareni Coal Belt Area and Health Services
Charcha-65	13.04.2013	Pothillalonchi
Charcha-66	20.04.2013	Adivasis-Panchayatiraj and Forest Acts
Charcha-67	27.04.2013	Palamuru-Rangareddy - Lift Irrigation Scheme-Action Plan
Charcha-68	04.05.2013	Telangana Clay Sculptors-Potters Profession and Culture-Protection Measures
Charcha-69	11.05.2013	Threat to Archaeological Sites-Protection-Action Plan
Charcha-70	18.05.2013	Invited to the launch of ROAD TO TELANGANA Collection of essays by Dr.Sridhar Goka.
Charcha-71	25.05.2013	Deccan Region Folk Forms-Aare Gondeli Performance-By Tuljaram Group.
Charcha-72	01.06.2013	AP Budget 2013-14 - Revenue & Expenditure-Share of Telangana
Charcha-73	08.06.2013	How Deccan Region Contributed Photography to the World

Charcha-74	15.06.2013	The City (1987) 96mints. A Film By B.NARSINGRAO
Charcha-75	22.06.2013	Backward Castes Sub Plan and its Feasibility
Charcha-76	29.06.2013	'RANGULA KALA' (1983) 110 mints. A FILM BY B.NARSINGRAO
Charcha-77	06.07.2013	'JAI BOLO TELANGANA' (2011) 2hr 20 mints. A Film By N. SHANKAR
Charcha-78	13.07.2013	Decision of Delhi (Core Committee) on Telangana
Charcha-79	20.07.2013	Hyderabad Build Heritage-who's Responsibility for its Protection
Charcha-80	27.07.2013	Formation of Telangana State-Constitutional, Economic and Administrative Implications
Charcha-81	03.08.2013	Hamara Hyderabad-Hamari Jimmadari
Charcha-82	10.08.2013	Historic Struggle of Folk Heros of Telangana-Separate Statehood on the Birth Anniversary of Sarvai Papanna
Charcha-83	17.08.2013	Rashtra Vibhajana Anivaryam - Sadbhavana Avasyakatha
Charcha-84	24.08.2013	Formation of Telangana, Rayalaseema, Andhra States-Social Justice
Charcha-85	31.08.2013	NRI's Role in Reconstruction of Telangana
Charcha-86	07.09.2013	MANA KALOJI (Documentary Film-2013, Duration: 56mints, Film By S. AMARNATH, Production: Chitra Lekha Studios)
Charcha-87	14.09.2013	Hyderabad Telanganeka Dil
Charcha-88	21.09.2013	Syncretic Culture of the Deccan-2
Charcha-89	28.09.2013	Separate Statehood-Why Andhra Leadership Linking With Hyderabad City
Charcha-90	05.10.2013	Why Hyderabad Should be Common Capital for 10 Years for Newly Formed States
Charcha-91	12.10.2013	Cabinet Note on Telangana-Subsequent Development - Telangana Leadership Responsibilities
Charcha-92	19.10.2013	Palamur Irrigational Projects - Targets Achieved and to Achieved
Charcha-93	26.10.2013	Aspects of the Aspects of the Hyderabad State Archaeology and State Archives
Charcha-94	02.11.2013	Telangana-Need for Changes in the Syllabus of Primary and Secondary School Education
Charcha-95	09.11.2013	GOM-TOR (Terms of Reference) Hyderabad As Common Capital For 10Years-ReactionOfTelangnaOrganisations
Charcha-96	16.11.2013	Telangana State Formation-The Issues of Polavaram (Bhadrachalam, Munagala)
Charcha-97	23.11.2013	Telangana Formation - Final Phase - Hurdles and Solutions
Charcha-98	30.11.2013	Contextual Telangana Formation-Legal,Reconstrucional and Cultural Dimensions - Telangana Ki Tehzeeb* A MUSHAIRA

Charcha-99	07.12.2013	Draft Telangana Bill - Restrictions & Doubts
Charcha-100	14.12.2013	Telangana Bill-Passage From Bill to ACT - Precautions
Charcha-101	21.12.2013	Telangana Bill in Assembly - View Points of Political Parties
Charcha-102	28.12.2013	Homage to Akula Bhoomaih-Democratic Telangana-Draft Bill
Charcha-103	04.01.2014	Role of Senior Citizens in Re Construction of Telangana
Charcha-104	11.01.2014	Telangana State without Any Conditions Responsibility of Political Parties and Activists
Charcha-105	18.01.2014	RIHLA (The journey) A Feature Film By B.Ajit Naag, 114mints, 2007
Charcha-106	25.01.2014	Draft Telangana Bill in the Assembly-Issues to be Debate by MLA's
Charcha-107	01.02.2014	Provisions of Article3 - Telangana Bill in Parliament
Charcha-108	08.02.2014	Telangana Bill in Parliament-Developments in Delhi
Charcha-109	15.02.2014	National Status for Polavaram Project Submerged Villages to Residuary AP-Action Plan
Charcha-110	22.02.2014	AP Re - Organisations Bill 2014-Amembdments-Consequences
Charcha-111	01.03.2014	Hyderabad Common Capital for 10 Years-Law & Order Situations Under Governor's Purview
Charcha-112	08. 3.2014	Women's Role & Rights in New Telangana State
Charcha-113	15.03.2014	1969 Telangana Activists – Role in Re-Construction of Telangana
Charcha-114	22. 3.2014	Meet With JAYARAJU, Praja Gayakulu
Charcha-115	29. 3.2014	Meet With Mallepally Laxmaiah-Talk on A.P. Re-organisation
Charcha-116	05.04.2014	Different Perspectives on Future Telangana Process
Charcha-117	12.04.2014	Telangana People's Aspitation – Political Parties Attitude
Charcha-118	19.04.2014	People's aspiration in Future Telangana
Charcha-119	26.04.2014	Promises of the Parties-Aspiration of the People
Charcha-120	03.05.2014	Meet With Sri G. DEVI PRASAD, TNGOs President-Employment Re-Distribution in the Process of AP Re-organisation
Charcha-121	10.05.2014	Role of Telangana People in the Present Situation
Charcha-122	17.05.2014	2014 General Elections in Telangana - Some Trends - Candidates Experiences

సమస్యల పుట్టు తెలంగాణ కాగడా పట్టి చూసినా కానరాని అభివృద్ధి ఆయా అంశాల గురించి చల్చిద్దాం వాస్తవాలను వెలికించిద్దాం వాటిని సలుగురికి చాటి చెబుదాం

మన వేదన ప్రపంచానికి తెలియాలంబే ఆ వేదన ఏమిటో స్ఫ్యూంగా అవతలి వారికి వెల్లిడింగవగలగలి. అంతే తప్ప మూగాలీలా బాధపడుతూ ఉంటే మన బాధ ఏమిటో అవతలి వారికి తెలియదు. పట్టించుకొనే వారు ఉండరు. నేడు తెలంగాణలో ఎన్నో సమస్యలు. అలాంటి వాటిని ఒక్కొదాని గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నమే ఈ చర్చ. ఈ చర్చలో పొల్చారుడం ద్వారా భావజాలవ్యాప్తికి అవసరమైన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఎదుటివారితో వాదనల్లో నెగ్వచ్చు. వారి ఆలోచనల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు. సరింత్ర సమాజాన్ని స్థాపించవచ్చు. అందుకు బాటు వేసేదే టి.ఆర్.సి 'చర్చ'. ఇప్పటి వరకు తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ 122 చర్చలను నిరాటంకంగా నిర్వహించింది.

చర్చ

TRC CHARCHA

**శ్రీ శేఖారాపం నో 4 గోల్ ల 30 సాలకు
ఒక్కొదాని వారం...ఒక్కొదాని అంశం**

రండి! చల్చిద్దాం...

"చంప్రం" 490, స్టోర్ నం. 11,

హిమయత్ నగర్, హైదరాబాద్ - 500 029.

ఫోన్ : 040-64524554 ఫెక్షాఫ్ : 040-27635644

E-mail: trchyd@gmail.com

website : www.trchyd.org

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ప్రమరించిన సంకలనాలు

- ప్రజల్ని విస్మరించిన శ్రీ కృష్ణ నివేదిక
- 8వ అధ్యాయంలో ఏమంది?
- అణవిచేత ఉరఫ్ '177' జీవో
- తెలంగాణ జీవనది ప్రొ॥ జయశంకర్
- సీమాంధ్ర రాజకీయ నాయకుల కుట్ర ఉరఫ్ '14 ఎఫ్'
- తెలంగాణ సాధనకై మిలియన్ మార్ట్
- తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమై (మొదటి భాగం)
- తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమై (రెండవ భాగం)
- మానవ ప్రకృతి విధ్వంసం పోలవరం (మొదటి భాగం)
- మానవ ప్రకృతి విధ్వంసం పోలవరం (రెండవ భాగం)
- బలిదానాలు వద్ద బతికి సాధిద్దాం
- తెలంగాణ ధృవతార ఆకుల భూమయ్య

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490, St.No. 11,
Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Tel.No. 040-64524554, Fax: 040-27635644,
Mobile: 9030626288

- జానపద గోపురం దా॥ గోపు లింగారెడ్డి
- హక్కుల గొంతుక ప్రొ॥ బుర్రా రాములు
- ప్రజల మనిషి డి.జి. కన్నబిరాన్
- తెలంగాణ కళాత్మక్యాదయం దాక్షర్ కాపు రాజయ్య
- కళామూర్తి కొండపల్లి శేషగిరిరావు

కరీంనగర్లో అనేక ప్రాంతాలలో, ఖమ్మం, నల్గొండలో కూడా ఇప్పటికి త్రప్తకాలలో బౌద్ధ, జైన విగ్రహాలు, శాతవాహనుల కాలానికి చెందిన చిహ్నాలు అనేకసార్లు బయటపడుతున్నాయి. కొన్ని ప్రాంతాలలో 2, 3 సెంచరీలకి చెందిన ఆనవాళ్ళు కూడా ఉన్నట్టు చరిత్రకారులు చెపుతున్నారు. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు తమ సహజ వనరులను కాపాడుకుంటూ అవశేషాలను చెక్కు చెదరకుండా కాపాడుకుంటున్నాయి. ఇదే క్రమంలో ఇతర దేశాలపై తన బలాన్ని ప్రయోగించి మొత్తాన్ని దోచుకుంటున్నాయి

- సుజాత సూరేపల్లి

